

Republika e Kosovës - Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria –Vlada – Government
Kosova Cumhuriyeti-Hükümet

*Ministria e Arsimit, e Shkencës dhe e Teknologjisë
Ministarstva Obrazovanja Nauke i Tehnologije
Ministry of Education Science and Technology
Eğitim Bilim ve Teknoloji Bakanlığı*

ANA MÜFREDAT
KOSOVA DÜŞÜK ORTA ÖĞRETİMİ İÇİN
(Sınıf VI, VII, VIII ve IX)

EĞİTİM, BİLİM VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Yayın kurulu:

Nehat Mustafa
Drita Kadriu
Ramush Lekaj

Dil editörü:
Sulejman Dermaku

Sıralama: Granit Salihu

Ana sayfa:
Granit Salihu

Republika e Kosoves
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria-Vlada -Government
Kosova Cumhuriyeti Hükümeti
Ministria e Arsimit, e Shkences dhe Teknologjise- Ministarstva za Obrazovanje Nauku i
Tehnologiju-Ministry of Education Science & Technology

Eğitim Bilim ve Teknoloji Bakanlığı

Kabineti i Ministrit IKabinet Ministra / Cabinet of Minister

Bakan Kabinesi

Nro2.2- /b _B

Tarih: 2.2. , -\o .-z'DA

Eğitim Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (EBTB), 4, 21, 22 maddeleri gereğince ,Kosova Cumhuriyeti Kanununun no. 031L-189 maddeleri gereğince,Kosova Cumhuriyeti devlet yönetimi için (Resmi gazete no. 82, 21 ekim 2010), ve 8 Maddeye,1.4 paragrafın ve 6 ekine, no 0212 düzenlemesine dayanarak , Başbakanlık offisi ve Bakanlık İdari sorumluluk alanları (22.03.20 11) yanısıra Kosova Cumhuriyeti Müfredat Çerçevesi Üniversite öncesi eğitime,29.08.2011 tarih onaylı no..2621018 ,çıkarmaktadır:

KARAR

1. Kosova Cumhuriyeti düşük orta öğretimi için Ana Müfredat belgesi onaylanmıştır.
2. Ana Müfredat belgesi,düşük ortaöğretim eğitimi için Kosova üniversite öncesi eğitiminde uygulanabilir ve tamamlanmıştır.
3. Karar imzalandığı günden uygulamaya girmiştir.

Gerekçe

Belge: Ana Müfredat düşük ortaöğretim için,Kosova Cumhuriyetindeki üniversite öncesi eğitimin sürekli ve progresiv değişimi hedefler,bütün öğrenciler için Müfredat uygulamasının kalite ve eşitliğin kurulması için bir temel oluşturur.Bu belge bir dizi diğer belgelerin,plan ve programların,okul kitapların ve üniversite öncesi eğitimin ikinci düzey eğitimin ve diğer pedagojik kuralların gelişmesi ve uygulanması için iyi bir temel olacaktır.

Karar gönderilir:

1. Bakan kabinesinet;
2. GS ofisine;
3. ZHAP bölümüne;
4. Arşive.

Prof. dr. Ramë Buja, ministër

Bakan konuşması

Öğrenciler, öğretmenler, veliler, eğitim temsilcileri ve siz Kosova Cumhuriyetin vatandaşları, bir yıl önce, üniversite öncesi eğitimle herhangi bir şekilde bağlantısı olanların eline, Kosova Cumhuriyeti Eğitim Bilim ve Teknoloji Bakanlığı tarafından, kabul edildikten sonra, Kosova Üniversite öncesi Eğitimin Çerçevesi sunulmuştur. Şimdi ise, bu belgeye dayalı olarak- Ana Müfredat, Kosova Cumhuriyeti Hükümetin çok daha somut ve daha detaylı yeni bir vizyonunu sunmaktadır.

Bu belge, öğretmenler, öğrenciler, veliler, okul müdürleri ve genel olarak toplum için amaçlanmıştır ve hizmet etmektedir.. Ana Müfredatın önemi, yapısı, hedefleri ve üniversite öncesi eğitimin ilkeleri, temel bir belgenin ağırlığındadır, ki bu öğretimin, öğretmenin, metodolojilerin, değerlendirmenin, vb, yollarını düzenler ve tanımlar. Bu belgenin içeriği, Kosova Cumhuriyeti'nin, kamu ve özel eğitim kurumları tarafından uygulanması zorunludur. Ana Müfredatlar, okul öncesi eğitimin ve ilköğretim eğitimin, düşük orta eğitimin ve yüksek orta eğitimin tüm yapısını oluşturur.. İçindeki içerikler detaylı olarak üniversite öncesi eğitimin tüm derecelerinin özelliklerini tanıtır, öğretim yetkinlikleri, Müfredat seviyeleri, öğrenme sonuçları, Müfredat alanları, öğretim planları, seçmeli öğretim, öğretim sürecini hazırlamak için talimatlar (metodolojiler), öğrenci değerlendirmesi ve uygulama ile ilgili diğer yönler. Bu belgeler, toplumun resmi üniversite öncesi eğitimin her bir seviyesinin tüm taleplerini yerine getirdiğine inanıyorum. Böylece öğrencilerin, bilgi, beceri, tutumlar ve değerlerin gelişimi için yeni fırsatlar sağlanır. kişisel, ulusal, kültürel devlet odaklı kimliği geliştirerek, genel kültürel ve yurttaşlık değerlerini teşvik ederek, kendine karşı sorumluluklarını geliştirerek, başkalarına karşı, toplum ve çevreye karşı, ve de çeşitli toplumsal ve kültürel bağlamlarda hayat ve iş için hazırlayarak girişimciliği ve yaşam boyu öğrenmenin bir süreci olarak teknolojinin kullanımını geliştirmek.

Profesyonel bağlılıkla, üniversite öncesi tüm resmi seviyelerinde bütünlük ve tutarlılıkta Ana Müfredatların uygulanma olanağı sağlanmıştır.. Bu amaç, kapsayıcılık, yetkinlik geliştirme, öğretim ve entegre ve tutarlı öğrenme, okul düzeyinde özerklik ve esnekliğe, sorumluluk ve hesap verebilirlik ilkesine dayanarak elde edilir.. Bunlar kesinlikle eğitim kalitesinin artmasında etki yaratacak ilkelere dir.

Ana Müfredatın tüm belgeleri, altı temel yetkinlikli bir sistem etrafında yapılandırılmıştır ve yedi Müfredat alanı üzerine kurulmuştur.

Kosova'da resmi üniversite eğitim seviyeleri UNESCO tarafından geliştirilen eğitimin uluslararası sınıflandırması (USES) uygun olduğunu, bu belgenin adanmış olan herkeze garanti sunuyorum. Bu nedenle, düşük ortaöğretim ve yüksek ortaöğretimi için (lise ve mesleki okulları) için okul öncesi ve ilköğretim sınıfları arasında değişen resmi üniversite eğitiminin her kademesinde, ortaöğretim için geçerli olan Ana Müfredatın uzun vadeli sürdürülebilirliği ile çok önemli bir iş yapıyor olduğumuzu umuyoruz. Bakanlık böylece devlet tarafından amaçlanan projelerin bir tanesini daha yerine getirmiştir, öğrencilerde yetkinliklerin gelişimini sağlanması, başarılı öğretmenlerin, ve çocukların yetkinlikte ki başarılarını takip eden ebeveynlerin gelişmesi için, bu belgenin olanak sağlaması. Ana Müfredat, yetkinliklere dayalı öğretim ve öğrenmeyi kolaylaştıran, okul temelli plan ve programların, ders kitapların ve diğer kaynakların ve de bir çok diğer belgelerin hazırlanması için olanak sağlar.. Reformların bu önemli ve yansıtıcı adımı ile, Kosova Cumhuriyeti eğitim sistemi tamamlanmaktadır ve uluslar arası tanınmış ve Avrupalı eğitim için, projemizi sonuçlandırma bağlılığımızı gösterir.

Saygılarıyla,

Prof. Dr. Ramë Buja, Bakan

Kısaltmalar

AM	Ana Müfredat
SÖS	Seviyeye göre öğrenme sonuçları
MA	Müfredat Alanı
MS	Müfredat Seviyesi
KM	Kosova Müfredatı
KMÇ	Kosova Müfredat Çerçevesi
AÖS	Alan için öğrenme sonuçları
EBTB	Eğitim Bilim ve Teknoloji Bakanlığı
Bcr	Beceri
K	Konu
KÖS	Konu için öğrenme sonuçları
Pp	Planprogram
T	Tema
TÖS	Tema için öğrenme sonuçları
ÇG	Çalışma grubu

İçerik

Karar	3
Bakan konuşması	4
Kısaltmalar	5
I. GİRİŞ	9
Ana Müfredatın önemi	10
Üniversite öncesi eğitimin yapısı	10
Üniversite öncesi eğitimin hedefleri	11
Üniversite öncesi eğitimin ilkeleri	12
Ana Müfredatın yapısı	13
II. DÜŞÜK ORTA ÖĞRETİMİ İÇİN ANA MÜFREDAT SINIFLAR VI - IX	15
1. Ana Müfredat	16
2. Ana Müfredatın yapısı	16
3. Düşük orta öğretim (sınıflar VI - IX)	16
4. Öğretim yeterlilikleri	16
5. Müfredat seviyeleri	17
III. DÜŞÜK ORTA ÖĞRETİM KAPSAMINDA MÜFREDAT ALANLARI	29
Müfredat alanları	30
Müfredat alanı – Diller ve İletişim	31
Müfredat alanı - Sanatlar	38
Müfredat alanı - Matematik	46
Müfredat alanı – Doğa bilimleri	54
Müfredat alanı – Toplum ve çevre	62
Müfredat alanı – Sağlık ve refah	71
Müfredat alanı – Hayat ve iş	78
IV. PLAN VE PROGRAMLAR	85
1. Tanımlama	86
2. Genel öğretim planı (genel ders fonu) üniversite öncesi eğitimi için	86
3. Öğretim planı (ÖP) düşük orta öğretimi için	87
4. Öğretim planının tasarımı için kriterler	90
5. Öğretim planının uygulanması	90
6. Okul özerkliği	91

V. İLK SEVİYE İÇİN SEÇMELİ MÜFREDAT	93
1. Kavram	94
2. Hedef	94
3. İçerik ve uygulama	94
4. Seçmeli Müfredatın yapısı	64
5. Seçmeli Müfredatın tasarım süreci	94
6. İsteğe bağlı konuyu seçmek için presedür	94
7. Uygulama	95
VI. GENEL METODOLOJİ - KILAVUZ	97
1. Giriş	98
2. Tanımlama	98
3. Müfredat/öğretim sonuçları ile seviyeli öğrenme sonuçları arasında ara bağlantı	98
4. Öğrenci merkezli öğretim ve öğrenme ve geniş kapsamlılık	99
5. Entegre bir yaklaşıma dayalı öğretim ve öğrenme	100
6. Yeterlilik temelli öğretim ve öğrenme	100
7. Farklılaştırılmış öğretim ve öğrenme	101
8. Çapraz Müfredat konuları	102
9. Müfredat dışı konular	102
VII. DEĞERLENDİRME – GENEL KILAVUZLAR	105
1. Giriş	106
2. Değerlendirmenin hedefleri	106
3. Değerlendirmenin temel ilkeleri	106
4. İç değerlendirme	106
5. Dış değerlendirme	109
REFERANSLAR	124
ANA MÜFREDATLARIN TASARIMINDA KATILANLAR	126

I

GİRİŞ

Ana Müfredatın önemi

Üniversite öncesi eğitimin yapısı

Üniversite eğitimin hedefleri

Üniversite önce eğitimin ilkeleri

Ana Müfredatın belgeleri ile ortak konular

Ana Müfredatın yapısı

Ana Müfredatın önemi

Kosova okullarında Kosova Müfredat Çerçevesini uygulabilir yapan Ana Müfredatı,ağustos 2011 EBTB tarafından onaylanmıştır.Bu belge ile hayatın çeşitli konularında,gerçek ve prosedürel bilgi ile,becerilerle,belirli zaman dönemlerde öğrencilerde gelişmesi gereken tutum ve değerlerle yanısıra yaklaşımlar,uygulama metodolojileri ,izleme ve değerlendirme bilgisi ile ifade edilen yetkinliklerin sonuçlarını belirler.Aynı zamanda bu belge,öğrencilerin yetkinliklerinin geliştirilmesinde ilerleme olanağını sağlayarak Müfredat alanları boyunca zaman tahsisini ve bağlantılarını belirler.

Ana Müfredat belgesi destekler:

- öğrencileri – onların kademeli gelişimine,yaşam boyu eğitim için yetkinliklerin geliştirilmesine,kolay sosyal entegrasyonuna,hayat zorlukları ile karşılaştırmaya hazırlamak amacıyla;
- öğretmenleri-öğrencilere sınıf içi ve sınıf dışı öğrenme faaliyetlerin başarılı planlamasında ve işin yürütülmesinde,Neden ve Hangi amaçla öğrencilerin öğrenmesi gerekir,sorularda ki cevaplara; öğrencilerin Ne ,Ne zaman,Ne kadar ve Nasıl öğrenmesi gerekir,yanısıra öğrencilerin başarıların Ne,Ne zaman ve Nasıl değerlendirilmesi-uygulanması ve öğrenme faaliyetlerin tesiri ve
- ebeveynleri –belirli zaman dönemlerinde çocukların yetkinlikleri başarılarının doğru bir takibinde, Müfredat alanları ve öğrenme sonuçları doğrultusunda,farklı yaşam durumlarında çıkabilecek bilgi,davranış ve tutumlar.

Üniversite öncesi eğitimin yapısı

UNESCO tarafından derlenen Kosova üniversite öncesi resmi seviyeleri, uluslararası sistemi eğitim sınıflandırması ile uyumludur (USES),USES 1 Ana Müfredat yapısının bileşiminde farklılıklar vardır,ki bunun kapsamında okul öncesi eğitimin ayrılmaz bir parçası olan,okulöncesi sınıfı yer almaktadır.Üniversite öncesi eğitimin tüm resmi seviyeleri resmi alt seviyelere ayrılırlarive Müfredat seviyeleri olarak adlandırılmışlar,belirli hedefleri olan ve herbirinin adlandırılmasına göre fönksüyonları vardır (aşağıdaki tabloda her Müfredat Seviyesinin adlandırılmasına bakın ve bu belgenin 2 bölümüne).

Ana Müfredatlar (tasarlanmıştır) üniversite öncesi eğitimin tüm resmi seviyeleri için, aşağıdakiler gibi:

- Erken çocukluk gelişimi için Ana Müfredat (doğum - 5 yıl);
- Okul öncesi ve ilköğretim sınıfları için Ana Müfredat;
- Düşük orta öğretim için Ana Müfredat;
- Yüksek orta öğretim için Ana Müfredat (liseler için Ana Müfredat ve meslek okulları için Ana Müfredat).

Uluslararası Sistemi Eğitim Sınıflandırma sı - U S E S	Kosovada ki üniversite öncesi eğitim seviyeleri	Müfredat seviyeleri		Ana Müfredatlar
USES 3	Yüksek ortaöğretimi (sınıflar X-XII)	Sınıflar XII	Müfredat seviyesi 6: Konsolidasyon ve uzmanlık	Yüksek ortaöğretim X-XII sınıfları için Ana Müfredat
		Sınıflar X-XI	Müfredat seviyesi 5: Temel ve mesleki genel geliştirme	
USES 2	Düşük öğretim eğitimi (sınıflar VI-IX)	Sınıflar VIII-IX	Müfredat seviyesi 4: Güçlendirme ve yönlendirme	Düşük ortaöğretim VI-IX sınıfları için Ana Müfredat
		Sınıflar VI-VII	Müfredat seviyesi 3: Ek gelişme ve yönlendirme	
USES 1	İlköğretim (Sınıflar I- V)	İlköğretim	Müfredat seviyesi 2: Güçlendirme ve geliştirilme	Okul öncesi ve ilköğretim I-V sınıfları için Ana Müfredat
		Sınıflar III-V		
USES 0	Okul öncesi eğitimi (öğrenimi)	İlköğretim		Okul öncesi eğitimi için Ana Müfredat
		Sınıflar I-II	Müfredat seviyesi 1 Temel kazanımlar	
		Okul öncesi sınıfı		
		Yaş 0-5	Müfredat hazırlık Seviyesi Erken çocukluk eğitimi	

Her bir Ana Müfredat üniversite öncesi eğitimin genel amaçları doğrultusunda ve Kosova Müfredat Çerçevesinin temel ilkelerine saygı duyarak uygulanır.

Üniversite öncesi eğitimin hedefleri

Her bir üniversite öncesi eğitimin resmi seviyesi öğrencide bilgileri, becerileri, tutumları ve değerleri, demokratik toplum doğrultusunda geliştirmeli, aşağıdakileri yaparak:

- kişisel kimlik, ulusal, devlet ve kültürel eğilimli,
- genel kültür ve yurttaşlık değerlerini tanıtmak,
- kendine, başkalarına, topluma ve çevreye karşı sorumlulukların geliştirerek,
- farklı sosyal bağlamlarda ve kültürel yaşam ve iş için eğitilmiş ,
- girişimciliği geliştirmek ve teknolojiyi kullanmak,
- yaşam boyu eğitim için eğitilmiş.

Üniversite öncesi eğitimin ilkeleri

Ana Müfredat uygulanabilirliği, üniversite öncesi eğitimin resmi seviyelerin tümüne tutarlık ve uyum sağlar, bu ilkelere dayanarak:

Çocukların ve gençlerin kaliteli eğitime eşit olarak dahil edilmesi;

Öğretimin farklı zamanlarında bütün öğrenciler tarafından kademeli ve ilerici bir şekilde elde edilmesi beklenen öğrenme sonuçlarına yansıtılan, yetkinliklerin geliştirilmesi;

Tam öğretimi sunan entegre ve tutarlı öğretim ve öğrenme, doğanın ve insan tarafından keşfedilen dünyanın bağlantıları ve bağımlılığını, öğrencilerin onlar hakkında ki bilgi ve enformasyonu ile;

Öğretim ve öğrenmenin metodolojisinde ve senelik öğretim planının hazırlanmasına yansıyan, seçmeli kısmın ve Ana Müfredatın okul düzeyinde ki uygulamasında özerklik ve esneklik;

Sürekli değerlendirme kültürünün oluşmasına yansıyan-sorumluluk ve verebilirlik, yanısıra verilerin analiz ve toplanması aracılığıyla Müfredatın gereklerinin uygulanmasında ki ilerlemeyi takip etme, seçim ve zorlukların belgelenmesi, eğitimin kalitesinin yükseltilmesi ve Müfredatın gereklerinin uygulama sunumu doğrultusunda.

Ana Müfredat belgelerinin ortak konuları

Ana Müfredatların bütün belgeleri altı özel yetkinlikler sistemi kapsamında tasarlanmışlardır, yedi Müfredat alanı ve üniversite öncesi eğitimin hedefleri doğrultusunda.. Bütün Müfredatlarda mevcut olan yeterlilikler şunlardır:

- İletişim ve ifade yetkinlikleri;
- Düşünme yetkinlikleri;
- Öğrenme yetkinlikleri;
- Yaşam, iş ve çevre için yetkinlikler;
- Kişisel yetkinlikler;
- Vatandaş yetkinlikleri.

Öte yandan, bütün Ana Müfredatlarda mevcut yedi Müfredat alanı şunlardır:

1. Diller ve iletişim;
2. Sanatlar;
3. Matematik;
4. Doğa bilimleri;
5. Toplum ve çevre;
6. Sağlık ve refah;
7. İş ve hayat.

Her öğretim seviyesi sonuçları ve her öğretim alanı sonuçları yetkinlikleri ve her seviyedeki formal eğitim Müfredat alanları ve her Müfredat seviyesini farklılaştırılmış yapar (bu belgenin II ve III bölümlerine bakın).

Ana Müfredatı Yapısı

Ana Müfredat bu yapıya sahiptir:

- Faaliyet alanını,yapısı ve tekabül resmi eğitim sistemin seviyesinin genel tanımı.
- Müfredat temel seviyelerin faaliyet alanı tekabül resmi seviye için
- Müfredatın her seviye bitiminde mecburi temel yeterlilik başarı seviyesini temsil eden,temel Müfredat seviyesi için öğrenme sonuçları.
- Değerlendirme ve öğretim süreci boyunca Müfredatın temel seviyeleri için öğretim sonuçları nasıl kullanılacak
- Müfredatın bir seviyesinden diğer seviyesine geçmek için minimum gereksinimler dahil,resmi eğitimin seviyeleri boyunca ilerleme gereksinimleri.
- Değerlendirme kriterleri ve şekilleri
- Müfredat alanları ve onların Müfredatın ana seviyelerinde ki faaliyet alanları
- Müfredatın her seviyesi için Müfredat alanları için öğretim sonuçları
- Değerlendirme ve öğretim sürecinde alanlar için öğretim sonuçların kullanımı nasıldır
- Müfredat alanlarında ilerleme gereksinimleri,ana Müfredat seviyesi geçişi için minimum gereksinimleri dahil.
- Değerlendirme kriterleri ve şekilleri
- Eğitim planı ve programı
- Müfredat alanı ve faaliyet alanı kapsamında dersler
- Talimatlar (metodolojiler) öğretim sürecinin organizasyonu için
- Öğrencilerin değerlendirmesi
- Uygulama ile ilgili yönler.

II

Ana Müfredat düşük orta öğretimi için sınıf VI - IX

Ana Müfredat

Müfredat yapısı

Düşük orta öğretimin özellikleri, sınıf VI - IX

Öğrenme yetkinlikleri

Müfredat seviyeleri

Seviye sonuçların uygulanması

Ana Müfredatın alanları

1. Ana Müfredat

Düşük ortaöğretimi için Ana Müfredat, Kosova üniversite öncesi eğitimin ikinci seviyesi öğretmenlerin, öğretimin, metodolojinin, değerlendirmenin vb. gidişatını düzenleyen temel belgedir. Hükümleri EBTB tarafından belirlenen bu belge, Kosova Cumhuriyetinin bütün eğitim kurumlarında mecburidir. Ana Müfredat, Kosova Müfredat Çerçevesine dayanarak tasarlanmıştır. Bu belge öğretmenlere, öğrencilere, ebeveynlere, okul müdürlerine ve genel topluma kismet eder.

Müfredat bütün öğrencilere aynı fırsatlar sağlar ve zorluklarına rağmen başarı için katılımlarını ve fırsatlar sağlar. Öğrencilerin vatandaş olarak kendi rolleri ve sorumlulukları derin bir anlayış geliştirmek için olanak sağlar, onlar hayatlarında karşılaştıkları farklı konularda ve koşullarda ve toplumsal ahlâkı ile başa çıkmak için öğrencilere yardımcı olur. Ana Müfredatın yapısı

2. Ana Müfredatta detaylı olarak şunlar açıklanır:

- Düşük orta öğretim
- Bu seviyenin öğrenme yetkinlikleri
- Müfredat seviyeleri
- Seviyelere göre öğrenme sonuçları
- Müfredat alanları
- Ders planı
- Seçmeli öğretim
- Öğretim süreci organizasyonu için talimatlar (metodolojiler)
- Öğrenci değerlendirmesi
- Uygulama ile ilgili diğer yönler

Eğitim merkezi otoriteleri tarafından belirlenen ve Kosova Cumhuriyetinin bütün okulları için (kamu ve özel) mecburi olan MÇ, altı Müfredat alanını kapsar.

3. Düşük ortaöğretim (sınıflar VI - IX)

Düşük ortaöğretim öğrencilere bilişsel, fiziksel, sosyal ve ahlaki yönlerin gelişimi için yeni zorluklarla karşılaştırır. Onların doğal merakı, bu seviyede elde edilen bilgi, beceri, değer ve tutumların eğitimin daha da yüksek seviyelerinde sağlam bir temel oluşturması için daha fazla teşvik edilmelidir. Bu seviyenin temel amacı rehber/danışman uzmanlar tarafından desteklenerek öğrencileri, ileri eğitim ve kariyer yönlendirme için hazırlamaktır. Bu seviye aynı zamanda kendi çıkarlarını geliştirmek ve en uygun şekilde geleceğe yönelik beklentilerini tanımlamak için öğrencilere yardımcı olur.

Bu seviyede, Müfredat, öğrencileri öğrenme deneyimlerinin daha geniş bir yelpazesi önünde koyarak, zenginleşir (örneğin, kavramsal ve pratik yaklaşımların kombinasyonu, soyut düşünme ve bağlam eylemleri, somut gerçeklik ve sanal temas), kendi tercihleri ve ilgi alanlarını belirlemek için onlara yardım ederek.

4. Öğrenme yeterlilikleri

Yeterlilikler genel ve zorunlu eğitimin sonuna kadar öğrencilerin kademeli ve sürekli bir şekilde başarımları gerekenleri ifade etmeleri, öğrenme sonuçları aracılığıyla yansıtılır. Yeterlilikler, bağımlı ilişkiler dünyasında dijital çağla, serbest piyasa ekonomisi ve bilgi tabanlı ekonominin zorlukları ile başa çıkmak için öğrencilere yardımcı olarak, uygulanabilir ve aktarılabilir bilgilerin, becerilerin ve tutumların entegre ve tutarlı bir sistemini kapsar. Üniversite öncesi eğitimi boyunca öğrencilerin ilerici ve kararlı bir şekilde başarımları gereken, Müfredat Çerçevesi ile öngörülen yetkinlikler, üniversite öncesi eğitimin genel amaçlarından türetilmiştir ve öğrenmenin temel sonuçlarını belirler. Kosova Cumhuriyeti üniversite öncesi eğitim sisteminde öngörülen temel yetkinlikler, şunlardır:

1. İletişim ve ifade yetkileri
2. Düşünme yetkileri
3. Öğrenme yetkileri
4. Yaşam,iş ve çevre için yetkileri
5. Kişisel yetkileri
6. Vatandaşlık yetkileri

İletişim ve ifade yetkileri,düşünme yetkileri ve öğrenme yetkilerin enstrümental doğası vardır: onlar diğer yetkinlikler için temel oluşturur,özel kamu ve profesyonel hayata gerekli yetkinlikleri gibi,daha çok belirli koşullara ve içeriğe bağlıdırlar.

İfade ve iletişim Yetkinlikleri (etkili bir iletişimci)

Öğrencilerin ve gençlerin kişiliklerinin geliştirilmesi,toplumda aktif olarak katılmaları için,onlara anlatılan mesajları anlamaları ve diller,semboller,işaretler,kodlar ve sanatsal formlarla yeterince ifade edebilmeleri önemlidir. Etkili iletişim için, öğrenciler, bağımsız, eleştirel ve yaratıcı araçlar ve iletişim ve ifade etme olanaklarını kullanmaya teşvik edilmektedir.

Düşünme yetkinlikleri (“Yaratıcı düşünür”)

Beliri bilgiyi/kaynağı belirleme ve erişme yeteneği yanı sıra öğrencilerin yaratıcı ve interaktif bilgilere ulaşmak ve eleştirel bir şekilde rafine etmeleri için kapasitelerini geliştirmeleri lazım.

Yaşam boyu öğrenmenin yetkinlikleri (Başarılı öğrenci)

“Başarılı bir öğrenci ” için okul sürekli olarak öğrencilerin merak ve öğrenme ilgilerini yetiştirmek ve öğrenmek için yetkinliklerini geliştirmeye çalışır.Okul aynı zamanda etkin öğretim stillerin ve stratejilerin farkında olmalıdır.

Yaşam,iş ve çevre için yetkinlikler (Üretken katılımcı)

Okullar öğrencin beğimsiz bir şekilde çalışması için hazırlanması ve çevrenin yetiştirilmesi ve korunması için rolünün farkında olası için çalışır..

Kişisel yetkinlikler (Sağlıklı birey)

Okullar öğrencileri etkin ve yapıcı bir şekilde aile,sosyal ve iş hayatına katılmalarını hazırlar.Bu bağlamda öğrenciler kendilerinin farkındalığına varmaları ve özgüvenlerinin olmaları,ama aynı zamanda açık olmaları ve başkalarına güvenmeleri için desteklenirler.

Vatandaşlık yetkinlikleri (“Sorumlu vatandaş”)

Birlikte yaşamayı öğrenme bugünün ve yarının dünyasının temel zorluklarından biri olarak kabul edilir.Bu yetkinlik öğrencilerin sorumlu bir vatandaş olarak hareket edebilmelerini sağlar, dar ve geniş bağlamda dikkate alınarak.

5. Müfredat seviyeleri

Kosova Cumhuriyeti Üniversite Öncesi Eğitimi Müfredat Çerçevesi öğrencilerinin sosyo-duygusal gelişimi ile ilgili ortak bir dizi özellik ile Müfredat seviyeleri kavramını tanımlar.

Müfredat seviyelerin ortak olanları:

- Ulaşılmaması gereken yetkinlikler
- İlerleme için gereksinimler
- Öğrenme deneyimlerini düzenlemek için mekanizma
- Değerlendirme kriterleri

5.1. Düşük ortaöğretim için Müfredat Seviyeleri

Müfredat Çerçevesi, öğrencilerin psikososyal gelişiminin bir dizi ortak özellikleri olan Müfredat seviyelerini 1-3 yıl süreci olarak tanımlar..

Müfredat seviyeleri KMÇ'nın temel yetkinliklere ulaşması için öğrenmenin ilerlemesi, öğrenme faaliyetlerin ve ulaşım ve kriterlerin organizasyonu için referans noktasını temsil eder. İkinci dereceli Ana Müfredatının iki seviyesi var, üçüncü seviye (sınıf VI ve VII), dördüncü seviye (sınıf VIII ve IX).

Uluslararası Sistemi Eğitim Sınıflandırılması	Resmi eğitim sistemin seviyeleri	Müfredat Seviyeleri	Sınıflar	Yaş
USES 2	Düşük ortaöğretim (sınıflar VI-IX)	Müfredat seviyesi 4: Oryantasyon ve güçlendirme	IX	14
			VIII	13
		Müfredat seviyesi 3: Ek gelişme ve oryantasyon	VII	12
			VI	11

5.2. Seviyeye göre öğrenme sonuçları

Seviyeye göre öğrenme sonuçları öğrencilerin neleri bilmesi, inanması, değerlendirmesi ve bir Müfredat seviyenin sonunda yapabilmesi gerekenleri açıklar. Sonuçlar bir dizi etki alanını açıklar şunlar gibi: bilgileri, anlayışı, becerileri, tutumları ve değerleri. Öğrenme sonuçları bir Müfredat seviyesinin sonunda bütün öğrenciler tarafından kavranabilmesi öngürülür, fakat onlar öğrencilerin belirli bir seviye boyunca öğrendikleri her şeyi veya öğrenmeleri gereken her şeyi kapsamaz. Müfredatın belli bir seviye sonunda temel yetkinliklerinin temel başarı gereksinimleri ifade eder. Seviyeye göre öğrenme sonuçları, Müfredat Çerçevesi tarafından belirlenen temel yetkinliklerin geliştirilmesi için Müfredat alanların daha fazla entegrasyonunu teşvik eder. Onlar her seviyenin sonunda öğrencilerin somut, ölçülebilir başarıları doğrultusunda öğretmenlerin, eğitim yetkililerin, velilerin ve toplumun beklentilerini yansıtır. Öğrenme sonuçları, bir seviyeden diğerine geçmek için koşulları gösterir.

Seviye 3 –ek geliştirme ve oryantasyon (sınıflar VI ve VII)

Bu seviye, akademik ve kariyer rehberliği için bir temel sağlayarak, öğrenmenin çeşitli alanlarında bilgi derinleştirmeyi hedefliyor. Öğrenciler zorluklarla karşılaşır, aşağıdakilere ulaşmak için:

- soyut ve karmaşık düşünmenin (örneğin yüksek entelektüel beceriler) geliştirilmesi, dünyayı ve kendini ve problemleri çözmek için gereklidir;
- kendimizi, başkalarını ve doğal ve sosyal çevrenin daha derin bir anlayışı için ilginin yetiştirilmesi;
- öz değerlendirme için becerilerin geliştirilmesi;
- etkin iletişim için becerilerin geliştirilmesi, matematiksel, bilimsel ve sanatsal kodlar dahil;
- ana dilde, İngilizce dilinde ve ikinci yabancı dilde/resmi dillerden birinde sözlü ve yazılı iletişim fırsatlarını genişletmek;
- sosyal hayat ve çevre korumasında aktif katılımın geliştirilmesi için sorumluluk.

Müfredatın 3 seviyesinin sonuna kadar (sınıflar VI ve VII), öğrencilerin başardıkları beceri yetkinliklerinin ulaşılmasına aşağıdaki gibi beklenir:

No.	3 seviyesi için öğrenme sonuçları ve temel yetkinlikler	Öğrencileri destekleme çeşitleri					Öğrenciler için destek oyunları			
		1	2	3	4	5	Düzenleyic destek	Şekiller	Yetenekliler e destek	Şekiller
I	İletişim ve ifade yetkinlikleri-etkin iletişimci									
1.	Anlatıcı,açıklayıcı,bilimsel ve tanıtıcı vb.,belirli bir metni ,doğru tonlama ile okur,ve sözlü veya yazılı olarak onu yorumlar.									
2.	Belirli alanın tanıtılan konusunun başkaları tarafından yapılan soru ve yorumları aktif bir şekilde dinlemek,sorular, yorumlar,aaçıklamalar ve öneriler aracılığıyla sunulur.									
3.	Kitap,gazette,dergi,internet,radio TV,vb dan okunan veya Duyulan ana mesajı ayırt eder ve yazılı bir çalışma/ödev hazırlanmasında yorumlar ve kullanır.									
4.	Konuşma ile yada yazarak yanısıra diğer iletişim formlarla, belirli bir konu veya sanatsal sunum hakkında görüş bildirmektir.									
5.	Verilen ödevde gore 500 sözlü bir metin yazar,mektup, dilekçe,kompozisyon vb.standart dil ve organizasyon/ yapılanma kurallarına saygı duyarak.									
6.	Doğru ve uygun sözlük ve dili kullanarak,yeni terimlerin (kelimelerin,kavramların)anlamını,sözlü ya da yazılı olarak, net ve doğru açıklar.									
7.	Kendi kullanımı olsun veya bir okul ödevi olarak, iletişimin belirli şekilleri aracılığıyla,doğru mesafe iletişimi kurmak için yazılı programları kullanır.									
8.	Sözlü veye yazılı olarak,ana dili olmayan veya yabancı dilde,görüş veya isteğini doğru ifade eder,tahmin edilen belirli bir durum için,gerekli durumlarda(hizmet için, yardım, bilgi, oryantasyon,vb) bir gurup veya sınıfla etkileşim içinde olarak.									
II	Düşünme yetkinlikleri									
	Yapıcı düşünür									
1.	Bir tartışma sırasında ya da medyada yayınlanan belirli bir konu/sorunun hakkında bir düşüncenin veya tutumun uyumunu veya karşıt düşüncesinin delillerini ortaya koyar.									
2.	Sanatsal veya edebiyatla ilgili çalışması hakkında görüşünü bildirir,analojileri ve diğer benzer kreasyonları ile farklılıkları vurgulayarak.									
3.	Öğrenme alanına gore(edebiyat,bilimsel,sanatsal)temel aşamaları belirleyerek,bir yaratılış/ödev uygulaması için çalışma planını tasarlar.									
4.	Metinsel,sayısal metinsel,deneysel şekilde verilen bir sorunu çözer,(aritmetik,geometrik,dil,sosyal,bilimsel vb), ve belirli prosedürlerin seçimini doğrular.									

Kosova Düşük Ortaöğretimi için ANA MUFREDAT

5.	Bir problemin(matematik,dil,bilimsel,sanatsal, veya toplumsal)çözümü için performans/strateji seçer ve gösterir,sonucun başarısını kanıtlayarak yani aynı sonucu.						
6.	Sosyal veya doğal bir sürecin gelişim kurallarını yorumlar,somut örneklerle göstererek,şunlar gibi*ilustrasyon,kroki veya yazılı olarak.						
7.	Doğal,sanatsal veya sosyal bir sürecin/fenomenin geliştiği en önemli aşamalarını ve benzerliklerini karşılaştırır.						
8.	İki veya daha fazla doğal olayların ve sosyal,edebi veya sanatsal kreasyonlar arasındaki temel farklılıkları ve benzerlikleri bulmak için karşılaştırma ve kontrast kullanır.						
III	Öğrenme yetkinlikleri Başarılı öğrenci						
1.	Farklı kaynaklardan very seçer ve araştırır (kitap,dergi,kılavuz,sözlük,ensiklopedi veya internet gibi),verilen konunun/ödevin gerçekleştirilmesi için kullanır ve konu için önemine göre bu kaynakları sınıflandırır.						
2.	Çeşitli ifade şekillerinde açıklayarak sayısal,grafik,sembolik,formüller,sosyal ve doğal bilimlerde,,matematikte veya sanatsal kavramları anladığını göstermek için verileri kullanır.						
3.	Bir konunun öğrenmesi için bir kaynak veya bir kitapta verilen talimatları bağımsız bir şekilde uygular.						
4.	Belirli alanda başarının ve özdeğerlendirmenin geliştirilmesi fonkuyonunun avantajlarını ve eksikliklerini belirlemek için kişisel dosyayı kullanır.						
5.	Mantıksal bir sıra ile ona verilen ve şimdi çalıştığı konuyu,mevcüt önceki bilgilerle ve tecrübelerle bağlantı kurarak,onları çeşitli ifade şekilleri ile sunar (kolonlar,tablolar,grafikler).						
6.	Bilginin çeşitli alanlarında problemlerin çözülmesi ve okul veya okul dışı ödevlerin/çalışmaların yapılması için uygun yazılım programları kullanır.						
7.	Kendine soru sorar(neden,ne,nasıl,ve ne zaman)ve verilen belirli bir konu veya sorunu yazılı olarak düşüncelerini organize eder ve belirli sorun için doğru çözümü bulana kadar kendi gelişimini değerlendirir.						
8.	Kendine soru sorar(neden,ne,nasıl,ve ne zaman)ve verilen belirli bir konu veya sorunu yazılı olarak düşüncelerini organize eder ve belirli sorun için doğru çözümü bulana kadar kendi gelişimini değerlendirir.						
IV	Yaşam,iş ve çevre için yetkinlikler Üretken katkıcı						
1.	Toplum veya okulda belirli bir faaliyet planın organizasyonunu hazırlar ve onu başarıyla uygular..						
2.	Toplum ve okul için önemli olan bir çevresel veya sosyal faaliyetin gerçekleştirilmesi için bireysel veya gurup üyeleri ile bir proje geliştirir.						

Kosova Düşük Ortaöğretimi için ANA MUFREDAT

3.	Akran grubu ile, çevre koruması hakkında, insan hayatı için çevresel hasar sonuçlarının önemini tartışır ve bunları önlemek için alınacak tedbirleri önerir						
4.	Toplum veya okuldaki bir faaliyetin gerçekleştirilmesi için gerekli kaynakları(örneğin,donatım,malzemeler,insane kaynakları,zaman vb.)tanımlar ve değerlendirir..						
5.	Okul ve sınıf ihtiyaçları için ve gerekli malzemelerin kullanımı için bilgisayar programları kullanır,(grafikler,gerekli illüstrasyonlar,davetiye dizaynı,broşür,rapor ve diğer yayınları gibi).						
6.	Toplum veya okulda gönüllü veya insane yardım uygulamasında ve planlamasında yardım eder,ve daha sonra yazılı veya ifade etmenin diğer şekilleri ile kendi deneyimlerini ve duygularını ifade eder.						
7.	Aktif bir ortak faaliyet (okul veya okul dışında dayalı proje/çalışma) uygulanması için (etnik,sosyal,vb.statüsü ne olursa olsun) yaşlıları ve diğerleri ile etkileşim.						
8.	Sanatsal,bilimsel,sporla alakalı,vb. bir faaliyet/yarışma değerlendirmesi için belirlenen kriterlere dayanarak bir jürinin üyesi olarak katılır(okul veya sınıf düzeyinde).						
V	Kişisel yetkinlik Sağlıklı birey						
1.	Öğrencilere sağlıklı beslenme reçetesine göre ev spesiyalite veya yemek hazırlama sürecini sunar.						
2.	Kendi ortamında veya etrafta tüketilen besinler, en az üç tip pozitif ve negatif değerleri içeriğini değerlendirir.						
3.	İnsan sağlığı ve hayatı için fizikse aktivitelere ve günlük rejimine saygı duyulmasının önemini deliller sunarak akran grupla tartışır.						
4.	Rekabetçi ve eğlenceli doğası ile ,fiziksel ve sportif faaliyetleri boyunca ruhsal ve fiziksel sağlıkları için ilgilenir.						
5.	Somut nesneler veya ürünlerde tehlike işaretlerini belirler ve başkalarına mesajı veya görsel isteklerini açıklar..						
6.	Emsalleri arasında ya da grup üyeleri arasındaki olası bir çatışma durumunun nedenlerini değerlendiriyor ve grup uyumu için deneyimlerini ve düşüncelerini paylaşarak, risk önleme ve onlar için en iyi çözüm için alternatifler öneriyor.						
7.	Ruhsal ve fiziksel sağlığının ihlal edileceğinin varsayılan tehlikeli durumlarda destek için insanlar veya ilgili hizmetlerden çekinmeden yardım/nasihat ister.						
8.	Sunum,yazılı veya sözlü bir tartışma boyunca sigaranın,alkolün,uyuşturucu ve diğer maddelerin sağlık için ve bireysel refahı için zararını açıklar.						

Kosova Düşük Ortaöğretimi için ANA MUFREDAT

9.	Yaşam şekline (stiline)yarattığı etkileri hakkında deliller sunarak,fiziksel,psikolojik ve ergenlik çağının duygusal değişiklikleri açıklar.						
10.	Sağlık,sosyal,ekonomik vb. Sorunları olan toplumun akran ve üyelerin toplum temsilcileri ile işbirliği kurarak bir çalışma gurubunda yer alır veya liderlik yapar,daha sonra sözlü veya yazılı olarak kişisel deneyimleri hakkında rapor verir.						
VI	Vatandaşlık yetkinlikleri Sorumlu vatandaş						
1.	Okulda,sınıfta vb.,davranış kurallarına uyar ve uygular,ve onları görmezden gelen insanlara karşı aktif bir tutum alır ve onlara kendileri ve ait oldukları grup için olumsuz sonuçları açıklar.						
2.	Okulda ve okul dışında değiştirmek istediği kuralları ifade eder,ve değişikliklerin ihtiyacını ve faydalarını açıklar..						
3.	Kişiler arası ilişkileri etkileyen okul/sınıfta ki uygunsuz hareketlere karşı tepki gösterir,onların tezahür nedenlerini analiz eder ve düzelmeleri için teklifler sunar.						
4.	Herhangi bir hakkı ihlal edilen kişiler için empati gösterir,medya,tarihsel veriler,okuduğu roman karakterleri ile veya gördüğü filmlerden tekrarlanmaması için örnekler						
5.	Açıkça,çeşitli ifade şekilleri ile çıkar gruplarında veya çeşitli sosyal topluluklarda sağlıklı raporları için kural ve yasaların uyumu ve uygulanması gerekliliği..						
6.	Toplum veya sosyal grubunun kalitesinin yükseltilmesinde katkıda bulunarak,başkalarının çıkarlarına zarar vermeden,uyguladığı eylemlerin karar almasında yüksek özgüven gösterir..						
7.	Okulda ve çevrede bulunabilecek önyargıları tanımlar ve bunlarla mücadele için somut eylemler önermektedir						
8.	Okulda veya toplumda kültürel,etnik,dini,cinsiyet vb hoşgörüğü temsil eden faaliyetlere katılır...geniş toplum veya ortamda yaşayan tüm etnik akranlar da dahil olarak.						

Öğretmen,Müfredat seviyesi sonuçlarının uygulaması sırasında, ,her öğrencinin belirli sonuçtaki sonucunu tam olarak görebilmesi için.her sonucu beş başarı seviyesine bölmesi gerekir,Daha sonra,her sonucun başarı seviyesine bağlı olarak,belirli sonucu elde etmede gecikme olan öğrenci için tamamlayıcı faaliyet planlar ve beliri sonucun başarının tüm seviyelerini elde eden öğrenci için ek faaliyetler planlar,örnek-bir sonucun dökümünü görmek için aşağıdaki tabloya bakın.

Nr.	1 seviye için öğrenme sonuçları ve temel yetkinlik	Öğrenci BAŞARI seviyesi				Öğrenci destek çeşitleri				
		1	2	3	4	5	Düzenleyici destek	Şekiller	Yetenekliler için destek	Şekiller
I	İletişim ve ifade etme yetkinlikleri- Etkin iletişimci									
1.	Daha önce okunmayan ,en azından yarım sayfalık bir metni sesli okur,ona uygun bir konu ile	Öğrenciler	Öğrenciler...	Öğrenciler...	Öğrenciler	Öğrenci	Öğretmen öğrenciyi nasıl destekleyecek ve hangi aktivitelerde karar verir	Öğrenm-e stilini göz önünde bulundurarak hangi metodla-rı uygulamak	Öğretmen öğrenciyi nasıl destekleyecek ve hangi aktivitelerd e karar verir	Öğrenm-e stilini göz önünde bulundurarak hangi metodla-rı uygulamak

Diğer sonuçların uygulaması örneği olarak,ilk yetkinlikte ki ilk sonuç için başarı derece seviyesi,her bir derece sonrasında ayrıştırılır, (3,4)

Seviye 4 – güçlendirilme ve oryantasyon (sınıflar VIII ve IX)

Bu seviye öğrencilerin eğitim ve kariyer öğitimi için çeşitli olasılıkları dikkate almaları için yönlendirmeyi hedefler. Onlar aşağıdaki gibi zorluklarla karşılaşır:

- bilgi kaynakların kullanımı ve çeşitli verilere kritik yaklaşım;
- çeşitli ders dışı etkinliklere doğrudan katılımı ile kamu yaşamına ilgi gelişimi;
- projeler aracılığıyla gerçek yaşam konuları ile ilgili çeşitli konularla karşılaştırmak,onların bilgi konsolidasyonunu ve tutumların ve becerilerin daha da geliştirilmesi için olanak sağlar;
- çeşitli eğitim olanakları ve kariyer yönelimi ile aşinalık;
- isteklerini netleştirmek için öğrencilere pratik hazırlıklar ve yönlendirme faaliyetleri;;
- özdeğerlendirme becerilerin geliştirilmesi;
- bağımsız, bireysel ve takım içinde çalışma için yetkinlikleri güçlendirilmesi

4.	Belirli bir konu için,temel faaliyetleri sunarak,yazılı olarak fikrini düzenler,ve tarihleri,zamanı,kişileri,malzemeleri ve bu faaliyetleri yürütmek için gereken araçları tanımlar ve temel hedefi belirlerve bunların uygulanması için olası engelleri öngürür.						
5.	Sınıfta/okulda veya başka bir yerde,bir ödevin/faaliyetin tamamlanmasına,bir sorunun veya bir çalışmanın çözülmesine yol açan,somut adımları meşrulaştırır.						
6.	Metinsel veya metinsel sayısal,deneysel verşlere dayanarak,okulda/sınıfta veya onun dışında oluşan,belirli ilerleme uygulamasının sonuç başarısını sözlü olarak muhakeme ederek,bir problemin çözümünü gösterir(matematiksel,dilsel vb.).						
7.	Günlük hayattan somut örneklerle göstererek,kendi sözleri ile sözlü/yazılı olarak bir kuralı,kavramı veya belirli süreci yorumlar.						
8.	Toplumda olduğu gibi doğada da meydana gelen kanun ve olgular arasındaki benzerlik ve farklılıkları karşılaştırarak bu olayların arasındaki neden-sonuç ilişkisini belirterek tanımlar.						
III	Öğrenme yetkinlikleri Başarılı öğrenci						
1.	Belirli bir konu hakkında,çeşitli teknikler aracılığıyla önerilen ödev/konu için lazım olan önemli kısımları ve daha az önemli kısımları ayırarak,bilgi veya gerçekleri yazılı,grafik,BT ile vb.bir şekilde kaydeder.						
2.	Okul/sınıf bazlı veya onun dışında bir fikir veya proje yapımı sırasında sözlükler, ansiklopediler ve bilgi teknolojisi veya diğer kaynaklarını kullanır.						
3.	Belirli bir konu için bilgi,delil veya formülleri,dosyalar ve diğer özel tekniklerle,BT vb.kaydeder,ve onları öğretim tipi,kaynağı ve önemine göre sıralar.						
4.	Belirli problem veya konu konu hakkında cevap bulmak için,ele aldığı konularla ilgili kendine soru sorar ve düşüncelerini organize ederek,ilerlemeyi veya düşüşü kaydederek nihai çözüm bulana kadar.						
5.	Bunu daha sonra başkalarının önünde açıklayarak ve savunarak,bir faaliyetin gidişat ve gelişme şekli hakkında kendi fikirlerini sunar/çizer..						
6.	Bağımsız olarak kitap, kroki, plan, müzikal puanı, senaryo, koreografi vs sağlanan yönergeleri veya çizimleri izler. , ya da onu / ona gerekli bir eylem, aktivite veya görevi gerçekleştirmek için başka kaynağa.						
7.	Yeni,bilinmeyen bilgilerden anladığı,ve onun için hala bilinmeyen olarak kalan bilgileri vurgulayarak,öğretim boyunca,verilen kou hakkında etkin bir şekilde çeşitli teknikler kullanır.						
8.	Güçlü yanlarını belirlemek için kişisel dosya unsurları uygular, gelecekteki kariyer yönlendirme ve ilerleme öz-değerlendirmesi için bunları kullanır, farklı öğrenme alanlarında gelişme veya durgunluk dahil.						

Kosova Düşük Ortaöğretimi için ANA MUFREDAT

IV	Yaşam,iş ve üretken katkıcı çevre için yetkinlik						
1.	Gündelik hayattan,çeşitli şekillerle ifade edilen somut örnekler sunarak bireysel ve toplumun gelişmesi için gruplar halinde çalışmanın önemini değerlendirir.						
2.	Okul ya da bir topluluk için büyük önem taşıyan sosyal bir sorunu çözmek için, grup üyeleri tarafından tasarlanan projelere, dayanarak çeşitli etkinliklerde (sergi, performans, vb montaj, kampanya, barışçıl protesto, miting, savunuculuk,)yer alır.						
3.	Çevreye zarar vermekte insane hayatına ve biyolojik çeşitliliğe getirdiği zararı analiz eder,yazılı veya başka bir ifade şeklinde,bu konu hakkında ki düşüncesini ve tutumunu belirtir,aynı zamanda çevrenin korunması için bir etkinlik düzenler.						
4.	Veri işleme ve tek tek malzemelerin ve / veya çeşitli okul yayınların hazırlanması için gerekli olan çizimler / diyagramlar sunumu için bilgisayar programları kullanır.						
5.	Aile ,sınıf veya kişisel tasarrufun ve harcamaların aylık bir planını geliştirir,sonra planlama alışkanlığı yaratmanın önemini doğrular.						
6.	Kariyer rehberliği şçsn ve okuldaki derslerin ilerlemesi için yardım olarak, okulda ve günlük hayatında malzemeleri,çeşitli bilgi kaynakları ve teknolojiyi kullanır.						
7.	Atletik faaliyeti, bilimsel, teknolojik, sanatsal, vb tarafsız bir değerlendirme için kriterler önermektedir. ,sivil toplum,okul veya sınıf düzeyinde bir jüri üyesi olarak.						
8.	Okul veya toplumun ihtiyaçlarını araştırır(fotoğraflar,sahadan verilerin video tasarımı)ve onlara dayanarak gönüllü ve insani eylemler düzenler,o ihtiyaçlarını düzenlenmesi ve tamamlanması için.						
V	Kişisel yetkinlikler Sağlıklı birey						
1.	İnsanın tükettiği yiyecek tğrlerin içeriğini ve beslenme değerlerini değerlendirir,bireylerin farklı durumlarda onlar için ihtiyaçlarına göre sıralayarak,mevsimler,hastalıklar boyunca vb.gibi.						
2.	Ailede,okulda veya sınıfta ki bir tartışmada duyulan veya okunan talimatlara göre.aylık,haftalık ve günlük dinlenme ve sağlıklı beslenme rejimine saygı duyulmasını savunur.						
3.	Yiyecek ve içeceklerin hazırlanması ve tüketimi için iyi hijyenik koşulların gerekliliğini değerlendirir,ve gıda ve pislikten olası zehirlenme koşullarını açıklar.						
4.	Eğlence veya yarışma karakterli,fiziksel ve sportif faaliyetler geliştirerek,beğenilen hareket ve çalışma ile belirli standartlara ulaşmak için çaba gösterir,aynı zamanda sonuçların sunumu sırasında kendi duygularını yönetir.						
5.	Grup üyeleri ile deneyimlerini,düşüncelerini ve duygularını paylaşarak,öğrenci-öğrenci arasındaki bir çatışma ya da duygusal reaksiyon nedenlerini analiz eder,olumsuz sonuç ve doğru çözüm için alternatifler önerir.						
6.	Grup çalışması veya duygusal durumlar sırasında,başkalarına karşı iyi davranış ve aşağılayıcı davranışı ayırt eder,ve onların önlemek/aşmak için tedbirler önerir..						

7.	Çeşitli iletişim şekilleri ve araçları ile akranlarına,fiziksel ve ruhsal sağlığı için tehlikeli olarak kabul edilen durumlarda, destek için gereken yetkili kişi ve hizmetlerin belirlenmesinin önemini,ayrı ayrı,anlatır..						
8.	Fırsatları, riskleri ve enfeksiyon ve cinsel yolla bulaşan hastalıkların sonuçlarını açıklar ve onları önlemek için şekil ve araçları açıklar.çeşitli sunum şekilleri kullanarak(konuşma,yazma,grafikler,afiş,broşürler,tiyatro oyunları,sanat performansı,vb.).						
9.	Akranların antisosyal davranışlarına karşı tepki gösterir,ve bireyin sağlık ve refahı için olumsuz olay ve alışkanlıkların(örn.sigara,alkol veya uyuşturucu,vb.kullanımı)oluş nedenlerini ve olası sonuçları belirler.						
VI	Vatandaş yetkinlikleri – Sorumlu vatandaş						
1.	Okulda,sınıfta veya başka bir yerde(örneğin,tartışma boyunca,başkasının düşüncesine saygı duymada,vb.)gğnlük hayatın somut durumlarında vatandaşlık hak ve yükümlülüklerinin uygulama çalışmasını yapar.						
2.	Herhangi bir şekilde başkalarının haklarını ihlal veya inkar eden kişilere karşı,çeşitli ifade şekillerle tepki gösterir,önemli tarihi şahsiyetleri,edebiyat ya da film karakterleri ile örneklerle açıklayarak yanısıra birey,grup ve toplum için bu eylemlerin sonuçlarını savunur.						
3.	Olması gerektiği gibi yardım sağlamak için eylem/ eylemler düzenleyerek, ihtiyacı olan veya risk altındaki kişiler ile dayanışma ifade eder.						
4.	Belirli bir faaliyet hakkında,belirli kurallara uyararak,okul veya sınıfta gerçekleşen bir oylama hazırlığı ve organizasyonunda yer alır, ve daha sonra yazılı bir şekilde sürecin gidişatını raporlar..						
5.	Sınıf/okul veya okul dışında meydana gelen kötü eylemler için temkinli tepki verir,yanı sıra birey için ve başkaları için kendi etkinlik nedenlerini ve sonuçlarını belirterek iyi davranış eylemlerini teşvik eder.						
6.	Toplumda,okulda ve sınıfta önyargıları ve kötü oluşumları tanımlayarak,onlarla mücadele için somut eylemler önererek onlara karşı tutum alır.						
7.	Kültürel,etnik,cinsiyet,dini,sosyal vb. çeşitliliği tanıtmak için,toleransı bir araç olarak kullanarak,okulda veya toplumda başkalarının katılım ile bir etkinlik hazırlar.						
8.	Günlük hayatta bunları uygulamak gerekliliğini savunarak, ifade, usul ve yasaların hazırlanması ve değişiklik için sorumlu kurumların farklı ifade şekillerle açıklar.						
9.	Gelecek için sonuçları çıkarmak amacıyla,geçmiş ve geleceği karşılaştırarak,aile geçmişini,sosyal çevreyi veya kişilikleri ve kendi milletinin önemli olaylarını hiç çekinmeden sunar.						

Öğretmen,öğrencilerin belirli sonuçta ki başarı seviyesini gözlemlemek amacıyla,lider okullarda Müfredat seviyesi için sonuçların uygulaması durumunda,her bir sonucu diğer beş başarı seviyesine bölmesi gerekir..Daha sonra her bir sonucun seviyesine bağlı olarak,belirli sonucu elde etmede gecikme olan öğrenci için tamamlayıcı faaliyetler planlar.

III

DÜŞÜK ORTAÖĞRETİMDE MÜFREDAT ALANLARI

Diller ve iletişim

Sanatlar

Matematika

Doğa bilimleri

Toplum ve çevre

Sağlık ve refah

İş ve hayat

Müfredat alanları

Kosova Müfredatı,Müfredat alanları olarak tanımlanan altı alan kapsamında yapılanmıştır.Müfredat alanları,erken çocukluk döneminden yüksek orta öğretime kadar,Müfredat Çerçevesi ile belirlenen,temel yetkinliklerin geliştirilmesi için temel oluşturur.Bunlar hem yüksek orta öğretim hem de mesleki eğitim için geçerlidir.Müfredatın alanları,konuları ve modülleri arasında ki bağlantılar temel yetkinliklerin geliştirilmesi fonksuyonunda olmalıdır.

Müfredat alanları ,Müfredatın okulda ki belirli seviye ve derecelerinde eğitim sürecinin organizasyonu için temel oluşturur. Müfredat alanları şunlardır:

- Diller ve iletişim
- Sanatlar
- Matematik
- Doğa bilgileri
- Toplum ve çevre
- Sağlık ve refah
- İş ve hayat

Müfredatın her bir alanı için temel yetkinliklerin başarısını sağlayacak öğrenme sonuçları belirlenmiştir. Öğrenme alanları bir veya birkaç öğretim konusunu veya modülünü kapsar.Konular ve modüller Müfredatın belirli alanı için öğretim hedefleri ve sonuçlarına dayanmaktadır.Bir Müfredat alanının bir kaç konusu Müfredatın çeşitli seviyelerine entegre olarak tanımlanabilir.

Müfredat alanı –Diller ve iletişim

Giriş

Gerekçe ve tanıtım

Kavramlar ve tanıtım

Yetkinlik bazlı Yaklaşım

Alanın öğretim sonuçları

Kesişen konular

Zaman Paylaşım – tanıtım

Metodolojik talimatlar

Değerlendirme talimatları

Öğretim kaynakları ve materyalleri

1. Giriş

Müfredat çerçevesine dayanarak,Diller ve iletişim alanı bu dersleri kapsar: ana dilini,ilk yabancı dili(ingilizce dilini),çevre dilini,ve de diğer yabancı diller. Bu alan öğrencilerin gündelik yaşamda, meslek hayatında ve kamusal yaşamda okulda bir iletişim aracı olarak dilin kullanımını geliştirmek ve yetiştirmek için olanak sağlar.Bu müfredat alanı sayesinde, her derste Müfredat Çerçevesi ile belirtilen bütün yetkiler sağlanabilir. Müfredat Çerçevesinin Diller ve iletişim alanının temel hedefi öğrencilere bu alanda yer alan derslerde iletişim becerilerinin gelişmesi.Bu öğrencilerin,her derece ve seviyede,iletişim becerilerini uygulamalarını sağlar,dil sisteminin gelişimine dayanarak: duyma, konuşma, okuma ve yazma. Onun için,Diller ve iletişim alanı gerçekleştirilmiş iletişimi sağlar:duyma,konuşma,okuma ve yazma ,aracılıyla ki bunlar birbiri ile kesişir.

2. Gerekçe ve tanıtım

Diller ve iletişim alanı bütün öğrencilere belirli alan içinde derslerin öğretimin olanaklılığını sağlar.İkinci seviyede ki Ana Müfredat,Müfredat alanının seviyelerine dayanarak alanın temel sonuçları ile belirlenen , bu yeterliliklerin ulaşımı için yetkinlikleri ve yolu belirler.

Ana Müfredat,amacı,öğrenme sonuçlarını,öğrenme ve öğretmenin metodolojik talimatlarını,Müfredat alanı ve seviyesi için değerlendirme kriterlerini kapsar.Müfredat,aynı zamanda,öğrencilerin seviye ve dereceleri boyunca geliştirmesi,elde etmesi ve ulaşması gereken bilgileri,becerilerin,becerilerin,tutumların ve değerlerin net bir resmini sağlar.

Ana Müfredat,Müfredat Çerçevesi ile belirlenen ilkelere göre tasarlanmıştır(temel seviyeler ve dereceler).Ana Müfredat,1-6 temel seviyelerinde Diller ve iletişim alanında kapsanan derslerden öğrencilerin ne öğrenmesi gerektiğini anlatır.

3. Kavramlar

Dil ve edebiyat kavramlarına dayanarak,Diller ve iletişim alanı için ÖS-lar tasarlanmıştır.Alanın kavramları şunlardır:

- Edebiyat ve edebiyat dışı metinler;
- Figüratif ve figurative olmayan dil;
- Sahne parçaları,tiyatro,dramatizasyon vb. ;
- Eleştiri,teori,tarih;
- Dil sistemi (dilbilgisi,kelime bilgisi,fonetik, sözdizimi, doğru yazılım).

4. Yetkinlik bazlı yaklaşım

Diller ve iletişim alanı,dersleri ile,Müfredat ile belirlenen altı yetkinliklere ulaşması gerekir,ve onlar şunlardır: etkin iletişimci,yapıcı düşünür,başarılı öğrenci,üretken katkıcı,sağlıklı birey,sorumlu vatandaş,ki bunların öğrenme sonuçları ile belirlenmesi gerekir. Bunların Müfredat alanının temel seviyeleri boyunca ulaşılması lazım,aynı zamanda bütün öğretim sonucu ve öğrenme tecrübelerinin seçimi ve organizasyonu boyunca.

Yetkinlikler dengeli bir şekilde entegre edilir ve bilgi,beceri,tutum ve değerleri içerir.

Diller ve iletişim alanında öğrencilerin şu yetkinliklere ulaşması lazım:

- dil,semboll,işaret ve kodlar aracılığıyla iletişim ve ifade;
- ana dilinde ve ya(en azından)bir yabancı dilde konuşma,dinleme,okuma,yazma ve ifade etmeyi sağlamak;
- saygılı ve üretken diyalogla ilgilenmesi ve katkıda bulunması ;
- yapıcı ve yaratıcı geribildirim vermek ve almak;
- iletişimin,etkileşimin genel kurallarına uymak ve aynı zamanda yaratıcı olmak;
- kültür,dil,edebiyat ve yaşam bilgilerini kişisel ve kamusal hayatında yansıtmayı;
- bilgi,öğrenme,iletişim ve etkileşim gibi BİT ve medyayı sorumlu ve etkili bir şekilde kullanması.

5. Alanın öğrenme sonuçları

Öğrenme sonuçları alanın temel yetkinliklerine dayanarak tasarlanmıştır,Diller ve iletişim alanı için ÖS, öğrencinin her seviye sonunda başarması gereken gereksinimleri kapsar.

ÖS'nin organizasyonu,öğrencilerin fiziksel ve psikomotorik gelişimini göz önünde bulundurarak,seviye boyunca kademeli gelişen ve derinleşen bilgileri,becerileri,tutumları ve değerleri içerir.Bu sonuçlar,Müfredat Çerçevesi kapsamında olan altı yetkinliklerin başarıya ulaşmasını sağlar.ÖS Diller ve iletişim alanı için değerlerin gelişmesini ve başarısını sunar: iletişim becerilerini gösterme (duyma,konuşma,okuma,yazma), kişiler arası iletişim becerileri gösterme,bir problemin çözümlerini değerlendirme,somut durumlara soyut fikirlerin uygulanması,, uygun teknolojinin kullanımı, karar alma da etik ilkelerin,işin uygulanması,ortak hedeflere ulaşmak için ekibinin bir üyesi olarak tartışmayı,bir kültürün ve çeşitli kültürlerin özelliklerini karşılaştırmak.Diller ve iletişim alanı için öğrenme sonuçları bir alan içinde ki özel derslerin, bütüncül öğretime yaklaşımı ve entegrasyonu sağlar. Alan için öğrenme sonuçları şunları sağlar:

- Diller ve iletişim alanı kapsamında gerçekleşen öğretim faaliyetlerin ve derslerin bağlantısı,ve ilgili bilgi,beceri,tutum ve dersler amacıyla sunulan değerlerin entegrasyonunu hedefler ve,genel olarak entegre öğretimin teşvik edilmesi;
- Yetkinlik bazlı yaklaşımın promosyonu,bağlantılı öğretim deneyimler sistemin geliştirilmesini sağlayarak yanısıra,ders plan ve programların geliştirilmesi için bir platformun sağlanması;

- Okula dayalı plan ve programların geliştirilmesi için teşvik ederek öğretimin yeni uygulamaların uygulanmasının sağlanması.

Temel yetkinliklerin elde edilmesini sağlamak için her bir Müfredat alanı için öğrenme sonuçları belirlenir. Öğretim alanları bir veya birkaç öğretim dersi veya modülünü kapsar. Dersler ve modüller, ilgili Müfredat alanı için belirlenen öğretim sonuçları ve hedeflerde desteklenir. Bir Müfredat alanının dersleri Müfredatın çeşitli seviyelerinde entegre edilmiş olarak sunulabilir.

3 ve 4 SEVİYESİ İÇİN ÖĞRENME SONUÇLARI

Seviye 3 Sınıf
VI, VIISeviye 4
Sınıf VIII, IX

İLETİŞİM BECERİLERİ

Dinleme ve konuşma

- Duyulan,görülen ve sunulan malzemelerden başkalarının düşüncelerini özetler ve karşılaştırır(soru ve cevaplarla)ve onlar için yansıtır.
- Sorular sorarak ve cevaplar vererek,akranları ile ve yetişkinlerle tanıdık konular hakkında sosyal konuşmalara katılır.

Dinleme ve konuşma

- İletişim şekilleri için(konuşmalar,monologlar,diyaloglar,vb,)gibi,olayı,amacı ve fikirleri anlamak için dili kullanır,ve belirli bir kamuoyu karşısında karmaşık sorulara cevap verir.
- Soru sorarak ve cevaplar vererek bilgiyi yeniden düzenler ve akranları ve yetişkinlerle yabancı konular hakkında sosyal konuşmalara katılır.

Okuma

- Karmaşık metinlerin soyut,edebi ve edebi olmayan unsurlarını anlar ve analiz eder(örneğin kelime,cümle,grafikler,tablolar,başlıklar,motifler,gölgeli yazılar,profesyonel kelimeler,vb.)
- Metnin temel özelliklerini okur ve tanımlar,başlığı,içeriği,tabloları,vb.

Okuma

- Metin,sözlük,karmaşık materyallerin dil kullanımı(edebi ve edebi olmayan metinler)boyunca bulunan genel konuların açıklamasını ve ilustrasyon analizlerini yapar ve kavrar.
- Neden ve etkiyi anlamak için tanıdık hikayeler ve diğer metinleri okur ve cevap verir.

Yazma

- Paragrafların,fikirlerin organizasyonu gibi,yazma organizasyonun şekillerini kullanır ve ayırır, ve düşünceleri,amaçları,duyguları belirli konularda yazının belirli şekillerini ifade etmek için dil ve kelime bilgisi kullanım kurallarını uygular.
- Doğru yazımı kullanarak belirli metinleri yazar.

Yazma

- Düşünceleri,fikri ve bilgiyi sunmmak için etkin yazı biçimlerini kullanır,yazım biçimi için amacını göz önüne alarak(örneğin,skeç,şiir,sunum,rapor,vb.).
- Doğru yazımı kullanarak bir amaç için metinler yazar

II. ANLAYIŞ VE METİN ANALİZİ

- Olayı,amacı,yazarın niyetini,fikirleri,öyküyü,neden-sonuç ilişkilerini,mecazi dili,yer,edebiyat eserleri için alan üzerine sonuçlara varır ve onları yorumlar ve gösterir.
- Okunan metinlerin temel unsurlarını anlar

- Türü,ciniyeti,konuyu,motifi,fikri,resmi,sembolleri,vb.belirleyerek,edebi eserlerin özelliklerini tanımlar ve analiz eder ve onların oluş yapısını savunur.
- Çeşitli metinlerin özelliklerini analiz eder ve tanımlar.

III.GELİŞME YARATICILIĞI

- Toplumun çeşitli konuları hakkında düşüncelerini ve duygularını ifade eder ve belirli konuları keşfetmek için projeler için belirli çalışmalar oluşturur.

- Konu,olay,hedefler için belirli modeller kullanarak çeşitli eserler oluşturur ve bazı sosyal konularda fikir ve duygularını ifade eder.

IV. KİMLİK VE KÜLTÜR

- Başkaları tarafından veya o/onun tarafından oluşturulan eserlerde belirtilen bir kültür için kendi deneyimlerini inceler,(tören,çeşitli bayramlar)ve şiir,öykü için temel olarak kullanır.

- Onun tecrübesi ile alakalı olarak,kültür materyallerini tanımlar,yaşadığı yerin tarihinin belirli bir kısmında düşünceleri,fikirleri kendi yaratıcılığında kapsar.

V. MEDYA

- Reklamlar,duyurular,bildirimler aracılığıyla,mesaj alışverişi için çeşitli malzemeler tanımlar ve onların medyada ki sunumunu yapar.

- Medyada sunum için performans kurallarını kullanır,organizasyonu planlar,çeşitli gösteriler için çalışmalarını sunar ve değerlendirir(yayınlayan materyalleri bulur,olayları,yorumlar yazıyor,vb.)

VI . BİT KULLANIMI

Kosova Düşük Ortaöğretimi için ANA MUFREDAT

- Grafik,çizim,rakam,animasyon fotoğrafları,skeç,vb. metinleri oluşturmak için yaratıcı faaliyetlerde teknolojinin çeşitli türlerini kullanır.

- Bir video veya animasyon oluşturmak için, edebi ve edebi olmayan farklı kreasyonlar (yazılım programları, kayıt ekipmanı) planlamak ve üretmek için teknolojiyi kullanır.

VII.Değerler ve tut umlar

- İyi iletişim kurar
- Tartışmalarda yer alır
- İşbirliği yapar
- Yardım ister ve yardım sağlar
- Başkasının düşüncesine saygı duyar
- Dikkat gösterir
- Kişiliği ve insanlığı geliştirir
- inisiyatif alır ve farklı yaklaşımlara ilgi gösterir
- Becerilerini geliştirmek için motive olur
- Problemleri çözmek için hayal gücünü ve yapıcılığını geliştirir
- Bilgi teknolojisi kullanır
- Bireysel ve grup çalışması için istekli olduğunu ifade eder
- Başkalarının ilkelerine saygı duyar
- Bağımsız işte özgüven sergiler
- Hayal gücünü ve yapıcılığını kullanır
- Karar verme ve eylemde bağımsız
- Sorumlu bir şekilde soruları sorar ve cevaplar
- Eleştirmeyi argümanlara dayanarak yapar
- Araştırma merakını gösterir
- Kendisi için,başkaları için ve çevre için ilgilenir

VIII. Bilgiler

Dinlemek

- Bilgilendirme metinleri dinlemek
- Etkin dinleme (seslerin okunuşu, sözlük zenginleşmesi)
- Dinleme ve kelime zenginleştirilmesi

Konuşmak

- Bilgi alıcı ve verici fonksiyonunda konuşma
- Grupta aktif konuşma
- Kelime zenginleştirme fonksiyonu üzerinde konuşmak
- Sözlü ve sözlü olmayan iletişim

Okumak

- Farklı edebi ve edebi olmayan metinlerin bilinmesi
- Okuma-anlama,tanıtım metinlerin okunması

Yazmak

- Yazılı olarak kanıtlanmışiyetkinlikler ve bilgiler
- Beceri ve anlayış
- Alışkanlıklar ve beceri ler

IX. Beceriler

- İletişim
- Dinlemek
- Konuşmak
- Yazmak
- Okumak
- Anlamak
- Bilgi teknolojisi kullanımı
- Sorun çözmek
- Düşünme becerileri
- Bilgi işletmesi
- Yapıcı düşünme

6. Müfredat arası konular

Diller ve iletişim ders Müfredatında dersler arası,Müfredat arası konuların da ele alınması lazım,bu ise belli konu ve derslerin öğrenme yolu ile elde edilmelidir,şunlar gibi:

- çocuk hakları ve özgürlükleri için eğitim;
- halk eğitimi;
- kültürler arası eğitimi;
- medya eğitimi,
- barış için eğitim,
- sürdürülebilir kalkınma için eğitim vb.

7. Zaman tahsisi –tanıtım

Diller ve iletişim alanı ikinci seviyede üç dersten oluşur:ana dili,ilk yabancı dil (ingilizce dili) ve ikinci yabancı dil.

Ana dili Müfredatın bütün seviyeleri boyunca öğrenilir,okul öncesi sınıfından onikinci sınıfa kadar.İngilizce dili ilk seviyeden başlar ve yüksek ortaöğretimin son sınıfına kadar öğrenir.İlk seviyede bu ders genellikle oyun,çiziç ve şarkılarla konuşma odaklı öğrenir ve diğer seviyelerde okuma yazma ile devam eder.

Arnautça dili Arnaut olmayan toplumun öğrencileri içinMüfredatın ikinci seviyesinden öğrenir(üçüncü sınıf). Zaman planlaması seviye ve alan için öngörülen öğrenme sonuçları doğrultusunda yapılır.Zaman aşağıdaki tabloda belirtilen yüzdeden çıkartılır ve tahsis edilir ve sonra derse göre bölünür. Zamanın çoğu ,okuldan-öğretmenlerden,bölündüğünde,ana diline tahsis edildiğini belirtmek gerekir.

Düşük ortaöğretim (USES 2)								
Müfredat alanı	Sev. 3				Sev. 4			
	Sn. VI	Sn. VII	Toplam saat		Sn. VIII	Sn. IX	Toplam saat	
	Ders sayısı	Ders sayısı	Top.saat	%	Ders sayısı	Ders sayısı	Top.saat	%
Diller ve iletişim - Ana dili - İngilizce dili - İkinci yabancı dil	7	7	14	25.00	7	8	15	25.45

8. Metodolojik talimatlar

Temel alan ve seviye sonuçlarının başarı ve gerçekleştirilmesi için,ana anahtar metodların,tekniklerin ve öğretim ve öğrenme için yöntemlerin uygulanması.Öğretmen alan sonuçlarının karşılanması amacıyla çeşitli çalışma metodları kullanmalıdır.

Öğrenci merkezli öğrenme metodolojisinin kullanımı,öğrencilere iş için motivasyon,yaratıcılığın gelişimi,fikir paylaşımı,tartışmalar,daha kolay öğrenme,aralarında işbirliği,problem çözme,farklı bilgiler edinmek için kaynak araştırma vb sağlar.

Öğrenme sonuçlarını elde etme doğrultusunda,öğretmen öğretim metod ve tekniklerini seçmelidir,öğrencilerin bilgi,onların taleplerini,eğitim dersinin uygulandığı yerin ,alanın ve okulun(sınıfın)maddi durumuna adapte ederek.

9. Değerlendirme için talimatlar

Ana Müfredatın uygulanması, içine öğrencilerin sürekli değerlendirmesi konusunu kapsar, öğrencilerin değerlendirmeleri ve tutumları ve becerilerinin kademeli gelişimini takip etmek için öğretmenlere yardımcı olur. Ana Müfredatın temel seviyeleri boyunca öğrencilerin alan yetkinliklerin ve ÖS-nın hangi seviyede hakim olduklarını belirlemek amacıyla değerlendirme yapılır. Değerlendirme boyunca öğrencilerin karşılaştıkları zorluklar, avantaj ve dezavantajları belirlenir, ve öğrencilere sürekli iyileştirme için yardımcı olur. Değerlendirme süreç olarak ,alan ve seviyede bulunan, ÖS-leri ölçerek alan başarılarını vurgular. Öğretme ve öğrenme metodolojisi, öğrenci değerlendirme süreci ile yakından bağlantılıdır. Ana Müfredatın görülmemiş talebi olan, öğrencilerin sınıf, seviye veya derece sonunda başarımları gereken yetkinliklerini ve ÖS- lerini değerlendirmemiz gerekir. İkinci seviye için Diller ve İletişim alanında öğrenci değerlendirmesi, sonuçlar üzerinden sunulan, öğrencilerin alan yetkinliklerinin ölçülmesini hedefler.

Değerlendirme çeşitleri:

Değerlendirme biçimlendirici , tanı, özetleyici ve motivasyon değerlendirmesi olarak sınıflandırılabilir.

- Biçimlendirici değerlendirme (öğrenme için değerlendirme) öğretim süreci boyunca, öğrencilerin başkalarının bilgi alınması için devamlı bir şekilde yapılır.
- Tanısal değerlendirme öğrenci başarı seviyesi hakkında bilgi elde etmek için kullanılır, ve bilgi, beceri, alışkanlık, tutum ve değerlerin öğretmene ileride ki işi için yardım etmesini sağlar..
- Özetleyici değerlendirme öğrencilerin genel öğrenme faaliyetlerini içerir. Özet değerlendirme belirli dönemlerinin sonunda yapılır.
- motivasyon değerlendirmesi, öğrencilerin ilgi ve öğrenme arzusu teşvik etmek için kullanılır.

Değerlendirme boyunca çeşitli şekiller kullanılır, şunlar gibi:

Doğrudan ve kesintisiz değerlendirme, öğrencinin başarısının sürekli takip değerlendirmesi

- Testlerle dolaylı değerlendirme;
- Grup çalışması veya verdikleri cevaplar boyunca, öğrenci tarafından değerlendirme, öğrencilerin birbirlerini tamamladığı ve delillere dayanarak değerlendirildiği zaman;
- özdeğerlendirme.

Değerlendirme boyunca özel vurgu, sürekli iletişime, etkileşim aracılığıyla sözlü ifade etme ve yazılı ifadeye yer verilmelidir.

10. Öğretim kaynakları ve malzemeler

Diller ve iletişim alanında yetkinliklere ulaşım için, öğretim ve öğrenme için çeşitli öğretim kaynakların ve malzemelerin kullanımı önemlidir. Alanın öğrenme sonuçlarının başarısı için ve Müfredat seviyesinde başarılı sonuçlara ulaşmak için, bütün öğretim araçları ve malzemeleri, alanda ve seviyede bu sonuçların gerekliliğine uymalıdır. Ders kitapları, bilgi edinme kaynaklarından sadece bazıları, fakat sadece ders kitapları kaynak olarak kullanılmamalıdır, bilgi teknoloji gibi kaynaklar da kullanılmalı.. Bilgiler, yetkinlik sonuçlarının başarısına ulaşmak için, bilgiler her türlü kaynaktan alınabilir.

Müfredat alanı - Sanatlar

Giriş

Gerekçe ve tanıtım

Kavramlar ve tanıtım

Yetkinliklere dayalı erişim

Alanın öğrenme sonuçları

Müfredat arası konular

Zaman tahsisi – tanıtım

Metodolojik talimatlar

Değerlendirme talimatları

Ders kaynakları ve malzemeleri

1. Giriş

Görsel eğitim ve müzik eğitimi adlandırmasıyla,Kosova Cumhuriyeti eğitimin ikinci seviyesinin Ana Müfredatın zorunlu dersi olarak,Müfredat alanı Sanatlar,müzik sanatı ve görsel sanatın alanını kapsar. Okul seçmeli Müfredat aracılığıyla(seçmeli veya ek faaliyetler veya dersler) öğrencilere diğer sanatsal ifade şekillerini kullanmaları için teşvikte bulunur,drama,dans,tasarım,vb.gibi.

2. Gerekçe ve tanıtım

Sanatlar,öğrencilerin kişisel,entelektüel ve sosyal gelişimi için olanak sağlar,yaratıcılığihayal gücünü teşvik ederek ve sanatsal ve ifade uygulamalarını geliştirerek.Sanatlar,yaşamın ayrılmaz bir parçasıdır ve kültür ve toplumun arasında ki etkileşimin maddi,manevi,entelektüel ve duygusal yönlerini kapsar.

Kültür daha geniş bir faaliyet olarak,halk sanatı ve yaratılan sanatı kapsar,ve ulusal kültürel miras unsurları vasıtasıyla tezahür edilir,davranışlar,yaşam tarzları,tarihsel bağlamda toplumun değer sistemi ve bölgede ve ötesinde diğer insanların kültürleri ile etkileşim içinde.

Öğrenciler,okulda ve okul dışında çeşitli kültürel ve sanatsal faaliyetlere etkin katılımı aracılığıyla,sanat ve kültür arasındaki bağlantıları anlamaları gerekir.

Sanat yoluyla eğitim,aktif ve yaratıcı vatandaş gelişimini sağlar:

- yaşadığı çevrenin,yaşam kalitesinin yükseltilmesi için etkin bir şekilde katılır,oluşturur ve şekillendirir;
- çeşitli etnik,kültürel grupların sosyal,kültürel ve entelektüel etkileşim içinde yer alır,bu etkileşimin insane yönünü ilk sıraya koyarak;
- temel teknik beceri ve iş ve yaşam için önemli olan yaratıcı becerilere sahip;
- Ulusal ve küresel,yerel sanat ve kültürü kavrar ve gelişimi için katkıda bulunur.

Sanatın bütün bu yönleriyle katkıda bulunduğunu göz önünde bulundurarak,onlar sezgi,hayal gücü,yaratıcılığı,cesareti,yüksek seviyeli entelektüel becerileri(değerlendirme ve yargı için yeter),ifadenin çeşitli şekillerine karşı duyarlılığı,fakat aynı zamanda onların kendileri tarafından kullanılmasını geliştirir.Sanatlar aynı zamanda özgüven,sabır,beraber çalışmanın sorumlulukları,işbirliği,öz-disiplin,coşku, ve gelişmekte olan ve eğitilmiş,yetistirilmiş ve kültür amaçlı ve gelişmekte olan bireyin daha bir sürü önemli özelliklerin gelişiminde katkıda bulunur.

3. Kavramlar ve tanıtım

İkinci seviyede Müfredat alanı Sanatlar,esas olarak iki temel yönünü yerine getirmeyi hedefliyor:

- a) çeşitli sanatsal disiplinlerin bilgi ve teknik ifadelerini uyguluyarak ,bireysel hükümlerin,sanatsal ifade ve sanatsal eğilimlerin çeşitli şekilleri için beceri(pratik)gelişimi;
- b) farklı sanatsal disiplinlerde yaratıcı süreçleri,araştırma teknikleri ve güzellik için zevk yetiştirme anlayışını içeren estetik eğitimi,öğrencilerin sanatsal ifadenin çeşitli şekillerin ve eserlerin değerlendirmesi ve estetik yargısı için becerilerin gelişmesini sağlar;
- c) küresel,ulusal ve yerel derecedeki halk ve sanatsal yaratıcılığa karşı olumlu tutum için eğitim,sanatsal ifadenin çeşitli şekil ve eserlerin estetik yaşama,anlayış ve değerlendirme ve yargının sürekli gelişimi.

I. SANATLARLA TEŞVİK EDİLEN DEĞERLER VE TUTUMLAR

- Merak
- Özgüven
- Bağımsız bir şekilde ifadeve iletişim
- Etkin katılım
- Arkadaşlık
- İşbirliği
- Kendine ve başkalarına saygı

- Sanat ve güzele karşı olumlu tutum
- Ulusal kültürel mirasa yönelik olumlu tutum
- Farklı kültürlerle olumlu tutum ve saygı
- Sorumluluk ve işbirliği
- Konsantrasyon ve sabır

İzleme/dinleme

- Algısal ve deneyimsel becerilerin gelişmesi
- Sanatsal yetkinlik gelişimi (şarkı,aletlerle yorumlama,dans,çizim,boyama,modelleme,vb.).
- Müzik becerileri
- Hareket becerileri
- Figüratif ifade becerileri
- Dikkat ve belleğin gelişimi
- Motivasyon ve istek
- Girişim ve çıkar
- Hayal gücü ve yaratıcılık
- Ritim ve uyumu ayırt etmek için his (ses,renkler,şekiller,yapılar,hareketler,vb.).
- Biçimsel ve kopleksleri gözlemek için duygu
- Düşünce ve ifade sentezi ve analizi için beceri
- Sanatsal iletişim
- Sunum için beceri
- Grup çalışması için beceri
- Procedimi dhe të kuptuarit e informatave (tingëllore, vizuale, tekstuale, lëvizore etj.)
- Analitik,eleştirel ve yaratıcı düşünme
- Problemlerin kreatif çözümü

Sanat la öğrenilen temel yetkinlikler	
<ul style="list-style-type: none">• Ses• Hat• Renk• Form• Alan• Yapısı• Dengeleme• Perspektif• Hareket• Ritim• Melodi• Uyum• Tonalite• Dinamiği• Stil• Tür• Müzik aletleri ve oluşumları• Gövde• Zaman• Enerji• İlişki• Rol/karakter• Gerginlik	<ul style="list-style-type: none">• Kompozisyon(görsel)• Şarkı• Enstrümental bölüm• Dans• Dram• Komedi• Trajedi• Grafik• Peyzaj• Portre• Tasarım• Sessiz doğa• Sonata• Senfoni• Kuartet• Orkestra• Koro• Sergi• Görünüm /performans vb.• İlkeler• Kontrast• Tekrarlama• Değişim (varyasyon)• Karşılaştırma• Vurgu• Denge• Bütünleşme

4. Yetkinliklere dayalı erişim

Tüm Müfredat alanların da katkıda bulunduğu öğrenme başarısı olarak,Kosova Müfredat Çerçevesine göre yetkinlikler,öğrencilerin beceri,alışkanlık,bilgi(bilim)ve tutumların tutarlı ve entegre bir sistemini içerir.

Sanatlar,altı temel yetkinliklerin elde edilmesinde özel bir şekilde ve araçlarla katkıda bulunur,aynı zamanda sanatsal ifade yollarıyla,şunlar gibi:Etkin iletişimci,Yapıcı düşünür,Başarılı öğrenci,Üretken katılımcı,Sağlıklı birey ve Sorumlu vatandaş.

Alan sonuçları'

Müfredat alanlarında öğrenme sonuçları bu temel boyutlar içinde yatar:

Yaratıcılık,performans ve sanatsal sunum –

Sanat sayesinde öğrenciler teşvik edilmektedir,aşağıdakilere:

- çeşitli sanatsal eserler tecrübesi;
- eğilimler, hükümleri ve ilgi alanlarına göre tek tek veya gruplar halinde sanatsal etkinliklere (katılmak) gerçekleştirirler;
- kendi kişisel ve original fikirlerini kullanarak,sanatsal ifadenin çeşitli araçlarla yeni bütünlük yaratır;
- kişisel sanatsal fikirlerini özgürce sergilerler;
- başkaların yaratıcılığın sanatsal fikirlerini yorumlarlar.

İfade araçları,teknikler ve süreler

Öğrenciler:bilmek, anlamak ve bu gibi etkileyici sanat araçları kullanarak etkin ve bilinçli teknikleri kullanırlar: kelimeler, sesler, renkler, formlar, hareketler,vb. iletişim için ve sanatsal ifade için.

Dışavurumcu teknikler ve formlar, türler ve farklı sanatsal türler yerine farklı yaratıcı süreçlerini uygulamak.

İletişim ve ifade etme (sanatsal)

Öğrenciler teşvik edilir ve yetiştirilir, aşağıdakiler için:

- bağımsız, özgürce ve sanatsal bir şekilde ifade edebilme için, elde edilen bilgileri ve becerileri kullanırlar;
- kafalarını kocalayan konular hakkında sanatsal bir şekilde ifade edebilme için çeşitli sanatların ifade araçlarını kullanırlar;
- sanatsal ifadenin çeşitli şekillerinde başkalarının ve kendilerinin faaliyetlerini değerlendirir ve yansıtırlar.
- Sanat-toplum ilişkisi

Öğrenciler:

- Çeşitli kültürel, sosyal ve tarihsel bağlamlarda, sanat-toplum etkileşiminin rolünü değerlendirirler, anırlar ve tanırlar.
- Farklı düzeylerde sanatsal yaratıcılığın önemli eserlerini ve yazarlarını tanımları (ulusal, kültürler arası ve global düzeyde).

5. Alanın öğrenme sonuçları

SNKA / ISCED 2

Seviye 3,sınıf VI, VII

Seviye 4, sınıf VIII, IX

II. Sanatlarla geliştirilen bilgiler,anlayış ve beceriler özellikle şunlarla bağlantılıdır:

1. Aktif katılım ve çeşitli sanatlarda pratik: yorumlama,yaratıcılık ve sunum;
2. Sanatta(müzik,görsel sanat,dramatic sanat,dans,vb) yaratıcı teknik ve süreçlerin unsurlarını(ifade araçları) keşfetmek(tanıma ve anlama);
3. Sanatsal ifade ve iletişim;
4. Toplum-sanat ilişkisini anlamak;
5. Sanat estetik değerlerin kıymeti ve değerlendirilmesi;
6. Belirli kimliği ifade etmek için sanatın kullanımı(bireysel,grup,sosyal,kültürel(ulusal,bölgesel,Avrupalı ve küresel.

1. YORUMLAMA(Performans),SANATSAL YARATICILIK VE SUNUM

Öğrenciler eğitimler,hükümler ve kişisel ilgilerine göre müzik,görsel,oyunculuk,vb,sanatsal faaliyetlerinde sanatsal yorumlama için çeşitli becerilerini geliştirirler.

Seviye 3, sınıf VI, VII

Seviye 4, sınıf VIII, IX

PERFORMANS (YORUMLAMA)

İfade araçları,teknikleri ve tşyatro,görsel sanatlar ve dansla ilgili sanatsal disiplinlerin başarılı kullanımını gösterir.

O/o:

- Şarkı söyler ve/veya müzik aletleri ,şarkı ve basit melodileri imitasyon veya nota metnine göre yorumlar;
- Farklı karakter/roller kısımlarını yorumlar(drama,komedi);
- Bireysel veya grupta farklı karakterdeki dansları yorumlar..

Bir veya daha fazla sanatsal bireysel performans becerileri (yorumlayıcı) ile karakterize

O/o:

- Şarkı söyler ve /veya müzik aletleri ile yorumlar,veya grup halinde,çeşitli türlerden şarkı ve melodiler(sanatsal,halk,hafif müzik);
- Çeşitli roller(karakterleri)bütününü yorumlar;
- Birleştirilen farklı performansları yorumlayabilir (müzik, tiyatro, dans).

YARATICILIK

Bireysel deneyimi,duyguları ve kişisel fikirleri ifade etmek için,çeşitli sanatsal araçları kullanarak oluşturur..

O/o

- Serbestçe ve yaratıcı veya belirli konularda çizer,boyar,modelle(kalemle,boyaile,oyun hamuru,kağıt ve diğer malzemeler);
- Önceden bilinen ritim ve melodiler üzerinde yaratıcı bir şekilde emprovize eder;
- Melodi,ritim,şarkı ve enstrümental eşliğinde şarkılar;
- Dans boyunca original ve yaratıcı hareketler oluşturur; Roller,belirlenen konuya göre diyaloglarda,yaratıcı ve original öğeleri oluşturur.

Yaratıcı, orijinal malzeme ve teknikleri ve araçlarını, ilgili dışavurumcu sanat ları kullanarak oluşturur.

O/o:

- Çizer,boyar manzara,portre modeller,iki ve üç boyutlu kompozisyonlar,vbçbelirli konuda veya serbest bir şekilde;
- Çeşitli türlerde şarkı ve enstrümental eşliklerini oluşturur (halk, sanat, eğlence);
- Müzik, metin veya belirli bir durum için özgün koreografi oluşturur;
- Çeşitli performanslar için kitapların uygulama aşamasında uygular ve oluşturur(drama,komedi,müzikal).

SUNUM

Okulda,toplum içinde ve ötesinde,grup veya bireysel sanatın çeşitli faaliyetlerde özgüven ve başarıyla sunum yapar.

2 . SÜREÇLER,TEKNİKLER VE İFADE ARAÇLARI

Öğrenci İfade üsurları,süreçleri ve müziğin yaratıcılığın,görsel sanatın,dramatic sanat ve dansın temel tekniklerini tanır ve anlar.

Sanatsal ifade tekniklerini ve formlarının,temel ilkelerini anlar ve tanır,örneğin, :

- Melodi,armonî,ritim,vb,ilkelerin oluşumunu anlar ;
- kontrast,çizimde ışık gölge raporun,vb.ilkesini anlar ;
- rölün oluşum yönlerini anlar; hareket,taklit,ses tonlaması ile ifade yönlerini anlar.

Sanatsal şekillerin gerçekleştirilmesi için form,cinsiyet,stiller ve farklı sanatsal türleri için ,çeşitli sanatsal araçların kullanımını tanır ve anlar,örneğin :

- çeşitli stillerde müzik eserlerin oluşum tarzın şekillerini anlar(boşluklar,sonatları,vb)ve farklı ürlerde (türküler, hafif müzik,rok,pop,caz,vb.);
- modelleme,heykelcilik için çeşitli şekillerini anlar,vb.

3. SANATSAL İLETİŞİM VE İFADE

Öğrenci sanatsal ifaddenin farklı araçlarını kullanmak için yeteneğini sergiler (sesini, enstrümanları, renkleri, şekilleri, kelimeleri, hareketi,vb)iletişim kurmak için ve fikir ve deneyimlerini ifade etmek için .

Müzikte,görsel sanatlar,drama veya dansta sanatsal ifade şekillerinden birini kullanarak,fikirleri ,duyguları ve kişisel deneyimlerini ifade eder,örneğin. :

- çizer,boyar,modeler dinlenen müziğin yaşayışını ifade etmek için;
- dinlenen müziğe göre dans eder ve hareket eder; Müziğin etkisi altında veya serge,tiyatro gösterisinde sanatsal denemelrei ifade etmek için makale,şiirler ve edebi eserlerle kendini ifade eder ;
- bir sanat eseri yaşar ve onun için kelimeler,makaleler,vb.ile kendini ifade eder.

4. SANAT-TOPLUM-SANAT İLİŞKİSİNİ ANLAMAK

Öğrenci,farklı tarihsel,sosyal ve kültürel bağlamlarda,sanatın toplum üzerinde etki ve rölün gelişimini anlar,ve bunun tersi.

- Sanatsal ve yaratıcı eserleri,çeşitli dönemlerin dünya ve ulusal,sanatsal ve halk yaratıcılığın tanınmış sanatçıları tanır;
- Sanatsal eserlerin çeşitli şekillerinde stilistik gelişmeleri anlar(örneğin,farklı stillerde portre,farklı dönemlere ait opera stilleri).

- Ulusal ve küresel düzeyde,sanatın en önemli eserlerini tamamlanmış bir şekilde tanır(örneğin,Betovenin Dokuzuncu Senfonisi,Senfonic şiir'İskender',F.Beçiri den,vb); Farklı zaman dilimlerinde ve darbe stilleri, türler, formlar, oluşumları ve sanatsal anlatım unsurları ve toplumsal gelişmeler arasındaki bağlantıyı anlar(örneğin,barok,klasik,romantizm,vb.ve bu stillerdeki müziksel ,görsel,sanatsal,yaratıcılığın özellikleri veya ayırt edici özellikleri).

5.KIYMETLİ VE ESTETİK DEĞERLENDİRME

Öğrenci,kabiliyet ve yetenekleri ile müzikte,görsel sanatlar ve dansta,başkalarının ve kişisel sanatsal kreasyonlarını eleştirel ve bilinçli bir şekilde değerlendirir ve saygı duyar.

- Yaşama,izleme,gözlem,dinleme ve yorumlama aracılığıyla,sanatsal eserlerine karşı duygusal tepki verir.

- Sanatsal ifade fonkuyonunda şekli,ifade unsurlarını ve onların kullanımının teknik ve şekillerini analiz ederek,başkalarının ve kişisel sanatsal eserleri değerlendirir.

6. KİMLİK VE KÜLTÜR

Öğrenci, belirli kimliği yetiştiriyor: bireysel, grup, sosyal, kültürel (ulusal, bölgesel, Avrupalı ve küresel) sanat aracılığıyla.

Halk,ulusal ve diğer toplulukların en önemli eserlerini tanır ve yaşar,örneğin,şarkı yorumlar,ulusal ve diğer toplulukların dansları,kendi çalışmalarında ulusal ve diğer kültürlerin görsel motiflerini kullanır.

Ulusal ,kültürel kimliğin unsurlarını korurken,küresel seviyede çeşitli temalar için kendini sanatsal şekilde ifade eder.

6. Müfredat arası konular

Sanatlar kendi aralarında etkileşimde olur,onun için de öğretim sürecinde sanatsal ifadenin çeşitli şekilleri ile bağlanabilir,..örneğin dans ve hareketlerle şarkı,figurative ifade ile müzik,edebi ifade ile figurative ifade,sanatsal senkretik performans,vb.

Özellikle bu düzeyde, çeşitli konularda sanatsal ifadeler birleştirilerek entegre yaklaşımı uygulanabilir.

Aynı zamanda,sanatlar diğer Müfredat alanların konuları ile bağlanabilir.

Dilin (ana veya yabancı) müzikle bağlanması çok başarılı olabilir.

Ayrıca,dilsel ifadeyi (yazma,semboller,figürler,çizimler,vb) görselleştiren, figurative ifade dille bağlantılıdır.

Sanatlar,Bilimler(doğal ve sosyal),Matematik,Sağlık ve refah,İş ve hayat,vb,Müfredat alanları konuları ile bağlantılı olabilir.

Sanatsal ifade ile birleştiğinde, bu seviyede işlenen herhangi bir konu ve öğrenme içeriği daha net ve daha anlaşılabilir olur (çizimler, grafikler, haritalar, şarkı, müzik, dans, video klipi.vb).

7. Zaman tahsisi – tanıtım

Kosova Müfredat Çerçevesine göre,birinci seviyenin öğretim planında,Müfredatın Sanatlar alanından toplam 12 öğretim dersi öngörülmüştür.

Müfredatın üçüncü seviyesinde (snf. VI ve VII) toplam 4 öğretim dersi var,her sınıf için 2 şer ders planlanarak,Müfredatın dördüncü seviyesinde Sanatlar için her sınıfa 4 öğretim dersi planlanmıştır.

Bu alanda iki zorunlu ders oluşturduğuna göre-Figüratif Eğitim ve Müzik Eğitimi,o zaman dersler eşit bir şekilde bu iki ders arasında bölünür.Fakat okul,öğrencilerin eğitim ve ilgilerine göre koro,orquestra,drama grubu,dans,vb.gibi sanatsal faaliyetler için,seçmeli Müfredat dahilinde yeterli alan temin edebilir ve etmelidir.

Düşük ortaöğretim (USES 2)							
Müfredat alanı	Sev. 3				Sev. 4		
	Snf. VI	Snf. VII	Toplam ders		Snf. VIII	Snf. IX	Toplam ders
	Ders sayısı	Ders sayısı	Top.ders	%	Ders sayısı	Ders sayısı	Top. Ders
Diller ve İletişim - Müzik eğitimi - Figüratif eğitim	2	2	4	7. 14	2	2	4
							6. 78

8. Metodolojik talimatlar

Sanatlar,sanatsal disiplinlerin her birinin sanatsal öğretim ve öğrenmede özel metodolojisi tam bir doğrulukla uygulandığında,başarılı bir şekilde eğitir,(müzik,görsel sanatlar,drama,dans,vbç).Bu disiplinlerden türetilen öğretim derslerin metodolojisi,öğrencilerin bu derslerle ulaşması gereken kavramları,becerileri ve bilgileri dahil,öğretim teknikleri ve özel öğretim yöntemlerini içerir.Sanatsal deneyim,hayal gücü ve ifade özgürlüğü,sanat alanında öğretim metodolojinin temel ilkeleridir.Birinci seviyede artistik deneyimi ile ilgili çok çalışıldığı varsayılırsa,bu seviyede kademeli bir şekilde öğrenciler farklı kavramlarla,olgular ve sanatsal olaylarla,sezgisel öğretim yolu aracılığıyla ve yapıcı öğrenme yaklaşımıyla tanışır.

Öğrenciler sanatsal eser/yorumlarını gerçekleştirmek için sanatsal ifadenin farklı amaçlarını pratikte nasıl uygulamaları gerektiğini öğrenerek, Sanat alanının her özel dersinde, yaratıcı teknikler ve süreçlerle bilgilendiriyorlar ve anlıyorlar. Bu seviyede öğretimi sanatsal derslerin uzman öğretmenleri gerçekleştirir, ki bunlar öğrencilerin ilgi ve bireysel eğimine göre fıkkatlice sanatsal becerilerini geliştirir.

9. Değerlendirme için talimatlar

Her öğrencinin sanatsal ifadenin çeşitli formları için farklı önkoşullar ve afiniteye sahiptir, çünkü sanat müfredat alanında değerlendirme, özel bakım gerektirir ve bireycilik ilkesine dayanmaktadır. Bu nedenle, değerlendirme, belirli anlatım biçimleri, cesaret, hayal gücü, orijinal ve yaratıcı ifade, ilgi, sanatsal deneyim, yorumlama vb., için değerlendirmede öğrencinin eğilimi ve ilgisi dahil olmalıdır.

Sanat alanında başarılar bireyseldir, dolayısıyla öylede değerlendirilmelidir, değerlendirmeyi, onların yapıcı yeteneklerin geliştirilmesinde teşvik ve motivasyon için kullanarak..

Sanatta, sınıfta, okul veya toplum içinde organize edilen farklı faaliyetlerde aktif katılımı (bireysel ve grupta) ve ilgi değerlendirilmelidir. Okul performanslarında yer alan çeşitli müzik, tiyatro, vb. grupları, bireysel ve grup sergileri, en yetenekli öğrencilerin değerlendirmesinde yer almalıdır. Daha az yetenekli öğrenciler için sanatsal ifadenin çeşitli biçimlerinden biri bağlılıklarını kanıtlamak için ilgi ve cesaret değerlendirilmelidir.

10. Öğretim kaynakları ve malzemeler

Sanatların, kendi ifade araçlarının teknikleri ve bu Müfredat alanının içeriğinin gerçekleşmesi için farklı malzemelerin kullanımı sınırlayan, belirli süreçleri vardır, örneğin figurative sanatta öğretim malzemesi çalışma malzemesi ile örtüşmektedir, kağıt, kumaş, organik malzemeler vb. Malzemelerin yanısıra, öğretim kaynakları da kullanılır, okul metni, resim, video, internet, vb. gibi.

Müzik sanatında ana malzeme insane sesinden veya müzik aletleri tarafından üretilen sesin ta kendisidir. Öğretim kaynakları, okul metni ve ses kaynaklarını içerir (ilgili CD-ler, müzik CD-leri, DVD, internet kayıtları, televizyonlar, halk konserleri, vb.).

Müfredat alanı - Matematik

Giriş

Gerekçe ve tanıtım

Kavramlar ve tanıtım

Yetkinliklere dayalı erişim

Alanın öğrenme sonuçları

Müfredat arası konular

Zaman tahsisi – tanıtım

Metodolojik talimatlar

Değerlendirme talimatları

Öğretim kaynakları ve malzemeler

1. Giriş

Matematik Müfredat alanı, matematik ve genel eğitimin kalitesinin yükseltilmesinde etkiye sahip olur ve ülkenin matematik eğitim politikasına yansır. Matematik Müfredat alanı tüm öğrencilere matematik öğretmek için bir yasal hakkı sunuyor. O matematik öğretimin temel başarıların yolunu belirler ve çalışılacak yetkinlikleri belirler. Aynı zamanda, Müfredat öğrencilerin performansının nasıl raporlanacağı ve nasıl değerlendireceği gösterir.

Bu nedenle, Müfredat, öğrenciler, öğretmenler, veliler ve geniş topluma, öğrencilerin okulda öğrenmeleri gereken beceri ve anlayışın net bir tablosunu sunar. Bu müfredat okullarda öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını karşılamak ve onların toplum içinde kendine özgü bir karakter ve temel karakteristik özelliklerini geliştirmelerine olanak sağlamaktadır. Ayrıca o eğitimde tüm ortakların öğrenme yolunda öğrencilere daha fazla destek sunmak için bir model temsil eder. Müfredatın kendisi, zor ve dengeli bir seçimdir, her öğrencinin hakkı olan kültürel deneyimi ve bilgiyi korumak için yeterince kuvvetli ve dayanıklıdır, ve aynı zamanda öğretmenlere kendi öğrenme tarzlarını oluşturmak için, olanak sağlayarak onların doğrudan aktarılacak kadar esnek olması.

Matematik Müfredat alanı öğrencilere matematik temel becerilerinin geliştirilmesi, onların benimsemeleri, öğretim için tam ve garantili haklarının verilmesi ve onların yaratıcılığı için bakım göstermesini sağlar.

Öğretmenlere, öğrencilerini öğrenme bağlılığı ve memnuniyetle ilham etmeleri için, olası en iyi yolu bulmaları hakkının verilmesi.

Belgenin içeriği Müfredat Çerçevesinde belirlenen ilkelerle uyum içinde olacak. Aynı zamanda içerik şunları gerektirir:

- matematik için Müfredatın isteklerini sunar;
- öğrencilere öğrendikleri şeylerde yetkin olmalarına ve öğretmenlerin okulda matematiği yetkinlikle uygulamalarına yardım etmek için bilgileri sağlar.

Sıralama genelde seviye ve derecelerin hiyerarşisine dayanır.

Öğrenciler için I seviye Müfredatı (sınıf 0-V) ilköğretim okulu öğretmenleri için sunulmuştur.

Öğrenciler için II seviye Müfredatı (sınıf VI-IX) düşük ortaöğretim okul öğretmenleri için sunulmuştur. Öğrenciler için üçüncü seviye Müfredatı (sınıf X-XII) yüksek ortaöğretim okulu öğretmenleri için sunulmuştur:

- a. lise bölümleri ve
- b. meslek eğitimi ve sanatsal okulları, için.

2. Matematik alanının gerekçesi ve tanıtımı

Matematik eleştirel şekilde düşünmek için öğrencilerin beceri ve yeteneklerin gelişmesini sağlar, kişiliklerinin geliştirilmesi, sistematik ve bağımsız bir şekilde çalışmak için becerilerin geliştirilmesi, diğer alanlara onların entegre olması ve uygulanması için yeni bilgilerin oluşması ve keşif edilmesi için teşvik ve destek, günlük yaşamda sorumlu durumların çözülmesi.

Matematik AÖS ve SGÖS ile alanlarda öğrenmeyi ruhsal, ahlaki, sosyal ve kültürel düşünülmemektedir, düşünme yetenekleri ve temel yetenekler gibi.

3. Kavramlar ve tanıtım

Matematikte genelde bu kavramlar bulunmaktadır:

- numara ve cebir;
- şekil, alan, ölçmeler ve geometri;
- very ve olasılığın işlenmesi;
- matematiğin kullanımı ve uygulaması.

Matematik Müfredatın tüm seviyelerinde öğrenir. Birinci ve ikinci alanda sayılar, geometrik şekiller, alanda pozisyon, ölçümler ve becerileri, problemlerin çözülmesi için, hesaplama ile bilgilerin bir bağlantısı oluşur.

Üçüncü ve dördüncü seviyede bu bağlantı cebir,geometri ve istatistik bilgileri ile entegre edilir,beşinci ve altıncı seviyede ise trigonometri,matematiksel analiz ve olasık bilginin genişletilmesinin ve derinleştirilmesini sağlamak..

Seviye açıklaması her bir ana seviyenin sonunda öğrencilerin performansı ve üç düzeyde 1-6 karar verme temelini oluşturur.

4. Yetkinliklere dayalı erişim

KMÇ-ye göre öğretim yetkinliklere dayalıdır.Öğretim organizasyonu, öğrencilerin bilmeleri gerekenleri ve yapabilmek için hazır durumda olmaları gerekenlerin üzerinde duruyor.Bir şeyler yapmak için bilgi,beceri,alışkanlık,ilgili beceri,aynı zamanda belirli tutumlar gereklidir.Matematiksel Müfredata dayanarak,bu seviye ve alanın öğrenme sonuçlarına göre haklılık gösteren,sınıf,seviye ve derece esasına dayalı bir sistem oluşturmak için tasarlanmıştır,o yüzden üç yetkinlik derecesi bulunmaktadır,ki bunların gerçekleşmesi öğretimin en önemli unsurlarına değinmektedir ve öğrencilerin gerçek ihtiyaçlarına göre sıralanmıştır ve yönlendirilmiştir,ve bu hazırlanmış zaman ve işleyici planlamayı gerektirir.

Matematik alanı için yetkinlik bazlı yaklaşım,tavsiye yöntemlerle elde edilir'tartışma,konuşma,örnekler verme ve ilüstrasyon,talimat verme,çözümlerin sunumu,grup çalışması sunumu,öğrenci grupların denetimli uygulaması,grup tartışması,pratik. Matematikte temel öğrenme sonuçları bu sekiz matematiksel becerilere dayanır:

5. Alan sonuçları

- 1. Matematiksel problem çözme**
- 2. Matematiksel gerekçe ve delil**
- 3. Matematiksel iletişim**
- 4. Matematikte bağlar**
- 5. Matematiksel temsil**
- 6. Matematiksel modelleme**
- 7. Matematiksel düşünme**
- 8. Matematikte teknoloji kullanımı**

USES / ISCED 2

Seviye 3, Sınıf VI, VII (11-13 yaşında)

Seviye 4, Sınıf VIII, IX (13-15 yaşında)

I. Öğretim deneyimleri ile geliştirilen bilgileri anlama ve beceriler,şunlara bağlıdır:

1. Matematiksel sorunların çözümü
2. Matematiksel gerekçeler ve onaylar
3. Matematik ile/için iletişim
4. Matematik bağlantıları
5. Matematiksel sunumlar
6. Matematiksel modelleme promosyonu
7. Matematiksel düşünme yapılandırması
8. BİT-in matematik için/te kullanımı

1.Sorun çözme

Öğrenci

Rasyonel sayılarla ilgili,problemleri çözmek için,onların arasındaki ilişki ve 2D şekillerin ve 3D nesnelerin ölçümü için,semboller,gerçekler,araç ve uygun stratejileri kullanır.

Real sayılar, cebirsel ifadeler ve çeşitli matematiksel problemleri çözmek için geometrik dönüşümlere ilişkin matematiksel kavramları kullanır.

2. Matematiksel gerekçe ve onaylar

Öğrenci

2D şekilleri ve 3D nesneleri için ampirik verileri sunar,ve onlardan başlayarak matematiksel muhakemeyi geliştirir(örneğin,formüller önerir,geometric şekiller oluşturur ve rasyonel sayılar kullanır)..

Real sayılar,geometric dönüşümler,ölçme,olasık ve istatistik ile uygulanan eylemlerde,doğrudan ve dolaylı yöntemlerle matematiksel iddiaları doğrular ve savunur.

3. Matematik ile/için iletişim

Öğrenci

Matematiksel terminoloji kullanır (örn. .. Aralık, kesir, yüzde, moda, medyan vb.) ve cebirsel matematik ve günlük yaşamda farklı durumları tanımlamak için geometrik semboller.

Real sayılar ve özellikleri,cebirsel ifadeler,istatistik ve olasılık ile ilgili çeşitli kaynaklardan bilgileri toplar ve işler,ve doğal dilden matematiksel dile çevirir ve tersine.

4. Matematikte bağlantılar

Öğrenci

Çeşitli sorunları çözmek için çeşitli matematiksel bağlama kavramları / bütünleştirir.

Daha önceden Matematik alanında ve diğer alanlardan elde edilen Matematiksel yeni model ve kavramlarını bağlar.

5. Matematiksel sunumlar

Öğrenci

Matematikte, diğer konularda ve günlük yaşamda çeşitli sorunları açıklamak ve çözmek için hatlar ve grafikler yoluyla temsili sembolik formları kullanır.

Gündelik hayatın farklı durumları temsil etmek için matematiksel sembolleri ve işlemleri kullanır, belirli bir duruma uygun olarak temsili alternatif formları seçer.

6. Matematiksel modellemenin sunumu**Öğrenci**

Çeşitli şekil ve nesnelerin özelliklerini belirler ve bu özelliklere göre sınıflandırır, iki basamaklı sayılar, şekiller ve sınıflar ve günlük hayattan nesneleri kullanarak basit kalıplarını oluşturur.

Tanımlar ve günlük yaşamda temel matematiksel işlemleri kullanarak model oluşturur (örn. aile ekonomisi, hayat temel istatistiği, vb.) altı sayılı rakamlara kadar bağlanır, şekiller 2D ve nesneler 3D.

7. Matematiksel düşünmenin tasarlanması**Öğrenci**

Rasyonel sayı uygulamasını gösterir; tedbirler 2D ve nesneler 3D; model oluşturur ve öğretilen bilgileri uygular; matematiği insane kültürün bir parçası olarak düşünür.

Verileri işleterek ve toplayarak matematik ile alakalı sonuçlar üretir.

8. BİT-in matematik için/te kullanımı**Öğrenci**

Karmaşık matematiksel problemleri doğrulanması ve çözümü için gelişmiş hesap makineleri kullanmak.

Araçları ve BİT programlarını kullanarak çeşitli sorunların sonuçlarını doğrular (örn. , MS EXCEL).

II Matematik yoluyla yapılandırılmış eğitim tutum ve değerleri

- Merak
- Matematiksel çalışması için motivasyon
- Objektiflik ve tarafsızlık ruhu
- Sorunları çözmek için hayal gücü ve yaratıcılık
- Problem odaklanmasında güç, sebat ve ısrar
- Öz değerlendirme, öz eleştiri
- Düşünce ve hareketlerde bağımsızlık
- Sorulara karşı tutum
- Şüpheli ve emin olmak
- Yapıcı eleştiri
- Farklı yaklaşımlara ilgi ve girişim
- Kendi güçlerine güven
- Teknoloji kullanımında güven
- Diğer görüşlerin kabul edilmesinde saygı (karşı görüş bile olsa)
- İrade
- İyi iş için saygı
- Kişisel ve grup çalışmaları için saygı
- Doğruluk için saygı
- Matematiğin bireylere ve topluma sunduğu değerlere saygı

III. Matematiksel beceriler ve yetenekler

- Tanımlama
- Tanıtım
- Formülasyon
- Gerekçe
- Uygulama
- Tedbir
- Ölçümler
- Tasarımlar
- modeller oluşturma
- İnşaat
- kaynakların ve bilginin kullanımı
- İdentifikim

IV. Matematik alanından sunulan bilgi ve kavramlar (Aritmetik, Cebir, Ölçümler, Geometri, İstatistik, Olasılık)

- Gerçek sayılar
- Form
- Alan
- Ölçümler
- Geometri
- İstatistik
- Olasılık
- Topluluklar

6. Müfredat arası konular

Matematik Öğretimi matematiksel yöntemlerini kullanarak makuliyetinin ve çözme sorunların gelişiminde sayılar, nesneler ve rakamlar ile temel becerileri üzerinde durulacak.

Matematik ve öğretimi aşağıda listelenen Müfredatla kesişen konuları dikkate alacak:

- Kişisel gelişim ve yaşam becerileri, takım çalışması, problem çözme, karar verme, kişisel bütçe planlama.
- Sürdürülebilir kalkınma, ekonomik bilinci, dil ve iletişim becerileri, e-öğrenme (BİT), sanal matematiksel modellerin üretimi.
- Verilerin toplanması ve farklı şekillerde onların sunulması

7. Zaman tahsisi – tanıtım

Öğretim planı her bir alan seviyesi için dersin minimal ve maksimal sayısını belirtir. Matematik alanı için daha büyük bir zamanın olması ihtiyacı vardır. İkinci seviyede, VI-IX sınıfı için, en azından 4 ders gereklidir, haftada 5 dersden daha fazla olmamak üzere. Öğrenme sonuçların değerlendirilmesi KMÇ ye uygun olarak yapılır.

Düşük ortaöğretim (USES 2)								
Müfredat alanı	Seviye. 3				Seviye. 4			
	Snf. VI	Snf. VII	Toplam ders		Snf. VIII	Snf. IX	Toplam ders	
	Ders sayısı	Ders sayısı	Toplam ders	%	Ders sayısı	Ders sayısı	Toplam ders	%
Matematik	5	5	10	17.86	4	4	8	13.56

8. Metodolojik tanıtımlar

Öğretmen çağdaş interaktif ve geniş kapsamlı metodlarını, çeşitlendirilmiş teknik ve çalışma şekillerini ve prosedürlerin bütün bir kompleksini, kullanır, (yeni bilgi, tekrarlar, pekiştirme, alıştırmalar, ödev, proje çalışmaları, şunlar gibi: çizimler, şablonlar, diyagramlar, modeller, grafik ve diğer modern teknik araçları gibi: bilgisayar, internet, vb.).

Bu metodlar eleştirel ve yaratıcı, bağımsız düşüncesinin teşvik edilmesi fonksiyonunda olmalıdır.

Metodların seçimi ders öğretmeninin yetkinliğidir. Bu öğrencilerin ihtiyaçları ve talepleri, öğretim konusunun içerik doğası, didaktik temeli, öğrencilerin oluşum seviyesi, vb., doğrultusunda yapılır.

Öğrencilerle çalışma metodları kombine ve çeşitlendirilmiş olmalıdır, çünkü öğretim dersinin dinamiğini teşvik eder, monotonluğu kırar ve öğrenme için öğrencileri motive eder.

Öğrencilerle çalışma şekilleri, teknikleri ve metodları, öğretim içeriğinin daha kolay elde etme ve daha doğru ve daha hızlı uygulanması fonksiyonunda olarak, bilgilerin, alışkanlıkların, becerilerin, tutumların ve değerlerin hayat zorluklarıyla yüzleşmek için kendi kişiliklerin oluşumunda yer almalarıdır.

9. Değerlendirme için talimatlar

Değerlendirme sınıf,seviye düzeyinde öğretim sonuçları başarısının değerlendirilmesi için ve matematik alanındaki yetkinliklere hakimiyet sağlamak için,işe yarayan tüm faaliyetleri içerir.

Öğretmenler değerlendirme boyuca,bu seviye için belirtilen programlama içeriğin,öğrenme sonuçların ve yetkinliklerin kullanılabilirliği düşünmelidir,aynı zamanda değerlendirmeyi öğretimin ayrılmaz bir parçası olarak Kabul etmelidir ve öğrencilerin eğitim süreci ile meşgul olmaları ve bağımsız çalışmalarını sağlamalıdır.Değerlendirme boyunca öğretmen bu unsurları içeren verilere önemli bir miktarda dayanması lazımdır:

- sözlü yanıtların değerlendirilmesi;
- grup katkısının değerlendirilmesi;
- sınıfta tartışmaları sırasında aktivitesinin değerlendirilmesi;
- ev ödevlerin değerlendirilmesi;
- belirli bir konu grubu için testler;
- içerik kategorisinin sonunda testler;
- dönem sonunda ya da öğretim yılı sonunda testler.

Ayrıca,öğretmen aşağıdakilerin seçimi konusunda bağımsızdır:

- değerlendirme türleri (biçimlendirici, özetleyici, diagnostik, motivasyon vb.);
- değerlendirme yöntemleri (öz değerlendirme,öğrencilerle konuşma,dosya,gözlem,projeler.);
- değerlendirme araçları (analitik öz değerlendirme, koordinnasyon penceresi (biliyorum,bilmek istiyorum ve öğrendim), diagramlar (artı +, eksi - , ilginç I), trafik ışıkları,konuşmak için ortak (arkadaş-arkadaşla)vb.

Değerlendirme geri bildirim bilgilerin sağlanması fönksüyonunda olmalıdır,öğretimin gelişmesi,öğrencilerin öğrenme motivasyonu,ilerleme ve durgunluğun nedenlerini belirlemek,öğretimin iyileştirilmesi ve öğrencilerin kişisel gelişimini amaçlar. (Daha fazla için, shih kapitulin V değerlendirme bölümüne bak).

Yukarıdaki anlatılan üniten, ev ödevin örneğini alıyoruz:

- Düşünme yetkinlikleri(matematik alanında) – Matematiksel iletişim
- (III)üçüncü seviye için öğrenme sonuçları:
- Matematiksel terminolojisini kullanır (örneğin , aralık, kesir, yüzde, moda, medyan, vb.) günlük hayattan ve matematikten çeşitli durumları tanımlamak için cebirsel ve geometric semboller.
- Düşünme yetkinlikleri – Yaratıcı düşünür
- (III) seviye için öğrenme sonuçları:
- Metinsel veya metinsel sayısal,deneysel şekilde verilen birsorunu (aritmetik, geometri, dilsel,sosyal,bilimsel,vb.)çözer ve uygun prosedürlerin seçimini doğrulamaktadır.

1	2	3	4	5	İyileştirici destek	Şekiller	Yetenekliler için destek	Şekiller
Öğrenci hiçbir şey çalışmadı	Fiyatı yükselttikten sonra öğrenci sadece ürünün fiyatını belirler	Öğrenci kalkıştan ve inişten Sonra ürünün fiyatını belirler	Öğrenci kalkıştan ve inişten sonra ürünün fiyatını ve aralarındaki farkı belirler	Öğrenci kalkıştan ve inişten sonra ürünün fiyatını belirler ve tablo şeklinde sunar	Öğretmen öğrenciyi nasıl destekleyeceğine karar verir Örn.ödevini bitiremeyen grup öğrencilerini diğer gruplara dahil eder. . .	Öğrencinin öğrenme Stilini göz önünde bulundurarak hangi metodları uygular, Örn.arkadaş - ların yardımı ile bir daha çözmesi için ev ödevi olarak verilir.	Öğretmen öğrenciyi nasıl,hangi faaliyetlerle destekleyeceği veya nasıl bir ek faaliyet uygular, örneğin. ek ev ödevi vererek uygun ödevin kendisinin bulması için	Öğrencinin öğrenme stilini dikkate pasur alarak hangi metodları uygulamak

10. Öğretim kaynakları ve malzemeler

- Öğretmen öğrencilerin işitme,dokunma,duyma,vb.ile ulaşabilecekleri kaynak ve malzemeleri kullanarak, anlayışla ders verir. Tek anlamlı,doğru,görsel alanlar için,gereken teknoloji için,faaliyet yaptırmada kolay kelime ve cümleler kullanır,şunlar gibi:çizimler,modelleme,özel yardım sunma,örneklerin adaptasyonu,çevre oluşturma,alternatif faaliyetler,vb.
- Öğretmen yaş ve öğretim seviyesinin olasılığı ile çakışan uygun ders ve kitapları, ve malzeme kullanımı yoluyla erişimi sağlar,gerekli broşürler,sözcükler sağlar,temiz bir dil kullanır. Öğretmen belirli içeriği veya öğrenci becerilerini anlatır.Odaklama bilgi transferi üzerindedir(ayrıca,eğitim video materyali,öğrenciler tarafından sunum);
- Öğretmenler veya öğrenciler tarafından yapılan gösterme: Öğretmen sözlü açıklamaya yardım eden görsel bilgileri sunar.

Müfredat alanı – Doğa bilimleri

Giriş

Gerekçe ve tanıtım

Kavramlar ve tanıtım

Yetkinliklere dayalı erişim

Alanın öğrenme sonuçları

Müfredat arası konular

Zaman tahsisi – tanıtım

Metodolojik talimatlar

Değerlendirme talimatları

Öğrenme kaynakları ve malzemeler

1. Giriş

Doğal bilimlerin Ana Müfredatı üniversite öncesi eğitimin üç seviyesi için zorunludur. Bu eğitim alanı üniversite öncesi eğitimin her seviyesinin sonunda öğrenciler tarafından erişilebilecek yetkinliklerin (bilgi, anlayış, alışkanlık, beceri, tutum ve değerler) uygulanmasını sağlar.

Doğa bilimleri, öğrencilere insanı, canlı ve cansız dünyayı, doğayı keşfetmeyi, anlamayı ve tanıma fırsatını sunar.

Bilimsel bilgi ve başarılar uygulanır: gıda ve diğer maddi ürünlerin üretiminde, tıpta, trafikte, iletişimde, enerji üretiminde, doğal zenginliklerin kullanımı ve araştırmasında, yaşam çevrenin korunmasında, kültürel yaratıcılıkta, sanat ve evrenin araştırmasında.

2. Doğa bilimleri alanının gerekçeleri ve tanıtımı

Doğal bilimler aşağıdakilerin fonksiyonundadır:

- maddi dünyanın açıklanması, özellikleri ve dönüşümleri ;
- araştırma yöntemleri ve doğal olayların süreçlerinin uygulanması ;
- Dünyanın gök cismi olarak açıklanması, insani ve canlı varlıkların yaşamı için uygun koşullar;
- canlı ve cansız dünyanın ve aralarında ki bağlantının açıklanması;
- enerji kaynaklarının açıklanması;
- zaman ve mekan içinde doğal süreçlerin açıklanması;
- insan ve doğanın arasındaki bağlantıların belirlenmesi ve aralarındaki karşılıklı etkiler

3. Doğa bilimlerin temel kavramları

Doğa bilimlerin temel kavramları 6 ana kategoriye(sütün-oryantasyon) dayanmalıdır:

1. Bilimsel araştırma/arama
2. Bilim ve teknoloji uygulaması
3. Madde, özellikleri ve dönüşümleri
4. Fiziksel süreçler
5. Yaşam süreçleri
6. Dünya ve evren

Doğa bilimlerinde temel kavramlar,yetkinlikler ve metodolojiler 1,2,3,4 seviyeleri için entegre edilmiş olarak sunulur,fakat 5 ve 6 seviyeleri için özel derslerle sunulur:kimya,fizik,biyoloji ve astronomi.

Meslek okullarında bu kavramlar belirli mesleklerin tematik yaklaşımına dayanarak entegre edilmiş olarak verilir.

4. Yetkinliklere temel erişim

KMÇ-ye göre doğal bilimlerin öğretimi yetkinliklere dayalı ve öğrenci merkezlidir.Öğretim organizasyonu öğrencilerin bilmesi gereken ve yapabilmeleri gerekenlere odaklanır.Bir şeyler yapmak için,bilgiler,alışkanlıklar,belirli beceriler ve de belirli tutumlar gereklidir,ki bunlar olumlu,olumsuz ve kayıtsız olabilirler.

5. Alanın öğrenme sonuçları

Seviye 3 Seviye 4

USES / ISCED 2	
Seviye 3, Sınıf VI,VII (yaş 12-13 yaşında)	Seviye 4, Sınıf VIII, IX (yaş 14-15 yaşında)
I. ÖĞRENME SÜRECİ İLE BİLGİLER,ANLAMA VE BECERİLERİN GELİŞTİRİLMESİ: 1. Bilimsel düşünme kavramları, modelleri, teorileri ve doğada madde, süreçlerin ve olayların yapımı için yasalar yapılandırma <ul style="list-style-type: none"> •Canlı ve cansız madde ve özellikleri •Dünya ve evrende fiziksel,kimyasal,biyolojik süreçler ve olgular 2.Doğada madde, süreçlerin ve olayların yapımı için araştırma becerilerini geliştirmek 3.Müfredat diğer alanları ile doğal bilimler arasındaki etkileşim 4. Günlük hayatta bilim ve teknoloji uygulaması 5. Bilim ve bilim yoluyla iletişim becerilerini geliştirmek	
1. Bilimsel düşünme kavramları, modelleri, teorileri ve doğada madde, süreçlerin ve olayların yapımı için yasalar yapılandırma: <ul style="list-style-type: none"> • Canlı ve cansız madde ve özellikleri . • Dünya ve evrende fiziksel,kimyasal,biyolojik süreçler ve olgular . 	
Bileşimi,yapısı,fiziksel ve kimyasal özellikleri,dönüşümler ve günlük hayatında ki kullanımı,ayrıt eder ve sınıflandırır.	İnorganik ve organik bileşikler,yapısı,fiziksel ve kimyasal özellikleri,ve canlı ve cansız dünya ile bağlantı ve fonksiyonun bileşimine giren unsurları açıklar ve analiz eder.
Geosfer,hidrosfer,atmosfer,biyosfer bileşimini ,içinde ki süreçleri,zamanla cisimlerin pozisyonun basit değişimleri açıklar.	Dünya kabuğunun yapılandırma maddelerini analiz eder,doğal yapıları-özellikle Kosova Cumhuriyeti ne ait olanları,cisimlerin hareket sürecini ve zaman-alan bağlantısını.
Çevre koşullarına bağlı olarak canlıların yaşamını ve gelişimini,insane organlarının ana sistemlerinin fonksiyon ve yapılanmasını,bitkilerin,hayvanların ve insanın büyüme ve üreme ile ilgili süreçler ve yapıları,açıklar ve ayırır.	Hücre,organ ve organ ekosistemlerinin yapılandırmasını ve fonksiyonunu,insane ve hayvanlarda hastalık nedenleri ve onların kontrolü,ve ekosistemlerin sürdürülebilirliğinin kontrolünü açıklar.
Enerji kaynakları, biçimleri ve dönüşümleri açıklar.	Doğada enerji şekillerin oluşumunu,onların matematiksel formülasyonları ve kullanım seçeneklerini ayırıt eder.
Karşılaşan ve karşılaşmayan cisimler arasındaki etkileşimleri gösterir.	Onların etkileri ile birlikte yerçekimi ve elektromanyetik etkileşimi tanımlayan yasaları analiz eder.

2. Doğada madde, süreçlerin ve olayların yapımı için araştırma becerilerini geliştirmek

Doğal olayları ve süreçleri açıklamak amacıyla, verileri yorumlayarak ve analiz ederek, sınıf içinde ve dışında, grup içinde veya bireysel, basit bilimsel araştırmalar yapar veya planlar.

3. Doğal bilgi konuları diğer alanlarla etkileşimi

Doğa bilimlerinde ortak kavramlar entegrasyonu (biyoloji, kimya, fizik):

- Hayat gelişiminde madde ve enerji, doğal olayların ve süreçlerin yorumlanması ve onların insane etkisi, canlılar ve çevreye, maddenin dönüşümleri, canlılar, organlar ve maddeler arasındaki etkileşimler, atomlar, moleküller, kütle ve enerji konunumu yasası, çözümler, fotosentez, solunum, sağlıklı gıda.

Bilimsel araştırma yöntemine entegrasyon:

- Gözlem, sınıflandırma, ölçme, modelleme, hipotez sunma, deney, test, ölçüm için araçların kullanımı, basit bilimsel araştırmaların planlanması ve projelenmesi, sonuçların işlenmesi, laboratuvarında iş güvenliği..

3. 3 Doğa bilimlerini diğer alanlara entegre etmek.

- İfade ve iletişim

Grup çalışması sırasında kendi anadilinde ve yabancı dillerde iletişim kurar, tartışma, yazılı rapor, pratik çalışma, araştırma ve ölçümle dil sözlüğünü yeni ifade ve sembollerle zenginleştirir.

-Matematik

- Farklı fiziksel boyutlarda ölçümü sırasında elde edilen sonuçların hesaplanması için çeşitli işlemler ve olguları, matematik işlemlerini simüle etmek için formüller, matematiksel modeller kullanır.

-Toplum ve çevre

Toplumun yararları için kullanılması ve korunması gereken doğal-sosyal çevreyi bir zenginlik olarak görür.

- Sağlık ve refah

Hijyen, gıda, bedensel hareketleri ve tatil organizasyon kurallarını gözlemleyerek sağlığını korur ve alkol, sigara, uyuşturucu, HIV/AIDS ve istenmeyen gebeliğe karşı koruma bilincine varır.

- Hayat ve iş

Takım çalışması ilkelerine saygı duyar ve belirlenen hedeflere ulaşmada etkin işbirlik gösterir, araştırma sırasında bilgi almak için araç, cihazlar ve bilgi ve iletişim teknolojisinin kullanımında manevra becerilerini sunar.

4. Günlük hayatta bilgi ve teknolojinin uygulanması

Günlük yaşamda sorunları çözmek için ve doğal süreçleri anlamak için bilim yoluyla üretilen çeşitli alet ve araçları, ve diğer haberleşme cihazları ve BİT-I kullanır.

Bilimsel fikirlerin tarihsel doğasını açıklar; tarih boyunca bilimsel teknolojik buluşların etkisini açıklar, ve insane yaşamının kalitesinin yükseltilmesinde etkilerini açıklar.

5. Bilimde ve bilim aracılığıyla iletişim becerilerin geliştirilmesi

Basit bilgi araştırması planlar, verileri tablo ve grafiklerde gösterir, çeşitli kaynaklardan topladığı bilgileri sözlü veya yazılı yorumlar.

Sözlü veya yazılı olarak verilerin yorumlamasında basit şekiller kullanır; basit bir bilimsel sorunun bilimsel araştırmasını planlar, bir hipotez hazırlar, deneylerle doğrular, sonuçlar çıkartır ve onları iletir.

II. Doğa bilimleri alanı eğitimi aracılığıyla yapılan değerler ve tutumlar**Öğrenciden şunları göstermesi bekleniyor:**

- Genel olarak bilimsel araştırma için olumlu tutum
- Başkaları tarafından ifade edilen görüşlere tolerans.
- Deney yoluyla simülasyon ve doğal olayların modellenmesi için merak.
- Mesleki ve sosyal yaşamın önemli alanı olarak bilim çalışmalarını için motivasyon.
- Çeşitli görevlere ulaşmada girişim ve ilgi.
- Belirli bilimsel kavramları ve günlük yaşamda bilimsel sorunların çözümünde yöntemlerin kullanımına ilgi.
- Çevre kalitesi ve korunmasına dikkat.
- Eleştirel ve pozitif düşünme, dürüstlük ve hoşgörü.
- Günlük yaşamda bilginin uygulanmasında ilgi.
- Bilimde yeni başarılar ve gelişmeler için ilgi.
- İnsan ve doğal çeşitliliğe saygı, çevre korunması ve bakımı.

III. DOĞA BİLİMLERİ BECERİ VE YETENEKLERİ

- Tanımlama
- Açıklama
- Formülasyon
- Gerekçe
- Uygulama
- Hesaplamalar
- Ölçümler
- Kicime
- Modeller oluşturma
- İnşaat
- Kaynakların ve bilginin kullanımı
- İşbirliği becerileri
- İletişim becerileri
- Psikomotorik beceriler
- Yaratıcılık
- Eleştirel düşünme becerileri
- Bilgisayar teknolojisi Becerileri
- Sayısal beceriler
- Problem çözme becerileri
- Yönetim becerileri
- Eğitim becerileri

IV. DOĞA BİLİMLERİ ALANIN KAVRAM VE KONULARI

- Doğal bilimler
- Kimya
- Fizik
- Biyoloji
- Astronomi
- Kimyasal reaksiyonlar
- Deneyimler
- Labaratuvar
- Asitler
- Baz
- Tuzlar
- Oksitler
- Çeşitlilik
- Evrim
- Miras
- Ekosistemler
- Atom
- Molekül
- İyonlar
- Yapısı
- Fonksiyonu
- Kimyasal bağlantılar
- Zaman
- Alan
- Sistem
- Fotosentez
- Kanunlar
- Hipotez
- Teori
- İlkeler

6. Müfredat arası konuları

Doğa bilimleri alanında Müfredat arası konuların entegre edilmesi, öğrencilere dünyayı tanımak ve anlamak ve yaşam zorluklarıyla daha kolay başa çıkmaya yardımcı olur.

Bu yaştaki öğrencilerin doğal bilimleri Müfredatına entegre edilebilir Müfredat arası konular şunlardır:

- Girişimcilik eğitimi;
- BİT ve elektronik öğrenme;
- Kariyer bilinci;
- Medya eğitimi;
- Sağlık ve cinsel eğitimi;
- İnançlar;
- Kişisel gelişim ve yaşam becerileri, vb.

7. Zaman tahsisi - tanıtım

Ana Müfredatın ders sayısı her öğretim alanı için belirlenmiştir fakat seçmeli Müfredat belirli okul tarafından ayarlanır.

Ana Müfredatta doğa bilimleri alanı,seviye1 ve seviye 2 ,şu dersleri kapsar:kimya,fizik,biyoloji,coğrafya ve astronomi,integre edilmiştir ve bir yıll için haftalık öğretim dersin sayısı 1 er derstir.

Her derste doğa bilimlerin Ana Müfredatı için kriterleri:hacim,denge,(6)yetkinliklerle öğretim sanatların yatay ve dikey bağlantısı ve VI-IX sınıftan onların uygulanmasının devamı.

Düşük ortaöğretim (USES 2)							
Müfredat alanı	Seviye. 3				Seviye. 4		
	Snf. VI	Snf. VII	Toplan ders		Snf. VIII	Snf. IX	Toplam ders
	Ders sayısı	Ders sayısı	Toplam ders	%	Ders sayısı	Ders sayısı	Toplam ders
Doğa bilimleri - Fizik - Kimya - Biyoloji	4	4	8	14. 29	5	5	10

8. Metodolojik talimatlar

Doğa bilimleri durumunda öğrencilerin başarısı öğretmen ve öğrencilerin çalışma ve bağlılıklarına bağlıdır.Bu modern kapsamı ve etkileşimli bir yaklaşım,metodlar,çeşitlendirilmiş iekil ve çalışma tekniklerini kullanarak elde edilir.Bu amaçla bütüün bir kompleksler süreci uygulanır,şunlar gibi:.yeni bilgi,tekrarlama,pekiştirme,alıştırma,ödev,proje çalışmaları,diğer uygulamalı çalışmalar.Aynı zamanda,teknik malzeme araçları kullanılır,şunlar gibi:modeller,,grafikler,kimyasallar,mutfak eşyaları,enstrümanlar,bilgisayar ve diğer eğitim teknolojisi. Bu yaklaşımlar ve yöntemler eleştirel ve yaratıcı,bağımsız dğışnce teşvik fönksiyonunda olmalıdır.

Metodların seçimi ders öğretmenlerin yetkisidir.Bu öğrencilerin ihtiyaçları ve talepleri,öğretim konusunun doğa içeriği,didaktik tabanın,öğrencilerin oluşum seviyesi doğrultusunda yapılır.

Yöntemler,teknikler ve öğrencilerle iş şekilleri,öğretim içeriğinin,bilgilerin,alışkanlıkların,becerilerin,tutumların ve hayat zorluklarına karşı diğer değerlerin,daha kolay edinme fonksiyonunda olmalıdır.

Kaliteli öğrenme gereksinimlerini karşılamak amacıyla, çeşitli yöntemler, formlar ve teknikler önerilmektedir:

- Doğrudan öğretim (anlatım, açıklama, uygulamalı alıştırmalar ve örnekler);
- Dolaylı öğretim (inceleme, keşif, problem çözme);
- Sorularla öğretim(öğrencilere yönelik soru tekniği);
- İşbirliği içinde tartışma ve öğrenme (küçük gruplarla,büyük gruplarla ve bütün öğrencilerle);
- Eleştirel,yaratıcı düşünmeyi ve problem çözmeyi teşvik eden öğretim;
- Alandaki araştırma çalışmaları,ve projelerle öğrenme;
- Gözlem, gösteri ve deney yoluyla öğretim;
- Multimedya araçlar yoluyla öğretim ve öğrenme,özellikle bilgisayar aracılığıyla;
- Bağımsız araştırmayı teşvik eden öğretim;
- Doğada öğrenme ve endüstriyel tesis ziyaretleri .

Öğretim yöntem veya tekniklerin bütün uygulamalarında ,uygun malzeme ve didaktik araçlarının kullanımı ile ilişkili olmalıdır,ki bunlar olmadan istenilen sonuçlar elde edilemez.

9. Değerlendirme talimatları

Değerlendirme öğretim süreci boyunca,öğrencilerin sistematik,niteliksel ve niceliksel bilgilerin ve başarıların toplanması,ve onlarla ilgili yorumların çıkarılmasıdır..

Değerlendirme aşağıdakilerin fönküyonundadır:

- öğrencilerin ilerleme ve öğrenme motivasyonu için gerekli bilgileri sağlamak;
- öğretim süreci boyunca zorlukların belirlenmesi;
- öğretim süreci boyunca öğrencilerin başarıları ile ilgil sonuçlar çıkartmak;
- öğretmenlerin ve öğrencilerin özdeğerlendirmesi;
- öğretim ve öğrenimin iyileştirilmesi.

Değerlendirme biçimlendirici değerlendirme, diagnostik, özetleyici ve motive edici olarak sınıflandırılabilir.

- Biçimlendirici değerlendirme (öğrenme için değerlendirme) öğretimin her faaliyeti için başarıları hakkında bilgi alınması doğrultusunda sürekli olarak yapılır.
- Diagnostik değerlendirme - öğrenci başarı kapsamı hakkında bilgi, beceri, alışkanlık, tutum ve değerleri elde etmek için kullanılır, ve öğretmenlere ileride ki çalışma için yardım eder.
- Özetleyici değerlendirme (öğrenme değerlendirmesi) – öğrencilerin genel öğrenme faaliyetini içerir. Özetleyici değerlendirme belirli dönemlerin sonunda yapılır(dönem,yıl sonunda,vb)
- Motive edici değerlendirme - öğrencilerin ilgi ve öğrenme arzusu teşvik etmek için kullanılır.

Ana Müfredatın konuları ve seçmeli dersleri için öğrenci değerlendirmesi,EBTB tarafından belirlenen kriterlere göre notlandırılarak yapılır.Öğrencilerin not ile değerlendirilmesi,sözlü veya yazılı cevapları,ev ödevleri,grupçalışması sırasında ki başarıları,test.ve proje çalışması,vb, ile yapılır.

Değerlendirme şekilleri öğretimin çeşitli stilleri ile u olmalıdır. Öğretmen öğretim yöntemleri,teknikleri ve enstrümanların seçiminde bağımsızdır. Değerlendirme öğrenciler, veliler ve toplum için açık olmalıdır.

Değerlendirme, öz-değerlendirme ve ilerleme veya öğrenme durgunluğunu bilgi almak için önemli bir araç.

10. Öğretim ve öğrenme malzemeleri ve ortamı

Doğa bilimlerine yetkinliklerin başarılı bir şekilde uygulanması için koşulların,öğretim araçların ve uygun öğrenme ortamının oluşturulması gereklidir.

- Metinsel malzemeler: ders kitabı,iş defter,öğretmen kitabı,profesyonel rehber,sözlük,gazette,dergi,psikopedagojik malzemeleri,ansiklopediler. ;
- Vizüel araçlar – görsel:yazı tahtası,fotoğraflar,resimler,modeler,maketler,şablonlar,grafik araçlar,vb.;
- Auditiv araçlar-işitsel: radyo, teyp, telefon, kaset çalar, vb. ;
- Audiovisuel araçlar - görsel-işitme: televizyon, film, video, video-projektör,video kasetler, bilgisayar, internet, teleteks, CD'ler, e-posta;
- Öğretim ortamı (sınıf, laboratuvar, atölye, doğa, çiftlikler,vb.).

Müfredat alanı – Toplum ve çevre

Giriş

Gerekçe ve tanıtım

Kavramlar ve tanıtım

Yetkinliklere dayalı erişim

Alanın öğrenme sonuçları

Müfredat arası konular

Zaman tahsisi – tanıtım

Metodolojik talimatlar

Değerlendirme talimatları

Öğretim kaynakları ve malzemeler

1. Giriş

İkinc, seviyedeki Toplum ve Çevre Müfredat alanı,entegre öğretim yoluyla elde edilir.Bu seviyedeki alanın öğretim konuları:tarih,coğrafya ve yurttaşlık bilgisidir.Entegre alanı olarak uygulanırsa,bu konularla bağlantılı içerik yönlerini dikkate almak gerekir.

Toplum ve Çevre alanı öğrenciye kavramları,süreçleri ve tarihsel ve sosyal değişimleri,yerel,ulusal,bölgesel ve uluslararası düzeylerde,daha iyi tanıması ve anlaması için yardım ederek,eski çağlardan bugüne kadar bireylerin rolü ve olayların ve medeniyetlerin doğuşu ve gelişimini kapsar.

Bu alan yerler ve mekan, fiziki ve beşeri sistemlerin, bölgelerin ve bunların özellikleri hakkında bilgilerini derinleştirmek için öğrencilere yardımcı olur. Ayrıca, kültürel çeşitlilik, sosyal kimlik, kültürel miras, toplumsal organizasyon, özgürlükler ve insan hakları ve demokratik kurumların rolü ve işleyişi ile ilgili alışkanlıkları, değerleri ve tutumları oluşturmak için yardımcı olur.

2. Gerekçe va tanıtım

Toplum ve çevre alanı üçüncü ve dördüncü seviyede (sınıflar VI, VII, VIII ve IX) başarıların, becerilerin, değer ve tutumların, sorumlu vatandaş olmak, kişisel kimlik geliştirme, ve kolektif (sosyal, ulusal, devletsel, etnik, dinsel, ırksal, cinsiyet, kültürel, çevresel) kimliğini daha iyi tanımayı hedeflemektedir. Bu alan doğru değerlendirme ve günlük yaşam durumlarında sorumlu karar alma becerilerin geliştirilmesinde yardımcı olur, yanısıra alışkanlıkların ilerletilmesine ve çevreyi korumak ve koruma altına almak için girişimlerde bulunmak.

Bu seviyede toplum ve çevre alanları, akademik oryantasyon ve kariyer rehberliği için bir temel sağlayarak onların bilgilerini geliştirmek ve daha fazla güçlendirmek için öğrencilere yardımcı olur..

3. Kavramlar ve tanıtım

Ms 3 ve Ms 4 –te ,Toplum ve Çevre Müfredat alanının genel kavramları, ki bunlar üniversite öncesi eğitimin üç seviyesinde nüfuz ederek daha geniş ve daha derin seviyeye ayrışır.

Sosyal ilişkiler ve gruplar

Toplum ve Çevre alanının ikinci seviyesinde ki toplumsal yapıları kavramında, öğrencilerin aile, sosyal grup, topluluk veya genel olarak toplumda olsun sürdürülebilir sosyal ilişkiler kurmak ve roller yapmak için becerilerin ve alışkanlıkların gelişimini kapsar. Bu eğitim kavramının içeriği sosyal hedeflerin çeşitli yapılar ve kuruluşların aktif katılımını içerir.

Sosyal süreçler

Bu kavram sosyal süreçler, bölgede, ülkede ve dünyada oluk ve olan değışiklik ve gelişmeleri kapsar. Bu kavram kapsamında toplumların kalkınması, yerleşim yerlerin, migrasyonların, kültürel çeşitliliğin, sürdürülebilir kalkınmanın, kültürel iletişimin, teknoloji ve küreselleşmenin bilgileri, tutumları ve değerleri yer almaktadır.

Normlar, haklar ve sorumluluklar

Bu bütünlük kapsamında öğrenciler yaşam çevresinde sosyal kurallarını ve normlarını uygular ve anlar. Onlar kendi özgürlük ve haklarının kendilerine, ailelerine, okula ve yaşadıkları çevreye ve daha geniş, sorumluluklar gerektirdiğini öğrenirler. Bu geçmiş ve günümüz için insan hakları ve özgürlükler, cinsiyet eşitliği, hoşgörü, dayanışma, ayrımcılık ve önyargıya karşı mücadele, başkaları ile işbirliği ve iletişim için ihtiyaç, öneminin bilincini kapsar.

Karar alma

Bu seviyede belirli durumlarda, istikrarlı delillere dayanarak, özgüven ve karar verme mantığını yetiştirmektedir. Öğrencilerin, doğru ve delillere dayalı karar alma kendileri, başkaları, aynı zamanda doğal ve sosyal çevre için yararlı olduğunu anlamaları lazım. Ayrıca, sorumlu ve bilinçli bir şekilde karar almak için gerekli fikir ve bilgilerin verme ve alması uygulanmaktadır.

Ortam

İnsan ve yaşam çevresi arasında ki ilişkinin derinleşen bilgilerini, karşılıklı bağlantılarını ve etkilerini, çevrenin hasar görme nedenlerini ve onlardan korunmak için önlemleri kapsar. Ayrıca, sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için çevrenin, ekosistemlerin ve çeşitliliğin korunması için bilinçli olma ihtiyacını kapsar. Bu kavram alan (dünya ve evren) bilgisini, doğal ve beşeri çevrenin doğal ve sosyo-coğrafi unsurlarını ve elemanlarını içerir, doğal ve kültürel mirasın tesisleri hakkında ki bilgileri ve onların bakımını kapsar. Öğrenciler yaşam çevrenin korunması, iyileştirilmesi ve koruma altına alınması için alışkanlık oluşturmada teşvik edilmelidir.

4. Yetkinliklere dayalı erişim

Toplum ve çevre alanı öğrencilere, KMÇ ile öngörülen temal yetkinliklerin kademeli edinme ve geliştirilmesini sağlaması şeklinde düzenlenmesi gerekir. Öğretim organizasyonu, öğrencilerin ne bilmeleri gerekir ve nelerin yapabilme durumunda olduklarına odaklanması lazım. O bilgi, beceri, alışkanlık, yanısıra öğrencilerin sergilemeleri gereken tutumlar ve hareketlerle yansıtılır..

5. Alanın öğrenme sonuçları

Toplum ve çevre SNKA / ISCED 2	
Seviye 3,Sınıf VI, VII (11-13 yaş)	Seviye 4,Sınıf VIII, IX (13-15 yaş)
<p>I. Bilgi,anlayış ve beceriler aracılığıyla öğrencilerin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sosyal grupların yapısını araştırır ve onlara katılım şekillerini ve karışmanın yollarını araştırır. 2. Nesneleri,olayları,tarihsel,sosyal,doğal ve çevresel süreçleri,ve de onların arasında ki bağlantı ve etkileri araştırmaktadır. 3. Eleştirel bir şekilde analiz eder ve inceler ve çeşitlilik içinde ortak yaşam için toplumsal norm ve kuralların uygulanması. 4. Fikir ve önerilerini verir ve bilinçli ve sorumlu kararlar alır . 5. Çevrenin korunması ve sürdürülebilir kalkınması ve koruma altına alınması için katkıda bulunur. 6. BİT-i ve diğer modern teknolojileri etkin bir şekilde kullanır. 	
1. Sosyal grupların yapısını ve onların katılımı ve yer almasını araştırır	
Önemli şahsiyetlerin tarihsel rolünü karşılaştırır(erkek,kadın)ulusal ve dünya çapında v emit,efsane ve anlatım figürlerinden ayırt eder.	Birey ve topluma etki eden sosyal,ekonomik,kültürel ve eğitsel konularını eleştirel bir şekilde analiz eder,yanısıra insane eylemlerin çevreye ve başkaları üzerindeki etkiyi yansıtır..
Toplumsal grupların veya bireylerin çeşitli durumlardaki ilişkisini açıklarken(zamanda ve alanda)ve eylem ve yaşam alanın organizasyonunu açıklar,dağılımı,doğal hareketi,yapıları,nüfus göçleri,yerel,bölgesel ve uluslararası ekonomik faaliyetleri ve yerleşimlerde,gerçekleri düşünceden ayırır.	Vatandaşların önemli konuları ve eylemleri ve onların bağımlılıkları hakkında yerel ,ulusal ve uluslar arası seviyede tartışır.
2. Nesneleri, olayları, süreçleri, tarihsel, sosyal, doğal ve çevresel etkileri ve bunların arasındaki bağlantıları araştırıyor	
Olayların ve eylemlerin hayatına ve çevreye etkisini somut örnekler anlatarak sunar,ve Dünyanın evrendeki konumunu açıklar,Dünya yüzeyinin düz bir düzeyde ki sunumu,ve insane ve doğal çevrenin ve etrafta ki bölgelerin doğal ve sosyo-coğrafi unsurların özelliklerini,yerel,bölgesel ve uluslararası düzeyde.	Sosyal etkinlikler, tarihsel, siyasi, ekonomik ve kültürel fenomenleri (olayları), çevre ve doğal nedenlerini ve sonuçlarını ve insanların yaşamları üzerinde sahip olduğu etkiyi açıklar karşılaştırır.

3. Fikir ve önerilerini eleştirel bir şekilde analiz eder ve inceler ve çeşitlilik içinde ortak yaşam için çevre normlarını ve kurallarını uygular

Alan ve zamanda, toplumların yaşamında ki sebepleri sunar ve anlar (doğal olayların ve sosyal hareketlerin)

Eleştirel benzerlik ve farklılıkları, etnik, kültürel ve dini ve tarihsel gelişimi, farklı dönemleri araştırmak ve karşılaştırmak için farklı kaynakları kullanır.

4. Fikir ve önerilerini verir ve bilinçli ve sorumlu kararlar alır

Farklı zamanlarda ve yerlerde farklı sosyal gruplarda karar verme etkisini değerlendiriyor ve onlara kişisel görüşlerini sunar.

Günlük sosyal yaşamda karar vermeleri haklı çıkartır, süreçler boyunca demokratik prosedürlerin uygulanmasının önemini ve ihtiyacını anlar..

5. Çevrenin korunmasına ve koruma altına alınmasına ve sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunur

Yerel ve ulusal düzeyde sosyal ve doğal çevrenin korunması ve geliştirilmesinde toplumun farkındalığını artırmak amacıyla insan faktörünün rolü ile ilgili somut örnekler vererek grup faaliyetleri başlatmak.

Bir birey ve grubun bir üyesi olarak, çevrenin korunması ve biyolojik çeşitlilik ile uyum içinde sürdürülebilir kalkınma (kaynakların korunması, malzemelerin dönüşümü) nasıl katkıda bulunabileceğine dahil örnekler sunar.

6. BİT-in ve diğer etkin teknolojilerin kullanımı

Sosyal ilişkiler ve çevresel ve doğal olaylar ile ilgili sayısal kaynakların çeşitli türlerini seçmek ve kullanmak

Toplumsal ve tarihsel olayları ve çevresel ve coğrafi fenomenleri, ve onların güvenilirliklerini savunarak çeşitli medya kaynaklarını kullanır ve sınıflandırır.

II. Toplum ve çevre alanın eğitimi ile yapılan tutumlar ve değerler

- Başkalarına saygı
- Kendine saygı
- Eşitlik
- Tolerans
- Adil yargı
- Öğrenilen kelimelerin kullanımı
- Modeller oluşturma
- Tartışma
- Ölçümler
- Çizim

III. Toplum ve Çevre alanında kazanılan yetenek ve beceriler

- Bilgi kullanımı
- Basit araştırma
- Basit kaynakların kullanımı
- Yerelleştirme ve bölgelerin konumu
- Dünya'nın temel doğal sistemleri
- Dünya'nın başlıca sosyo-ekonomik sistemler
- Dünya üzerindeki insanların ve toplumun çeşitliliği
- Bölgelerin ve yerlerin yapısı ve süreçleri
- Ölçek küçülme, kartografik semboller ve işaretler kullanmak
- Haritanın renkleri kullanma
- Kroki, planı, harita, küre ve pusula kullanmak
- Bilgilerin toplanması ve belgelenmesi
- Öğrenilen sözlüğün kullanımı
- Grafikler, diyagramlar, tablolar ve haritaların yapı ve okunması
- Harita, atlas ve kürelerde bölge ve yerlerin yerini belirlemek
- Bilgi almak için basit ormanların Formülasyonu
- Benzerlikleri ve farklılıkları tanımlamak
- Farklı küçültme seviyelerinde plan, atlas ve haritalarda ölçümün gerçekleştirilmesi
- Analiz, sentez ve verilerin değerlendirilmesi: sayısal, grafiksel ve metinsel.

IV. Toplum ve çevre alanında anahtar kavramlar

Toplum Çevre Birey Yurttaşlık Tarih Zaman Çevre Cinsiyet Özgürlük Eşitlik Aile İletişim Dayanışma Kurallar Tolerans Kronoloji Tanıklık Yer/Alan Oryantasyon Pusula Atlas Harita Dünya Ölüm Doğum oranı Migrasyon Göç Göç, Yaşam yeri, Deprem Erozyon Kaynak İklim Hava Rüzgar Okyanus Deniz Göl Nehir Yanardağ Fauna Flora Duygu paylaşımı Nüfus sayımı Dalga Cevherlerin yapısı Fabrika Kabartma Med Cezir

6. Müfredat arası konular

Toplum ve çevre alanının önemli hedeflerinden biri Müfredat arası konuların öğretimi KMÇ ile öngörülen temel yetkinliklerin ulaşımına yardım eder. Bu düzeyde dikkate alınacak, ancak bu üçüncü düzeyde tutarlı bir şekilde ele alınabilir gereken bazı kesişen konular:

Barış için eğitim,

Medya kullanımı (etrafımızda ki dünyayı anlamak için medyayı kullanmak).

Sürdürülebilir kalkınma için eğitim (ekonomik, toplum hizmetleri, güvenlik, doğal ve insane çevrenin korunması ve ekolojik çevrenin gelişimi).

Bütün müfredat boyunca dil ve iletişim becerileri (tüm konularda kaliteli iletişim).

Kişisel gelişim ve yaşam becerileri (tüketim ve tasarruf için eğitim; kendilerine ve başkalarına saygı, hoşgörü, sakinlik, anlaşma yeteneği, öz-girişim ve gelecek için hazırlıklar).

İnsan hakları için eğitim (çocuk hakları, cinsiyet sorunu, vb.).

Uluslar arası insane eğitim hakkı

7. Zaman tahsisi - tanıtım

Öğretim planında bu seviyede ki Ana Müfredat için (bu iki Müfredat seviyesi için) yüzdelere veya sınıf dersleri ile ifade edilen her bir öğrenme Müfredat alanı için gerekli minimum zaman belirlenmiştir. Toplum ve çevre alanında bu seviye için öngörülen hedefleri ve öğrenme sonuçlarını elde etmek için yeterli olduğunu düşünülen zaman ayrılmıştır. Diğer alanlar için öngörülen zamanın tümünden Müfredatın üçüncü seviyesinde bu alan için belirlenen yüzde 14. 29% dir. Dördüncü seviyede ise bu alan için belirlenen yüzde 16. 95 % tir.

Düşük ortaöğretim (USES 2)							
Müfredat alanı	Sev. 3				Sev. 4		
	Snf. VI	Snf. VII	Toplam ders		Snf. VIII	Snf. IX	Toplam ders
	Ders sayısı	Ders sayısı	Toplam ders	%	Ders sayısı	Ders sayısı	Toplam ders
Toplum ve çevre - Tarih - Coğrafya - Yurttaşlık	4	4	8	14. 29	5	4	9

8. Metodolojik talimatlar

Toplum ve çevre alanı aracılığıyla Müfredat amaçlarını elde etmek için, çeşitli durumlarda bilgileri uygulamak için birbirini tanımlayan metodların kullanımı ve öğrencide yaratıcı ve eleştirel düşünme gelişimini sağlayan metodların kullanımı..

Öğretmen mevcut şartlar, koşullar ve fırsatları değerlendirmek için çalışma metodolojisini seçmekte özgürdür. KMÇ talimatlarına dayanarak yetkinliklere dayanan öğretim, öğrenci merkezli öğretim, içermeyi, farklılaştırılmış öğretim, öğretimin farklı stillerine saygı duyarak, ve de Projelere Dayalı Öğretim (PDÖ), dikkate alması lazım, KMÇ-de istenilen pratik becerilerini geliştirerek.

Bu alanın metodolojisine dayanarak ve bu seviye için aşağıdakilerin kullanımı önerilir:

- Röpörtajın ve sözlü tarihinin, olaylar, yerler, kişilikler ve yaşam tarzı hakkında verilerin toplanması için. Bunlar bilginin farklı kaynakların kullanım becerisini yükseltir.
- Genel olarak oyunun, ve roller oyunu, özellikle, etkin iletişim becerileri, yaratıcı düşünme becerileri, işbirliği becerileri, sosyalleşme kazandırır.
- Doğa ve çevre ile doğrudan temas ve gözlemlene, öğretim ziyaretleri ve gezilerin düzenlenmesi öğrencilerde araştırma ve gözlem becerileri, çeşitli doğal ve çevresel olayların yorumlanması ve tartışılmasını geliştirir.
- Öğrenci tarafından BİT-in rasyonel kullanımı öğretmen veya ebeveynlerin önerisi veya işbirliği ile bilgi edinme tamamlanmasına ve başarılı olması için hazırlanmasına yardımcı olur.
- Grup içinde etkileşim iletişim, organizasyon, yönetim, yanısıra geçmişten ve gelecekte çeşitli durumları değerlendirmek ve ayırt edebilme ve sonuç çıkarmayı bilme becerilerini geliştirir.

Kurumlar, çıkar grupları ve sivil toplum ile işbirliği, okul binaları dışında yapılan çalışmanın diğer formlarıdır. Farklı yerlerin ve olayların tanımlanması, diğer araştırma malzemelerin ve verilerin toplanması ve de başkaları önünde kendi ve grup çalışmasının sunulması, öğrenciye yetkinliklerin ulaşımında yardımcı olur.

9. Değerlendirme için talimatlar

Müfredatın uygulanması,diğerleri arasında,sürekli değerlendirme kültürün oluşmasını içerir,ilerlemenin takibi,verilerin toplanması ve belirlenmesi,ve zorlukların belgelenmesi,Müfredatın genel amaçların uygulanmasında ki daha iyi çözümleri bulmak için,spesifik alanın,ve de yetkinliklere göre seviyeye göre değerlendirme.

Değerlendirme,öğretim metodolojisi ile yakından bağlantılıdır ve bütün süreçte uyumluluk ve tutarlılık gerektirir.Amaçladığımızı değerlendiririz,hedefe koyduğumuzu..

Toplum ve çevrealanın ikinci seviyesi için değerlendirme,çeşitli test türleri ile yapılırken,sozlü,sözsüz,objektif ve sübjektif testler,öğretmen tarafından hazırlanan testler,tabloda öğrenci değerlendirmesi,proje çalışması ile vb.,aynı zamanda bu seviye için AM –la öngürülen sonuçların uygulanması için beceri ve tutumların büyüme seviyesinin ve bilgi,davranış ve tutumların elde ediliş takibi ile yapılabilir.

Öğrencilere yapılması gereken tüm değerlendirme türleri için,merkezi nokta alan için sınıf ve alan seviyesi yetkinlikleri için spesifik sonuçlardır.Öğretmen,özelliklerine göre,onların başarılarını değerlendirmek için en iyi şekilleri bulmak için araştırır.Bu anlamda,her bir öğretmenin şimdiye kadar ki deneyimleri ve genel olarak değerlendirme için Kosovanın eğitim sisteminde uygulananlar,başlangıç temelidir ve KMÇ nin değişiklikleri ile uyumlu olarak zenginleştirilmeli.

Yetkinliklerde yeni Müfredatın gereksinimleri,öğrencinin yapabilecek olduğunu değerlendirmeyi hedefliyor,yani okul sırasında kazanılan bilgilerin pratik uygulanmasının değerlendirmesi. Böylece,sürekli gözlem yoluyla değerlendirmenin uygulanması ve öğrencinin ileride ki çalışmasını planlama ve belgeleme amacıyla kayıt tutmak çok önemlidir.Grup çalışması ve bireysel girişimlerin gözlenmesi, katılımcı bulletin v eya kontrol listesi adlandırılan teknikler aracılığıyla da değerlendirme yapılabilir.

Bu seviyede ki öğrencileri değerlendirirken,öğrencinin öğretmenle bağımlılığı göz önüne alınması lazım,değerlendirme etiğın önemi ve eğitilen öğrencinin doğru değerlendirmeyi Kabul etmesi ve daha yüksek başarıları hedeflemesi için destekleyici ve teşvik edici olmasını hedeflemek.

Bu yaşta bile özdeğerlendirmenin geliştirilmesi önemlidir,ki bunlar öğrenci dosyaların tutulması ile gerçekleşir,ve bunlarda onların temsili çalışmalarını saklarlar,şunlar gibi:aile ile görüşmeler,bireysel çalışma veya grupla,çevre korunması veya diğer işlerin bu seviye ile bağlantılı öngürülen sonuçlarla.

Müfredatın ikinci seviyesi ,bilgilerin güçlendirilmesi ve gelişmesini hedefler,ve burada öğretmenin ,öğrencilerin bilgilerde ne kadar derinleşebilirler,kendinin ve başkalarının,yanısıra doğal ve sosyal çevrenin daha derin tanınması.Öğretmen çeşitli değerlendirme türlerini araştırmalı ve test etmeli dir ve öğrencinin gelişimi ,yaşı ve kişiselliklerine ve yaşadıkları çevreye uyumlu olanı için karar vermesi,ve bu bağlamda değerlendirme seviyeleri kullanması,öğrencinin öğretmen vey a okul tarafından verilen bir ödevi için karşılaşacağı zorlukların değerlendirmesi. Bu bağlamda, öğretmen her sınıf içinde veya aralığında minimum ve maksimum hedeflerini değerlendirmek için mini testler öngürür.

caktuar, si dhe ballafaqimin individual ose si pjesë e grupit me format e të nxënit.Bu durumda öğretmen,Toplum ve çevre alanı ile bağlantılı,sorumlu bir vatandaş ve başarılı öğrenci,etkin iletişimci olarak,temel yetkinliklerin değerlendirilmesinde katkıda bulunur.Bu model,KMÇ-nin diğer yetkinlikleri ile bağlantılı ve sonuçlardan elde edilen diğer konular için de kullanılabilir.

10. Öğrenme kaynakları ve malzemeler

Toplum ve çevre öğretim alanında yetkin oluşum için,öğrencileri şimdiki ve gelecekte ki becerilerin ve alışkanlıkların elde edilmesi için motive eden çeşitli öğretim kaynakları kullanırlar.

Ders kitapları yanı sıra,öğrenciler bilgilerin diğer kaynaklarına da erişimi vardır.Ders kitapları ve doğal kaynaklar öğretim sürecini gerçekleştirmek için öğretmenlere yardım eder.

Toplum ve çevre öğretim alanının sürdürülebilir tanıma için öğretim kaynakları geniş bir yelpazede kullanılmaktadır,ders kitapları,faaliyet ve alıştırma kitapları,çalışma defter,broşürler,atlaslar,küreler,ensiklopediler,literature,eğitim yazılımları,projeler, çeşitli çalışmalar,ilgili alanın çeşitli raporlar ve analizleri kapsıyarak,örneğin,sosyal,kültürel ve doğal tesisler gibi.

Öğretmenler,öğrenciler ve diğer eğitim paydaşları,aynı zamanda öğretim kaynaklarının hazırlanmasında faaliyette bulunabilirler,örneğin,öğrencilerin proje sonuçları farklı sınıflar için değerli öğrenme kaynakları olabilir..

Öğretmenler öğrenci faaliyetleri için klasörler, gazete, dergi, uzmanlaşmış edebiyat veya çeşitli el kitapları kullanabilir ve oluşturabilirler. Ayrıca, öğrenci ve öğretmenlerin bilgi teknolojisi kaynaklarının kullanımı ile çeşitli ürünlerin üretiminde işbirliği çok önemlidir.

Mifredat alanı – Sağlık ve refah

Giriş

Gerekçe ve tanıtım

Kavramlar ve tanıtım

Yetkinliklere dayalı erişim

Alanın öğrenme sonuçları

Müfredat arası konular

Zaman tahsisi – tanıtım

Metodolojik talimatlar

Değerlendirme talimatları

Öğretim kaynakları ve malzemeler

1. Giriş

Sağlık ve refah öğretim alanı öğrencileri sağlıkları hakkında çok önemli bir değermiş gibi davranmalarını, kendinin ve başkalarının sağlığı için bağımsız bir şekilde bakım göstermeleri konusunda eğitilmeleri, sağlıklı bir çevre ve hayat için sorumlulukların bir kısmına üstlenmeleri için eğitir ve öğretir.

2. Sağlık ve refah alanının gerekçesi ve tanıtımı

Sağlık ve refah öğrencilere bilgi ve beceri sunmayı hedeflemektedir ve kendinin ve başkalarının sağlık ve refahı için sorumluluk alma durumunda olmaları için sağlıklı bir yaşam yolu gösterir. Ayrıca bu öğrencilere alışkanlık, tutumlar, nitelikler, değer ve davranışlarını geliştirmeleri ve uygulamaları için olanak sağlar, ki bunlar hayat zorlukları ile karşılaşmak için yardımcı olurlar.

Sağlık ve refah öğretimi çocuklara şunları sağlar:

- İnsan gelişimi ve sağlığı için temel bilgi kavramlarını oluştururlar;
- Kendşlerinin ve yaşadıkları çevrenin değişimi için eğitilirler;
- Kendilerinin duygularını, tutumlarını ve değerlerini anlamaları ve keşfetmeleri;
- Bilinçli bir şekilde kaliteli sağlık sağlamak için, sağlık davranışları üzerinde kontrol sağlamak;
- Duygusal, sosyal ve fiziksel zihinsel refahını geliştirmek amacıyla bilinçli kararlar alırlar;
- Sağlıklı bir yaşam şekli uygularlar;
- Hijyen ve sağlık için önemi, risk faktörleri yanısıra kazalardan nasıl kaçınılmalı gerektiğini öğrenirler;
- Çalışma ve dinlenmeyi dengelemek, fiziksel egzersiz yapmak ve sağlıklı beslenme, kişisel hijyen ve kurallarına dikkat etmeleri;
- Bireyler sağlık hizmetlerinden zamanında yararlanabilmeleri için eğitilir.

3. Kavramlar ve tanıtım

- Fiziksel aktivite ve spor yoluyla çok yönlü ve uyumlu vücut gelişimi;
- Fiziksel , zihinsel, duygusal ve sosyal refah;
- Sağlıklı beslenme;
- Cinsel ve üreme sağlığı;
- Bağımlılık oluşturan maddelerin kullanımında riskler;;
- Çevre hakkında eğitim.

Beden eğitimi

Beden eğitimi öğrencilere kişisel ve kişisel arası becerilerin geliştirilmesinde yardımcı olan fiziksel yönlerini iyileştirmek için, fiziksel yetkinliklerini oluşturabilecekleri bir platform sağlar. Bu sporikültür ve fiziksel faaliyetlere geniş bir katılım için,kavram ve becerilerini geliştirmeleri için öğrencilere olanak sağlar,onların fiziksel refahına etki eder ve aktif ve sağlıklı bir hayat için hazırlar.

Fiziksel , zihinsel, duygusal ve sosyal refah

Fiziksel,zihinsel,duygusal ve sosyal refah öğrencilere kendilerinin ve başkalarının sağlıklarını korumaları ve tanımalarını,duygularını tanımaları ve keşfetmeleri,kendilerine ve başkalarına karşı saygıyı geliştirmelerini sağlar. Bu başarılarında ki güveni yükseltecek,kendi duygu ve hislerini yönetmeleri için yardım eder ve çeşitli durumlarla başa çıkmak için hazırlar.

Sağlıklı beslenme

Sağlıklı beslenme çocukların beslenmesinde doğru alışkanlıkların oluşmasında katkıda bulunur,saağlıklı seçimler yapmalarını sağlayacak değerlerin teşviki aracılığıyla. Bu öğrencilere günlük hayatta uygulamaları için,güvenli ve hijyenik uygulamaları tanımaları ve anlamaları için yardımcı olur.

Cinsel ve üreme sağlığı

Cinsel üreme sağlığı,çocukların kendi vücudunda meydana gelen değişiklikleri anlamak, büyüme ve gelişme, insan üreme süreçleri ve cinsel istismar sorunları hakkında bilgi almayı amaçlamaktadır.

Bağımlılık oluşturan maddelerin kullanımında riskler

Öğrenciler çeşitli maddelerin kullanımı ve kötüye kullanımı anlayışını geliştiriyorlar,reçetesiz ilaçlar dahil. Onların karar almaktaki olumsuz etkisinin anlayışını geliştirirler.

Çevre eğitimi

Çevre eğitimi öğrencilere çevreye karşı duyarlı olmaları için ve kendilerini ve başkalarını tehlikeli etkenlerden koruması için yardımcı olur.Çevresel sorumluluk duygusu,çevrenin kullanılması ve korunması için bilgi ve sorumluluk duygusunun gelişimini kapsar.

4. Yetkinliklere dayalı erişim

KMÇ-ye gore refah ve sağlık öğretimi yetkinliklere dayalıdır. Öğretim organizasyonu,öğrencilerin ne bilmeleri gerekir ve nelerin yapabilme durumunda olduklarına odaklanması lazım.Bu alanda,öğrencilerin aşamalı ve sürekli bir şekilde başarmaları gereken sonuçları belirler.

5. Alanın öğrenme sonuçları

3 VE 4 SEVİYE İÇİN ÖĞRENME SONUÇLARI

Seviye 3, Sınıf VI, VII (11-13 yaş)		Seviye 4, Sınıf VIII, IX (13-15 yaş)	
	Evde,okulda ve toplumda zihinsel,duygusal,sosyal ve fiziksel refahın korunması ve oluşması		
Duygusal ve zihinsel refah	1. Günlük yaşamda ki duyguların durumunu gösterir(örneğin,öğretmen,meslektaşlarla konuşurken,oyun ve grup çalışması boyunca,vb)	1. Bilgi gösterir,o/onun duygularını yönetir ve onları çeşitli durumlara bağlar(örneğin,grup çalışması,oyun boyunca,okulda ve okul dışında ,vb).	
Sosyal refah	2. O / onun hak ve sorumluluklarını tanır ve anlar ve okul içinde ve dışında günlük yaşamda onları uygular	2.Her bireyin farklı,benzersiz olduğunu anlar ve yaşadığı çevre ve okulun eşit ve misafirperver olması için katkıda bulunur.	
Fiziksel refah	3.Yaşadığı çevrede,okulda ve evde çeşitli riskleri tanımlar.	3Acil durumlarda uygun davranış gösterir ve ilk yardımın temel ilkelerini uygular ve yardım isteyebileceği yerleri.	
	Beslenme ve sağlıklı tüketici uygulaması		
Yiyecekler ve sağlıklı beslenme	1. Rutin beslenmeyi doğru bir şekilde kavrar ve büyüme ve gelişme üzerine beslenmenin etkisini açıklar.	1.Mevsimler,günlük dönemlere göre sağlıklı beslenme için basit bireysel planları geliştirir ve sağlıklı gıdanın temel kurallarını uygular.	
Güvenlik ve hijyen uygulaması	2. Okulda ve evde kişisel bakımı ile ilgili beceri ve alışkanlıklarını gösterir(vücut hijyeni,diş hijyeni,vb).	2.Toplumda,okulda ve evde,kişisel ve çevresel hijyenin korunması ve yetiştirilmesi için bağlılık gösterir	
Gıda ve tüketim kültürü	3. Tüketici olarak gıdaların kökenini araştırır ve keşfeder çeşitli gıdaları seçerek ve tadına bakarak.	3.Günlük hayatın durumlarında sağlıklı gıdayı sağlıksız gıdadan ayırt eder(örneğin,mağazalarda,süpermarketlerde ,pazarda,vb).	
	Beden eğitimi, fiziksel aktivite ve sporun uygulaması		
Beden eğitimi	1.Fiziksel faaliyetlere katılır ve aktif dinlenme ve uykunun sağlığa olumlu etkisi hakkında bilgi elde eder.	1.Bedensel gelişimini yüksek sonuçlarına ulaşmak için motive eden çeşitli vücut egzersizleri uygular ve dik vücut tutumunu sergiler.	
Güvenlik ve hijyen uygulaması	2. Okulda ve evde kişisel bakımı ile ilgili beceri ve alışkanlıklarını gösterir(vücut hijyeni,diş hijyeni,vb).	2. Toplumda,okulda ve evde,kişisel ve çevresel hijyenin korunması ve yetiştirilmesi için bağlılık gösterir.	
Gıda ve tüketim kültürü	3. Tüketici olarak gıdaların kökenini araştırır ve keşfeder çeşitli gıdaları seçerek ve tadına bakarak.	3. Günlük hayatın durumlarında sağlıklı gıdayı sağlıksız gıdadan ayırt eder(örneğin,mağazalarda,süpermarketlerde ,pazarda,vb).	

	Beden eğitimi, fiziksel aktivite ve sporun uygulaması	
Beden eğitimi	1. Fiziksel aktivitelere katılır ve aktif dinlenme ve uykunun sağlığa verdiği atkisini anlar.	1. Bedensel gelişimini yüksek sonuçlarına ulaşmak için motive eden çeşitli vücut egzersizleri uygular ve dik vücut tutumunu sergiler.
Fiziksel aktivite ve spor	2. Atletizm, jimnastik, yüzme ve diğer spor içerikli temel egzersizleri uygular.	2. Dış ve iç alanları kullanarak ,sportif ve fiziksel faaliyetlerde yer almak için günlük imkanları kullanır.
Fiziksel Aktivite ve Sağlık	3. Kendi sağlığı üzerinde fiziksel aktivitenin etkisini kavrar	3. Fiziksel aktivitenin etkisini, vücudunun gelişimini ve değişimini anlatıyor.
	Çocukluk,ergenlik,ebeveynlik anlayışı; açık ilişkilerin kurulması,cinsel sağlığın rehberliği	
Çocukluk, ergenlik, ebeveynlik anlayışı	Vücut uzuvlarının isimlerini sayar ve onların nasıl çalıştığını açıklar.	1. Kökenini anlatır,doğumdan yaşlılığa kadar insane geliştimini anlatır.
İlişkiler	Akranları,ve ailesiinde ki başkaları ile,okulda ve yaşadığı toplumda farklılıklara saygı duvarak ve değerler temelli işbirlik kurar.	2. Çeşitli tanınan ortamlarda ve okulda,davranış kuralların hazırlanmasında ve belirlenmesinde yer alır ve onlara uyulmasında ki önemini savunur.
Cinsel sağlık		Her iki cinsiyetin biyolojik değişimini anlar
	Maddelerin kötüye kullanımını önlemek ve kaçınmak	
	1. Tüketilmeyen ve dokunulmayan şeyleri bilir ve zararlı maddeler ve ilaçlar nedir anlar.	1. İlaçların bileşiminin güvenli şeklini tanıır ve bazı ilaçların sağlık ve refahına olumlu bir etki yarattığını anlar.
	Çeşitli seçimler için planlama	
	1. Günlük oyun ve aktivitelerde yer alır,araştırarak ve onun öğretimini ve ilgisini geliştiren seçimler yaparak.	1. Çalışarak ve kendi becerilerini ve yeteneklerini tanıyarak,çeşitli faaliyetlerde ve etkinliklerde aktif bir şekilde yer alır
	1. Çalışarak ve kendi becerilerini ve yeteneklerini tanıyarak,çeşitli faaliyetlerde ve etkinliklerde aktif bir şekilde yer alır.	

	II. Tutular,değerler ve inançlar
	<ul style="list-style-type: none"> • Kendine ve başkalarına saygı duyar • Duyarlı • Hoşgörülü • Çeşitliliğe saygı • Adanmış • Olumlu tutum • İş birlikçi • Davranış koduna saygı duyar • Kıyafet koduna saygı duyar • Düzenlemelere uyar • Hazırlılık • Güvenilir
	III. Bilgiler
	<ul style="list-style-type: none"> • Kendini ve başkalarını tanır • Kendini ve başkalarını anlar • Kendisi,aileş ve başkaları için anlatır • Çeşitli riskleri tanımlar • Olumlu ve olumsuz eylemlerin etkisini kavrar • Spor faaliyetlerin etkisini açıklar • Vücut kısımlarını adlandırır • Duyguları açıklar • Deneyimleri paylaşır
	IV.Beceriler
	<ul style="list-style-type: none"> • Tartışır • Aktif katılım • Haklarını uygular • Açıklar • Duyguları yönetir • Davranışları,eylemleri,alışkanlıkları gösterir • İlkelerini uygular • Gıda türlerini,fiziksel aktiviteleri anlatıyor • Düz vücut tutumu • Alıştırma pratiği • İşbirliği oluşturur • Düzenlemeler hazırlar • Araştırır

6. Müfredat arası konular

Sağlık ve refah bütün diğer alanlarla bağlantılıdır,kompleks doğasından ve öneminden dolayı onları tamamlar ve onlar tarafından tamamlanır.Müfredat arası konuların uygulanması,KMÇ-nin bütün yetkinliklerine ulaşımı için alanın içeriğinin geliştirilmesi ve tamamlanmasına yardımcı olacaktır.Bu seviyede öğrencilere yardım edecek bir kaç Müfredat arası konuları şunlardır:

- demokratik vatandaşlık ve insan hakları eğitimi;
- barış ve hoşgörü eğitimi ;
- kişisel gelişim ve yaşam becerileri;
- sürdürülebilir kalkınma için eğitim;
- BİT;
- cinsiyet eşitliği;
- kültürlerarası eğitim;

- yaşam ve iş için hazırlanması.

7. Zaman tahsisi - tanıtım

Ana Müfredatta sağlık ve refah öğretim alanı fiziksel,psikolojik,duygusal ve sosyal becerileri geliştirmesini teşvik eden faaliyetler dahil olarak şu dersleri kapsar:Fiziksel eğitim ve spor,Sağlık eğitimi, Sağlık ve cinsel eğitimi, bu ikinci seviyededir , ve Sağlık,cinsel ve aile eğitimi, üçüncü seviyede. Ayrıca,KMÇ-de öğretim dersin hem yüzdesi hem de sayısı belirlenmiştir.

Ana Müfredatta sağlık ve refah için kriterler şunlardır: hakim,denge,öğretim sonuçların (6) temel yetkinlikle beraber yatay ve dikey bağlantısı ve onların I-XII sınıfında ki uygulama devamlılığı.

Düşük ortaöğretim (SNKA 2)								
Müfredat alanı	Sev. 3				Sev. 4			
	Snf. VI	Snf. VII	Toplam ders		Snf. VIII	Snf. IX	Toplam ders	
	Ders sayısı	Ders sayısı	Toplam ders	%	Ders sayısı	Ders sayısı	Toplam ders	%
Sağlık ve refah - Sağlık eğitimi - Beden eğitimi	2	2	4	7.14	2	2	4	6.78

8. Metodolojik talimatlar

Sağlık ve refah alanında belirlenen içeriğin uygulanması için,alanın gerekliliklerini yerine getirme amacıyla ve içinde taşıdığı özellikleri nedeniyle çeşitli iş metodları kullanılabilir.Başarılı öğretim gelişimni sağlayan metodlardan bazıları öğrenci merkezli,proje ile çalışma metodlarıdır.

9. Değerlendirme talimatları

Sağlık ve refah alanı,doğası ve özellikleri dolayısıyla,düzene dayanan değerlendirme şekillerinde çeşitliliği gerektirir,odaklanma ise sağlığın,kavramların anlayışı ve olumlu tutum ve davranışların uygulanmasındadır. Diğer bir deyişle, öğrenciler sürekli ve aktif olarak günlük yaşamlarında uygulamada öğrenilen bilgileri uygulamaları gerekir.

Ayrıca,sağlık eğitimi alanı dersleri içinde,sahip olduğu özelliklerinden dolayı,sayısal değerlendirme hariç,açıklayıcı değerlendirmesinin büyük bir ölçüde uygulanması,değerli olurdu,çünkü grup çalışması,projeler,motor becerileri,ifade yetenekleri,vb.testler aracılığıyla ölçülemez. Onları ölçmek ve değerlendirmek için diğer enstrümanlar kullanılır.Doğrudan değerlendirme sağlık alanı için uygun bir prosedürdür ve öğretimin farklı durumlarında ve eğitimin bütün seviyelerinde kullanılabilir.

Değerlendirme için kullanılan,öğrenci aktiviteleri doğrudan gözlemlemesinde yardım eden enstrüman ve teknikler bulunmaktadır:katılım bülteni,denetim listesi,öğrenci dosyası,geribildirim,vb.

Katılım Bülteni, küçük gruplar halinde ya da tartışma sırasında, gözlemlemek için kullanılabilir gözlem tekniğidir.Bülten,kim yardımcı oluyor,ne sıklıkla işbirliği yaşıyor ve yardımları ne kadar değerlidir. Kontrol listesi-konu,hedef ve bilgi listesini içerir,ki öğrenciler bunlarla gözlenilecektir.. Kontrol listesinin temel amacı bu görevleri veya çeşitli hedeflerini nasıl karşılayacağını gösteren, öğrenci ilerlemesinin devamlı değerlendirmesinin kaydedilmesidir. Gözlemlenecek unsurların listesi yanısıra bir değerlendirme ölçeği verilecektir.

Öğrenci dosyası-öğrencilerin çalışma seviyesini,becerilerini ve ilerlemesini kanıtlayan ve öğrencilerin çalışmaların modellerini göstermek için,bir çalışma hedefi koleksiyonu olarak kullanılan doğru ve özetlenmiş bir porter sunar. Onun kullanımı öğretimi geliştirir,Öğretim için Değerlendirmeyi entegre ederek(ÖD). Dosya, örneğin, çizimler, bir proje, bir yaratma, planlar vb içerebilir.

Dosya,şu sebeplerden dolayı

değerlidir:

- O (gelişim ve ilerleme için)öğretmenlere,velilere ve öğrencilere bilgi veren bir araçtır;
- Öğrenciye çalışması hakkında kapsamlı bir bakış verir;
- Dosyayı kendisi hazırlayarak,öğrenci değerlendirme ve öğretim sürecinde aktif bir rol oynamaktadır(öz-değerlendirme).

Geri bildirim-öğrencilerin başarılarının değerlendirmesi ve kontrolünü hedefler,öğretmen ve öğrenci arasında,öğretim,öğrenim ve genel başarılar hakkında diyalog olarak görev yapacak. Geri bildirim öğrencinin öğretim süreci boyunca karşılaştığı zorlukların belirlenmesi görevindedir,ama aynı zamanda o zorlukları getiren ve işinin gelişmesi için fırsatların nedenlerin algılanmasını sağlar.Geri bildirim-doğru zamanda verildiğinde etkilidir-öğrenci için gerekli olduğu zaman.

10.Öğretim kaynakları ve malzemeler

Sağlık ve refah alanında öğretim yetkilerin başarıyla uygulanması için öğrencileri motive etmek ve yaşam için gerekli alışkanlık ve becerileri kazanmaları için onların ilerlemesini teşvik etmek için çeşitli öğretim kaynaklarını kullanmak önemlidir.Ders kitapları ,öğretimin değerli kaynakları olduğundan,öğrencilerin bilgiye erişimi sadece ders kitapları ile sınırlı olmamalıdır,aynı zamanda diğer kaynaklarda,ki bunlar sınıftaki öğretim sürecinin uygulamasında ve planlamasında kullanılmaktadır.

Sağlık ve refah alanının,daha başarılı uygulanması için öğretim kaynakların geniş bir yelpazede kullanılması gerekir,ders kitapları,alıştırma ve faaliyet kitapları,çalışma kitapları,broşürler,atlaslar,ensiklopediler,eğitim yazılımı,projeler,çeşitli çalışmalar,analizler ve çeşitli ilgili alanlarda raporlar ve diğer kitapları kapsıyarak.. Öğretmenler ve öğrenciler öğretim materyallerinin tasarımı ve kullanım meşgul olabilir,örn.: öğrenciler tarafından yürütülen projelerin sonuçları farklı sınıflar için değerli bir öğrenme kaynakları olabilir.

Müfredat alanı – İş ve hayat

Giriş

Gerekçe ve tanıtım

Kavramlar ve tanıtım

Yetkinliklere dayalı erişim

Alanın öğrenme sonuçları

Müfredat arası konular

Zaman tahsisi – tanıtım

Metodolojik talimatlar

Değerlendirme talimatları

Öğretim kaynakları ve malzemeler

1. Giriş

Hayat ve yaşam için hazırlık Müfredat boyunca önemli bir konu olarak belirtilirken, Hayat ve iş Müfredat alanı, hayat ve iş için yetkinliklerin geliştirilmesinde taşıyıcı bir alan olarak katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Msv.3 ve Msv.4 teev, kariyer rehberliği, teknoloji ve BİT ile ilgili becerilerin yanısıra hayat becerilerine odaklanır.

2. Gerekçe ve tanıtım

Bu Müfredat alanı sayesinde, öğrenciler aile üyeleri, vatandaşlar, üreticiler, tüketiciler, işverenler ve çalışanlar olarak, hayat ve iş te bireylerin farklı roller ile aşına olacak. Öğrenciler (meslek eğitimi) mesleki oryantasyon varlığı ve kullanılabilirliği hakkında bilinç ve özgüvenini geliştirecekler, BİT-in kullanımı, aile ekonomisinin geliştirilmesi, hayat ve iş te kişilerarası ilişkileri geliştirmek için ihtiyaçların ve bazı teknolojilerin , karşılıklı saygı ve hoşgörü açısından uygun bir şekilde kullanımı.

Onlar sorumluluk ve inisiyatif ruhunu geliştirmeleri, zaman çizelgelerini ve iş planlarını hazırlamaları ve saygı duymaları, yanısıra, süreçlerin ve sonuçların kalitesi ile tanışmış olacaklar.

Müfredatın Hayat ve iş öğrenme alanı ,öğrencilere aşağıdakilerini sağlar:

- Evde,okulda ve toplumda anlayış ve pratik işin uygulamaları..
- Hayat ve iş için kişisel niteliklerin yükseltilmesi.
- Günlük yaşam ve iş için teknoloji anlama ve kullanımı.
- Öğrenme ve günlük yaşam kalitesini artırmak için bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmak.
- Girişimcilik ve iş geliştirme uygulaması(simulasyon)!
- Yaşam ve iş için güvenli şartların iyileştirilmesi.
- Meslek hayatı ve gelecekteki kariyer için hazırlık (görüşler)!
- Hayat ve iş için/de iletişim kolaylığı.
- Doğa ve çevrenin korunması ve korunma altına alınması için hazırlık.

3. Kavramlar ve tanıtım :

- Kişisel gelişim (yaşam becerileri)
- Pratik faaliyetlere dayalı geliştirme
- Aile ekonomisi (ev)
- Kariyer danışmanlığı ve rehberliği
- Teknoloji, BİT dahil
- İş ve Girişimcilik Eğitimi

Aile Ekonomisi (akademik modül)

Öğrenciler hayat ve iş hazırlığına birey,toplum katılımcısı ve ev ekonomisi, ve yaşam çevresi işbirlikçisi olarak yardımcı olunurlar.

Aile ekonomisi,öğrenme bağlamları üzerinde durarak öğrencilere gerçek sorunları araştırmaları için olanak sağlar.Bu ,karar alma ve başkaları ile çalışma gibi taşıyıcı becerilerin gelişmesine katkıda bulunur.Öğrenciler ,bireyler,toplum katılımcısı,ev ekonomisi ve çevre korunmasında gelişirler.

Kariyer danışmanlığı ve rehberliği (akademik modül)

Öğrencide,ileride ki eğitimle ilgili kariyer fırsatlarını keşfetmesi için yeteneğini geliştirir,yani meslek özelliklerine dayanarak seçeceği mesleği ile ilgili yardım sunarak.

Öğrenciler genel anlamda yerel iş gücü piyasası hakkında bilgi alırlar.

Teknoloji,BİT dahil

Teknoloji öğrencilere teknik-teknoloji gelişmeler açısından gerekli olan bilgi ve becerilerin edinimini,onların başarılı ve bağımsız kullanımını sağlar,genel bilgi teknolojisi ekipmanı ve iletişim de dahil olmak üzere.

Öğrenciler,teknik-teknolojik süreçleri hakkında kavramlar elde ederler,pratik eylemler ve planlama becerileri ve teknik becerilerini geliştirirler.

İş ve girişimcilik eğitimi

Öğrencileri pratik-simülasyon faaliyetlere dahil etmek,aile iş planlaması hazırlanması ile ilgili.Girişimci işletmelerin araştırması ve işletmenin geliştirilmesi ile ilgili simülasyon,girişimci yaratıcılık ihtiyaçlarını araştırmak için öğrencilere olanak sağlar,iş veren veya işçi olsun,bazı becerilerin uygulanması ve belirlenmesi ve girişimcilik becerileri ile birlikte niteliklerini geliştirmek.

4. Yetkinliklere dayalı erişim

Kosova eğitimin hedefleri Müfredat alanlarında uygulanacaktır.KMÇ ile öngörülen yetkinliklerin kademeli edinme ve yetiştirme yoluyla yaşam ve çalışma.

Hayat ve iş alanı KMÇ ile öngörülen temel yetkinliklerin kademeli uygulanması ve elde edinmesi için öğrencilere olanak sağlayacak şekilde sağlanmalıdır. Öğretim organizasyonu öğrencilerin ne bilmeleri gerekir ve ne yapabilmeleri gerektiğine odaklanmalıdır. Onlar bilgi, beceri, alışkanlık, ve de yansımaları gereken tutum ve davranışlarıyla yansıtılmalıdır.

5. 3 ve 4 alanları için öğrenme sonuçları

Hayat ve iş alanı için öğretim sonuçları alanın temel yetkinliklere dayalı olarak hazırlanmıştır, ki bunlar öğrencinin her seviye sonunda başarması gereken talepleri içerir. Öğrenme sonuçları öğrencilerin fiziksel ve psikomotorik gelişimini dikkate alarak, ilerleme derecesi ile geliştirilen ve derinleşen bilgileri, becerileri, tutum ve değerleri içerir. Bu sonuçlar, etkin Katılımcı yetkinliğini vurgulayarak, MÇ ile belirlenen altı yetkinliklerin başarılmasını sağlar.

3 VE 4 ALANI İÇİN ÖĞRENME SONUÇLARI	
Seviye 3 Sınıf VI, VII	Seviye 4 Sınıf VIII, IX
1. Evde, okulda ve toplumda pratik işin uygulanması ve anlama	
3. Grup, okul çevresi ve toplumda bireysel faaliyetler uygular.	4. Gönüllü işi, istihdamı ve kendi işini ayırt eder.
3. Sunulan planlamaya göre somut faaliyetler yapar.	4. Planlar, organize eder ve bireysel, grup ve pratik faaliyetlerde yer alır.
2. Hayat ve iş için kişisel kalitesinin yükseltilmesi	
3. Çeşitli pratik faaliyetler hakkında görsel yansımaları ve yazılı talimatları uygular ve doğru olarak anlar.	4. Kariyer rehberliğine erişmek için gerekli becerileri göstermek.
3. Günlük yaşam ve iş için teknolojinin anlamı ve kullanımı	
3. Aile ekonomisinin ev makineleri ve araçları için kılavuzları açıklar ve analiz eder.	4. Kullanım kurallarına ve kılavuzlara dayanarak araçlar, ekipmanlar ve çalışma makineleri kullanır.
3. Talimatlara ve krokilere dayanarak, basit modeller, ürünleri işlemek için uygun araçlar, aletler ve malzemeler kullanır.	4. Doğal enerji kaynaklarının kullanımının teknolojik sürecini anlatıyor.
4. Öğrenme ve günlük yaşam kalitesini artırmak için BİT kullanımı	
3. Bazı bağlamlarda bilgiyi açıklamak için elektronik kaynaklardan bilgileri kullanır	4. Belirli süreçlerin tanıtımı için BT bilgisini uygular.
5. Girişimcilik ve iş geliştirme uygulaması	
3. Özellikle aile ev tasarruf eylemlerin etik ve ekonomik yönlerini kavrar	4. Tek tek ya da gruplar halinde, hazırlanan Pilot fikirler ve iş planları derler, ve çeşitli iletişim formları aracılığıyla sunar
6. Yaşam ve iş koşulları için güvenli tanıtım	
3. Savunma ve güvenlik için kuralları uygular, işyerindeki riskleri yönetmek için yardımcı olur.	4. İş yerinde oluşabilecek çeşitli riskleri tanımlar ve önler

7. Gelecekte ki kariyer ve meslek hayatı için hazırlık	
3.Yaşadığı mahallede ailesinin ve başkalarının mesleğinin temel özelliklerini açıklar	4. Kariyer rehberliği için farklı meslekler keşfetmek amacıyla fırsatlar araştırıyor.
8.Yaşam ve iş de/için iletişim	
3. Eğitim,mesleki başarı ve istihdam hakkında çeşitli bilgi ve rehberlik kaynaklarını tanımlar.(medya,internet,vb)	4. Eğitim için çeşitli bilgi kaynaklarını araştırır ve kullanır,kariyer rehberliği için seçeneklerini seçme amacıyla işgücü piyasası eğitimi.
9. Doğa ve çevrenin korunması ve koruma altına alınması	
3. Etrafında ki çevrenin ekolojik dengeyi korumak için uğraşır	4. Yaşadığı çevreyi korumak için enerjinin çeşitli avantajlarını analiz eder ve değerlendirir.
II. Tutumlar,değerler ve inançlar	
<ul style="list-style-type: none"> •Kendine ve başkalarına saygı duyar •Kendine saygı •Sorumlu •Hoşgörü •Çeşitliliğe saygı •Adanmış •Olumlu tutum •İşbirlikçi •Davranış koduna saygı duyar •Kıyafet koduna saygı duyar •Düzenlemelere uyar •Hazırlılık •Güvenilir •Merak •Düşünce ve eylem bağımsızlığı •Farklı yaklaşımlara girişim ve ilgi 	<ul style="list-style-type: none"> •Kendi güçlerine güven •Teknoloji kullanımında güven •İrade •İşbirliği isteği •Diğerleri desteklemekte açık tutum •Hoşgörü •Teorik ve pratik çalışması boyunca alışkanlık ve beceri •Öz-değerlendirme,öz-eleştiri •Çeşitli yaklaşımlarda ilgi ve girişim •İyi yapılan iş için saygı •Grup ve kişisel çabalara saygı •Doğruluğa saygı •Mesleki araştırma ve rehberlik
III. Bilgiler	
<ul style="list-style-type: none"> •Kendini ve başkalarını tanır •Kendini ve başkalarını anlar •Kendisi,ailesi ve çevre için anlatır •Çeşitli riskleri tanımlar •Olumlu ve olumsuz eylemlerin etkisini kavrar •Deneyimleri paylaşır •Açıklama •Tanımlama •Uygulama •Ölçümler 	<ul style="list-style-type: none"> •Değerlendirme •Kroki •Kesme •Modeller oluşturma •Sorunlara farklı açıdan yaklaşım •Tasarım (yaratıcılık) •Araştırma •Gerekçe •Planlama
IV. Beceriler	

- Tartışır
- Etkin katılım
- Açıklar
- Eylem,alışkanlık, getirir,gösterir
- İlkeleri uygular

- Alıştırmalar uygular
- İşbirliği oluşturur
- Grafik iletişim
- Elektronik haberleşme

6. Müfredat arası konular

Hayat ve iş Müfredat alanının kapsamının,KMÇ ile öngörülen temel yetkinliklerin elde edilmesinde yardımcı olacak Müfredat arası konuların uygulanması,önemli amaçlarından biridir.Bu seviyede dikkate alınması gereken fakat ileride ki seviyelerde de ele alınabilecek Müfredat arası konularından bazıları,şunlardır:

- Medya tanınması(etrafındaki dünyayı anlamak için medya kullanımı);
- Sürdürülebilir kalkınma için eğitim(toplum hizmetleri);
- Çevre korunması ve ekolojik tutumların gelişimi;
- Dil ve iletişim becerileri;
- Kişisel gelişim ve hayat becerileri;
- Gönüllü iş;
- Mayın risk eğitimi.

7. Zaman tahsisi (ders planı)/(öğretim planına bak)

- Müfredat alanı hayat ve iş,Ana Müfredatta becerilerin,yeteneklerin,değer ve tutumların gelişimini teşvik eden faaliyetleri kapsar,2 derecedeki dersler dahil:
- Aile ekonomisi (öğreti modülü);
- Kariyer rehberliği (öğretim modülü);
- BİT ile Teknoloji .

Ayrıca,KMÇ öğretim derslerin sayısı ve yüzdesi belirlenmiştir.

Hayat ve iş Müfredat alanının tahsisi için kriterler ,şunlardır: hakim,denge,(6)temel yetkinlikle öğretim sonuçların yatay ve dikey bağlantısı,ve VI-X sınıftan onların uygulanmasının devamı.

Düşük ortaöğretim (SNKA 2)								
Müfredat alanı	Sev. 3				Sev. 4			
	Snf. VI	Snf. VII	Toplam ders		Snf. VIII	Snf. IX	Toplam ders	
	Ders sayısı	Ders sayısı	Toplam ders	%	Ders sayısı	Ders sayısı	Toplam ders	%
Hayat ve iş	2	2	4	7.14	2	2	4	6.78

8. Metodolojik talimatlar

Hayat ve iş alanında belirlenen içeriğin uygulanması için çeşitli çalışma metodları kullanılabilir,alanın ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla,yanısıra içerdiği özelliklerden dolayı.Başarılı öğretimi kolaylaştıran metodlardan bazıları,öğrenci merkezli öğretim metodlardan bazılarıdır,şunlar gibi:

İşbirliği içinde öğrenme - öğrenciler, ortak bir temayı keşfetmek, ya da yeni fikirler oluşturarak karşılıklı anlayışa ulaşmak için, ortak bir sorunu kurmak için, bazen gruplar halinde,bazen birlikte bazen ikiye ikiye çalışarak oluşur.Öğretmen,büyük bir başarı ile,ders boyunca grup çalışması,rollerle oyunu,brainstorming(beyin fırtınası)vb,gerçekleştirebilir.

Brainstorming(beyin fırtınası veya fikir edinme)onlar hakkında tartışma olmadan fikirlerin teşviki ve sıralanmasıdır. Bu yöntem, birçok amaç için ve dersin farklı aşamalarında kullanılır.

Beyin fırtınası, bir konu ya da konu hakkında hayal gücü ve duygularını geliştirmek, yaratıcı düşünmek için öğrencilere yardım için kullanılabilir.

Rollerle oyun-bir konuşmadır,kısa,basit,keyifli sohbetler durumları düzenlemek için.O öğrencilerde akıcılığı,sınıfta etkileşimin teşvikini geliştirir,öğrencinin girişimi ve hayal gücü için boşluk bırakarak.Rollerle oyun motivasyonu yüksek bir seviyeye çıkartır.

9. Değerlendirme talimatları

Değerlendirme her öğretim etkinliğinde mevcut olan bir unsurdur. Ölçme ve değerlendirme çağdaş okullarda eğitimin ayrılmaz ve çok önemli bir parçasıdır.Öğrenciler okul yılları boyunca çok şey öğrenir. Ancak,öğrendikleri herşey testlerle ölçülebilir değildir,çünkü ilköğretim seviye öğrencileri için,öğrencilerin çeşitli özelliklerine dayanarak daha gerçekçi bir değerlendirme sağlar.

Hayat ve iş Müfredat alanı,mevcut doğası ve özelliklerinden dolayı,düzenli olarak değerlendirme şekillerinde çeşitlilik gerektirmektedir,odaklama ise Hayat ve iş anlayışında,kavramların ve olumlu davranış ve hareketlerin uygulanmasındadır.Başka bir deyişle,öğrenciler öğrendikleri bilgileri pratik ve günlük hayatta sürekli ve aktif bir şekilde uygulama durumunda olmaları gerekir. Ayrıca,hayat ve iş alanın dersleri için,mevcut özelliklerinden dolayı,sayısal değerlendirmenin yanısıra büyük bir ölçüde tanımlayıcı değerlendirmenin uygulanması değerli olurdu.Onların ölçümü ve değerlendirmesi için diğer araçlar kullanılır.Doğrudan gözlem,hayat ve iş alanı için uygun bir prosedürdür ve öğretimin farklı durumlarında ve tüm seviyelerinde kullanılabilir.

Değerlendirme için kullanılan öğrenci-aktivitesinin doğrudan gözlemlenmesine yardımcı çeşitli teknikler ve araçlar vardır.

Katılım Bülteni, küçük gruplar halinde ya da tartışma sırasında gözlemlemek için kullanılabilecek bir gözlem tekniği olarak tanımlanabilir. Buletin,kim yardım ediyor,ne kadar sıklıkla işbirliği yapar,onun yardımlarının değerini,vb.

Kontrol listesi-öğrencinin takip edileceği bilgi,amaç,konuların listesini içeren bir araçtır. Kontrol listesinin temel amacı,çeşitli amaçları ve görevleri nasıl uyguladığını kanıtlayarak,öğrenci ilerlemesinin sürekli değerlendirmesini kaydetmektir.Değerlendirecek unsurların listesi yanısıra bir değerlendirme seviyesi verilmektedir.

Öğrenci dosyası,öğrenci çalışmalarının modelini göstermek için kullanılır,ki bunlar öğrencinin çalışma seviyesi için yeteneğini ve öğrencinin ilerlemesini kanıtlarlar.

Dosya, örneğin, çizimler, bir proje, bir yaratma, planları içerebilir vb.

10. Öğretim kaynakları ve malzemeler

Hayat ve iş müfredat yeterliliklerin başarılı bir şekilde uygulanması için ,öğrencileri motive etmek ve yaşam için gerekli becerileri ve yetenekleri kazandırmak ve günlük çalışmada kendi ilerlemeyi teşvik etmek için farklı öğretim kaynaklarını kullanmak önemlidir. Ders kitapları öğretimin değerli ve önemli kaynakları olduğundan,öğrencilerin bilgiye erişimi sadece ders kitapları ile sınırlı olmamalıdır,sınıfta öğretim sürecini planlama ve uygulamak için kullanılan diğer kaynakları da kullanmalıdır.

Hayat ve iş Müfredat alanının başarılı bir şekilde uygulanması için,öğretim kaynaklarını geniş bir yelpazede kullanılması lazım,ders kitapları,faaliyet ve alıştırmalar kitapları,çalışma defter,broşürler,atlaslar,ensiklopediler,eğitim yazılımları,projeler,çeşitli çalışmalar,ilgili alanın çeşitli rapor ve analizleri ve belirli malzeme raporlarını kapsar.

Öğretmenler,öğrenciler ve diğer eğitim paydaşları,aynı zamanda öğretim kaynaklarının hazırlanmasında faaliyette bulunabilirler,örneğin,öğrencilerin proje sonuçları farklı sınıflar için değerli öğrenme kaynakları olabilir.

Öğretmenler öğrenci faaliyetleri için klasörler, gazete, dergi, uzmanlaşmış edebiyat veya çeşitli el kitapları kullanabilir ve oluşturabilirler. Ayrıca, öğrenci ve öğretmenlerin bilgi teknolojisi kaynaklarının kullanımı ile çeşitli ürünlerin üretiminde işbirliği çok önemlidir.

IV

ÖĞRETİM PLAN VE PROĞRAMLARI

Tanımlama

Kosova üniversite öncesi eğitimin genel ders fonu

Düşük orta öğretim için öğretim planı(ÖP)

Öğretim planı tasarımı için kriterler

Öğretim planının uygulanması

Okul özerkliği

1.Tanımlama

Öğretim planı,okuldaki öğretim sürecin tüm organizasyonun bağlı olduğu bir belgedir,Müfredat veya belirli sınıf seviyesinde.Onunla Müfredat alanları,öğretim dersleri ve minimum gerekli zaman tanımlanır,ki bu yüzde ile veya ders sayısı ile yansıtılır,alan ve Müfredat seviyesi için öğrenme sonuçlarını elde etmek için,Ana Müfredatta veriler.

Yeni KMC –ile ,öğretim planın kavramsal ve stratejik değişiklikleri öngörülmektedir.Şimdiye kadar bizim eğitim sisteminde öğretim planı ,EBTB tarafından hazırlanıp orta düzeyde denetlenirdi,fakat şimdiden sonra kademeli bir şekilde (EBTB desteği ile)öğretim planı okul düzeyinde geliştirilmesini hedeflemektedir.Bu planın organizasyonunda okula daha fazla özerklik tanır,fakat aynı zamanda ondan daha büyük bir bağlılık ve sorumluluk istemektedir.

2.Üniversite öncesi eğitimi için genel öğretim planı(genel ders fonu)

Okul,formal seviye için (seviye ve sınıf)öğretim planı hazırlamasında,her bir Müfredat alanı için üniversite öncesi eğitim planının bütün sürekliliğini göz önünde bulundurması lazım.

Okul,belirlenen zaman (yüzde)içerisinde,her bir alan için,onların en iyi değerlendirdiği şekilde ,öğretim organizasyonunu planlaması özgürlüğüne sahiptir,her zaman öğrenci fırsatlarını ve Müfredat seviyesi alanın öğretim sonuçlarını göz önünde bulundurarak..

Tablo: Üniversite öncesi eğitimi için genel öğretim planı(genel ders fonu)

Müfredat alanları	USES 0		USES 1	USES 2		USES 3	
	M .Sev.		MSev.2 Sınıf III & V	MSev3 Sınıf VI & VII	MSev. 4 Sınıf VIII & IX	MS.5&6 Genel eğitim Sınıf X, XI & XII	MS.5&6 Mesleki eğitim Sınıf X, XI & XII
	Okul öncesi sınıfı	I & II sınıf					
Diller ve iletişim	33.33%	38.10%	33.33%	25.00%	26.67%	20.00 %	15.63%
Sanatlar	11.11%	9.25%	8.33%	7.14%	6.67%	6.67%	3.13%
Matematik	22.22%	23.81%	20.83%	17.86%	13.33%	13.33%	9.38%
Doğa bilimleri	5.56%	4.76%	8.33%	14.29%	16.67%	16.67%	6.25%
Toplum ve çevre	5.56%	4.76%	8.33%	14.29%	13.33%	16.67%	6.25%
Sağlık ve refah	11.11%	9.52%	8.33%	7.14%	6.67%	6.67%	6.25%
Hayat ve iş	5.56%	4.76%	4.17%	7.14%	6.67%	6.67%	46.88%
Seçmeli bölüm	5.56%	4.76%	8.33%	7.14%	10%	13.33%	6.25%
Diğer faaliyetler							

3. Düşük ortaöğretim için öğretim planı (ÖP)

Okullar,öğretmenler,alan için ders saatlerini dağıtmadan önce,bağımsız bir şekilde,toplam haftalık ders fonların tahsisine karar fırsatları var,her zaman yüzdesi veya seviye için sağlanan ders sayısı içinde. Örneğin,üçüncü seviyede(3 sev) iki sınıf için(altıncı ve yedinci sınıf) haftalık 42 ders vardır,o zaman öğretmen bağımsız bir şekilde haftalık tutacağı derse karar verebilir ,29 veya 30 ,sekizinci veya dokuzuncu sınıfta.Böylece,okul ve öğretmenler,eğer ki tüm alanlarda , (VIII) sınıf için bir haftalık toplam 30 ders ihtiyacı olduğunu düşünürlerse,o zaman (IX) sınıfta onlar ders fonuna uymalıdır,4 seviyede iki sınıf için de 59 derslik fonu aşılmayacak şekilde uyum sağlanacaktır. Ya da tam tersi olabilir,sekizinci sınıfta 29 ve dokuzuncu sınıfta 30 derslik ders fonu yerleştirilir,her zaman öğrencilerin yaşını göz önünde bulundurarak.

Sınıf	Haftalık ders sayısı
Sınıf VI	28
Sınıf VII	28
Sınıf VIII	29
Sınıf IX	30

Düşük ortaöğretim ders planı,KMÇ tarafından belirlenen genel öğretim planına dayalı olmalıdır. İkinci seviyede öğretim planı iki varyantta sunulmuştur,entegre dersle,A versiyonu,ve konu öğretimi ile A1 varyantı,ki bunun sadece geçici bir dönem için uygulanması düşünülür,okullar ve Kosova öğretmenleri entegre derslerle planı uygulayabilecek durumuna gelene kadar.

A1 varyantında,plan ve programların tasarlanmasında,Müfredat alanı içeriğinde daha çok entegre edilmiş temaların olması göz önünde bulundurmanız lazım.. Müfredat alanı içinde ,öğretim dersi için ders planı,okulda Eğitim Bilim ve Teknoloji Bakanlığı uzmanları denetimleri ile yaılan plan programlar boyunca yapılır.

Öğretim planı

Düşük ortaöğretim (USES 2)								
Müfredat alanı	Sev. 3				Sev. 4			
	Snf. VI	Snf. VII	Toplam ders		Snf. VIII	Snf. IX	Toplam ders	
	Ders sayısı	Ders sayısı	Toplam ders	%	Ders sayısı	Ders sayısı	Toplam ders	%
Diller ve iletişim - Ana dili - İngilizce dili - İkinci yabancı dil	7	7	14	25.00	7	8	15	25.42
Sanatlar - Müzik eğitimi - Figüratif eğitim	2	2	4	7.14	2	2	4	6.78
Matematik	5	5	10	17.86	4	4	8	13.56
Doğa bilimleri - Fizik - Kimya - Biyoloji	4	4	8	14.29	5	5	10	16.95
Toplum ve çevre - Tarih - Coğrafya - Yurttaşlık	4	4	8	14.29	5	4	9	15.25
Sağlık ve refah - Sağlık eğitimi - Beden eğitimi	2	2	4	7.14	2	2	4	6.78
Hayat ve iş	2	2	4	7.14	2	2	4	6.78
Seçmeli bölüm	2	2	4	7.14	2	3	5	8.47
TOPLAM:	28	28	56	100.00	29	30	59	100.00

A öğretim planı Müfredat alanı içinde ders fonların gerçekleştirilmesinde diğer bir esneklik sağlar.Öğretmenler,okullar,bir okul yılı içinde,bir alan için ders sayısını uygulanmasını(dağıtımını)için karar vermekte serbesttirler.Öğretmen(okul) tarafından kararlaştıran belirli yıllık fonu,planlama hedef ve amaçlarına göre dağıtılabilir,eğitim semestırı (yarıyıl)içinde. Böylece,örneğin,eğer birinci sınıfta Diller ve iletişim alanından 8 ders alınması kararlaştırıldıysa,o dersler öğretim hedeflerine göre dağıtılabilir,10 ders birinci semestır(yarıyıl) ve 6 ders ikinci semestır (yarıyıl) veya tam tersi.Bu durumlarda belirlenen dersler (yüzdelere) har zaman diğer alanlarda ki ders(yüzdelere)uyumlu olmalıdır,o okul sınıfı/yılı için belirlenen haftalık toplam ders sayısını geçirmemek amacıyla.

Okullar,öğretmenler bu öğretim planının uygulanması için teşvik edilirler,çünkü uzun vadeli planda bu şekil öğretim planlarının tek şekil olması tahmin edilmektedir.

A öğretim planı hariç,A1 öğretim planı da bulunmaktadır.Bu plan geçici bir zaman için olacaktır,okullar,Kosova öğretmenleri,sadece A planın uygulanması durumunda olana kadar. A1 öğretim planı, genel olarak,çok esnekliğe izin vermeyen ve geleneksel üniversite öncesi eğitim planları ile benzerdir.Bu planda,sabit öğretim derslere ayrılan öğretim (Müfredat)ders ve alanların yüzdesi belirlenmiştir.

Düşük öğretim orta okulu için öğretim planları (VI, VII, VIII, IX sınıfları) ,okullar(öğretmenler)tarafından hazırlanmalı,yukarıda ki A ve A1 tablo/planlar da verilen genel bir vizyondan başlayarak.

A öğretim planı,KMÇ ile öngörülen(saf.25)okul seviyesinde özerklik ve esneklik ilkesine dayanır.ÖP-organize etmek için bu fırsat okullara verilir,interaktif eğitimin çeşitli formlarını sağlamak için ,okul zamanını esnek bir şekilde kullanarak Müfredatın temel yetkinliklerine ulaşmayı hedefler. Öğretim planı A ders fonların minimum yüzdesini belirler,her Müfredat alanı ve Müfredat seviye ve derece için (3 ve 4 dereceleri - sınıf VI, VII ve VIII, IX)ve tüm alanların haftalık ders sayısının bütünü.

Bu plana gore,alan için belirlenen genel ders sayısı ve yüzdesine dayanarak,okul tüm alan ve derslerle kendi zaman organizasyonu hakkında kendisi karar verir.Bu her zaman seviyenin sonunda zaman uygulamasını öngörerek yapılır(yüzde veya dersler) bu planla öngörülen her bir alan için,örneğin ,Diller ve iletişim alanında üçüncü ve dördüncü seviyede,okul(öğretmen/ler) çeşitli şekillerde uygulanabilirler. Okul öngörülen zaman yüzdesini dikkate almalıdır25% veya 8 saat iki sınıf için(altıncı ve yedinci)aynı kuşağın bir haftası boyunca.

Öğretmen bu alandan ,bir kuşak için kaç ders altıncı ve kaç ders yedinci sınıfta uygulayacağını seçmekte serbesttir. Örneğin,haftalık 5 ders altıncı seviyede olabilir ve kalan üç dersi muhakkak 7 sınıfta uygulamalıdır,ki seviye sonunda öngörülen 8 ders tutulsun diye.Fakat 6 sınıfta eğer bu alandan haftalık 5 ders tutulacağına karar verildi ise,o zaman diğer alanlar için daha az ders alınmasına dikkat edilmesi lazım,ki altıncı sınıf için öngörülen ders sayısının limiti geçilmesin.(bak tab.sınıf için haftalık ders sayısı ve tab.Öğretim planı A,A1 veya okulun belirlediği diğer çalışma şekilleri).

Öğretmenler,okullar bir yıl içinde ,alan için ders sayısının uygulanması(dağıtması)için de karar vermekte özgürdürler..Öğretmen(okul) tarafından belirlenen yıllık fonu,planlama hedeflerine ve amaçlarına gore dağıtılabilir,öğretim semestir(yarıyıllar)içinde.Örneğin,eğer ki Diller ve iletişim alanının altıncı sınıfında 5 ders alınması karar verilmişse,o dersler öğretim amaçlarına gore dağıtılabilir,6 ders birinci semestir(yarıyıl)da ve 4 ders ikinci semestir (yarıyıl) veya tam tersi. Bu durumlarda her zaman belirlenen dersler(yüzdelere)diğer alanlarda ki ders(yüzdelere)uyumlu olmalıdır,o sınıf/yıl için belirlenen haftalık toplam ders sayısı aşılmadan.

Okullar,öğretmenler bu öğretim planını uygulamaları için teşvik edilirler,çünkü bu şeklin ders planların tek biçimi olduğu tahmin edilmektedir.

A öğretim planı hariç, A1 öğretim planı da bulunmaktadır. Bu plan geçici bir zaman için olacaktır, okullar, Kosova öğretmenleri, sadece A planının uygulanması durumunda olana kadar. A1 öğretim planı, genel olarak, çok esnekliğe izin vermeyen ve geleneksel üniversite öncesi eğitim planları ile benzerdir. Bu planda, sabit öğretim derslere ayrılan öğretim (Müfredat) ders ve alanların yüzdesi belirlenmiştir.

4. Öğretim planının hazırlanması için kriterler

KMÇ tarafından öngörülen yetkinliklerin gelişiminde öğretim planının fonksiyonel olması için, öğretmenler şu kriterleri göz önünde bulundurmalıdır:

- Bir Müfredat seviyesi için ,her bir Müfredat alanın öğretim planında verilen toplam yüzdeyi;
- Bir sınıf için haftalık ders sayısı;
- Öğrencinin bir Müfredat seviyesi boyunca elde etmesi gereken Müfredat alanı öğretim sonuçları;
- Müfredat seviyesi öğrenme sonuçları;
- Öğrencilerin psiko-fiziksel ve zihinsel imkanları;
- Öğrencilerin deneyimleri ve ön hazırlıkları;
- Okulun gerekli gördüğü diğer kriterleri (örneğin, sonuçların elde edilmesi için, ek derslerin tutulması veya okulun belirlediği diğer çalışma formları).

5. Öğretim planının uygulanması

Plan program ve pratiklerin aracılığıyla sınıftaki Müfredatın uygulanması ,ders fonların belirlenmesinde yenilikçi ve esnek şekilleri de dikkate alacaktır, şunlar gibi:

- Blok öğretimi,örneğin,dönem için titiz sırayı gerektirmeyen dersler için(örneğin,kesintili öğretilir,devam gerektirmez);
- Okulun faaliyet gösterdiği bölgede herhangi bir çalışma ziyareti veya belirli bir faaliyetin kesintisiz bir şekilde gelişimi için ,zaman ihtiyacı olduğunda blok öğretimi yapılır;
- Hafta içinde blok dersler,40-45 dakikalık öğretim dersin yerine 80-90 dakika olarak organize edilebilir,interaktif pedagojilerin (metodların) uygulanması fonksiyonunda;
- fondi i orëve për mësimdhënie në bllok për mësimin dhe aftësimin praktik në shkollat profesionale.

6. Okul özerkliği

Okullar veliler ve diğer paydaşlarla işbirliği içinde, öğretim ve öğrenme zamanının esnek ve yenilikçi bir şekilde kullanılmasına karar verebilir, öğrencilerin ihtiyaçların, kapsamın ve ilgi alanları ile uyumlu, okul bazlı öğretim programlarının hazırlanmasına destek olarak.

Okul bazlı Müfredat bölümü (okul zamanının 10%-14% arası) okul özerkliğin tanımlanabileceği birkaç seçeneği dikkate alacaktır, şunlar gibi:

- Spesifik yetkinliklerin ulaşılmasında yardımcı olabilecek ek öğretim ve öğrenme faaliyetleri (yani, seçmeli derslerin, projelerin, toplum için hizmetlerin, sportif ve sanatsal faaliyetlerin);
- Öğretimin belirli alanlarında bilgilerin, becerilerin ve tutumların kuvvetlenmesi;
- EBTB tarafından sunulan konular / dersler / isteğe bağlı modüllerin benimsenmesi;
Okul projelerini belirleyen, okulun spesifik faaliyetlerin gelişimi (dillerin, BİT-in, karyer rehberliğinin öğretim ve öğrenimi, gibi);
- yerel koşullar, araçlar ve ihtiyaçlara göre güncelenen Müfredatın gelişimi ve uygulanması;
- mesleki rehberliği ve hayat ve iş için hazırlığı güçlendirmek.

V.

İKİNCİ SEVİYE İÇİN SEÇMELİ MÜFREDAT

Kavram

Amaç

İçerik ve uygulama

Yapı

Müfredat Çerçevesi tasarımı için prosedürler

Seçmeli dersi seçmek için prosedürler

Uygulama

1. Kavram

Seçmeli Müfredat, genel Müfredatın bir parçasıdır ki bu Ana Müfredattan farklı olarak, okul tarafından belirlenir ve öğretim planı ile planlanan zaman içerisinde geliştirilir çıkarlar, potansiyeller, fırsatlar, öğrencilerin önceki bilgileri ve okul olanakları ile uyumlu olarak.

2. Amaç

Seçmeli Müfredat, alan ve seviye için temel yetkinliklerin ulaşılması fonksiyonundadır, şunlar için:

- Ana Müfredat konuların bilgi, beceri ve tutumların genişletilmesi ve derinleşmesi;
- Ana Müfredat konuların bilgi, beceri ve tutumların güçlendirilmesi;
- Yaş, toplum ve yere göre özel ihtiyaçların ve çıkarların tamamlanması.

3. İçerik ve uygulama

Seçmeli Müfredat aşağıdakilerle elde edilen öğretim dersleri içerir:

- Özel derslerin,
- moduller,
- projelere,
- tematik birimlerin (Ana Müfredat konuların ve Müfredat arası temaların).

4. Seçmeli Müfredatın yapısı

Seçmeli Müfredat Ana Müfredatla aynı yapıya sahiptir. O şunları kapsar:

- Giriş
- Gerekçe ve tanıtım
- Kavramlar ve tanıtım
- Yetkinliklere dayalı erişim
- Öğretim alan sonuçları
- Müfredat arası konular
- Zaman tahsisi – tanıtım
- Metodolojik talimatlar
- Değerlendirme için talimatlar (iç değerlendirme olarak gerçekleşir ve dış değerlendirmeyi kapsamaz)
- Öğretim malzemeleri ve kaynakları

5. Seçmel Müfredat tasarımı için presedür

Seçmeli Müfredatın tasarım süreçleri (seçmeli ders), EBTB tarafından hazırlanan öğretmen rehberine dayanmaktadır.

6. Seçmeli ders seçimi için prosedür

Seçmeli ders süreci için, EBTB tarafından hazırlanan Seçmeli Müfredatın İdari Yönergesi ile belirtilen adımlarına saygı duyulması zorunludur.

7. Uygulama

Seçmeli ders, öğrenciler tarafından seçilen ve ilgili makamlar tarafından onaylanmış andan itibaren, Çekirdek Müfredat konular ile aynı statüye sahiptir yani, seçim tüm öğrenciler için zorunludur.

Öğretim dönemi bir yıldan daha az sürmemelidir.

Seçmeli Müfredat ,Ana Müfredatla aynı kriter ve ilkelerle izlenir,değerlenir (özel statü ile) ve kaydedilir. Seçmeli dersin ileride ki talimatları,Müfredatın öğretmenler Rehberi ile belirlenir.

VI

GENEL METODOLOJİ - TALİMATLAR

Giriş

Tanımlama

Müfredat alan sonuçları ve öğretim seviye sonuçların bağlantısı

Kapsamlı ve öğrenci merkezli öğretme ve öğrenme

Entegre bir yaklaşıma dayalı öğretim ve öğrenme

Yetkinlik bazlı öğretim ve öğrenme

Farklılaştırılmış öğretim ve öğrenme

Müfredat arası konular

ve

Müfredat dışı konular

1. Giriş

KMÇ-nin ilkelerinin genel olarak,ve AM-nin özel olarak uygulanması,eğitim politikalar ve belgelerle belirlenen genel hedeflere ulaşma metodolojisine göre tanımlanmış olmalıdır. Kosovada son zamanlarda tasarlanan eğitim politika ve belgelerinde,genel toplumsal değerler,insane haklarının korunması,eğitime katılımcılık,birbirlerinin değerlerine saygı ve aktif bir vatandaş için yeteneklerine ve ihtiyaçlarına bireysl gelişimini hedeflemektedir.

2. Tanımlama

AM-nın veya eğitimin bir Müfredat alanın uygulanması için özel bir öğretim ve öğrenme metodolojisi bulunmamaktadır.Müfredatın her alanı ve öğretim konusu önceden ayarlanan hedeflere ulaşmak için özellikleri vardır. Bu nedenle, bu genel metodoloji öğrenme kavramının yapımı için ya da okulda öğretim organizasyonu için temel olarak hizmet edecek stratejiler, yöntemler, yollar ve ilkeleri, araçları ve teknikleri, bir sistem olarak tanımlayabilirsiniz.

Okul öncesi öğretmenler/eğitimciler ve ilköğretim öğretmenlerini desteklemek ve yardımcı olmak amacıyla,aşağıdaki bölümde genel metodolojik yalımatlar sağlanacaktır,şu yönlerle ¹ ilgili:

- müfredat/öğretim alanı öğretme sonuçları ve seviye öğrenme sonuçların bağlantısı;
- öğrenci merkezli ve kapsamlı öğretim ve öğrenme;
- entegre bir yaklaşıma dayalı öğretim ve öğrenme;
- yetkinliklere dayalı öğretim ve öğrenme;
- farklılaştırılmış öğretim ve öğrenme ;
- müfredat arası konuların ve
- müfredat dışı konuların.

3. Müfredat/öğretim alanı öğrenme sonuçların ve seviye öğrenme sonuçların bağlantısı

KMÇ -nın temel yetkinliklerine ulaşmak için,EBTB öğretmenleri,öğretim ve öğrenme pratiğinde,Müfredat/öğretim alanı öğrenme sonuçların ve seviye öğrenme sonuçlarını bağlamak için davet eder..

Öğretmen bu bağlantıyı pratikte uygulayabilmek için,her bir yetkinliğin öğretim sonuçlarına ulaşmak için metod,teknik ve didaktik araçların 'pako'/setin/ oluşturulması gerekir.Böyle bir pako,öğretmen,öğrenci ve veliler önünde her gün ve her öğretim dersi boyunca transparan olmalıdır. Bütün bu malzemeler öğretmenin dosyasına dahil edilmelidir.

Seçilen yöntem,teknik ve öğretim ne olursa olsun,Müfredat/öğretim alanı öğrenme sonuçları ve seviye öğrenme sonuçların bağlantısını kurmak için öğretmen şu adımları takip etmelidir:

- Öğrencilerle başarmayı hedeflediği seviye için öğrenme sonuç/larını seçer,doğrular;²
- Seviye öğrenme sonucunu sınıf için spesifik bir sonuca ayırıştırır;
Seviye için öğrenme sonuçların ulaşılmasına yardımcı olan Müfredat/öğretim alanın sonuç/larını seçer,doğrular; ³
- Müfredat alanı için öğrenme sonucunu sınıf için spesifik bir sonuca ayırıştırır;

1.Bu bölümün tüm yönleriyle özel rehberlik öğretim alanları, yanı sıra öğretmenler ve okul yöneticileri için kılavuzlar için kurallar içinde yansıtılacaktır.

2.(unutma: seviye sonuçları devlet tarafından hazırlanmıştır ve Müfredatın tüm alanları boyunca hazırlanmıştır);

3.(unutma:öğrenme sonuçları Müfredat öğretim alanları için devlet tarafından hazırlanmıştır);

- sınıf için Müfredat alanın spesifik sonuçlarını ve sınıf için öğretim sonuçlarının uygulanması için, öğretim içerik/leri, öğretim araçlarını, öğretim ve öğrenme metodolojisi üzerinden seçer;
 - Bir öğretim yılında, sınıf için özel öğrenme sonuçlarını elde edeceği süreyi de dahil ederek, öğretim ve öğrenmeyi planlar.
- Öğretim derslerini, ödevlerini, bölümü uyguladıktan sonra, Müfredat alanı için öğrenme sonuçlarının başarılarını doğrulamak için kendi performansını değerlendirir, analiz eder.

4. Kapsamlı ve öğrenci merkezli öğretme ve öğrenme

Öğrenci merkezli öğretim ve öğrenmeyi uygulaması, öğretim ve öğrenme sürecin planlanması ve organizasyonun, öğrencilerin kişisel deneyimlerine, potansiyellerine, ihtiyaç ve çıkarlarına dayalı olmasını gerektirir.

Öğrenci merkezli öğretim ve öğrenme, öğrenmenin farklı stillerini, öğrencilerin hızını, ve öğrenci çeşitliliğinin diğer yönlerini adresleyen ve dikate alan kapsama ilkesine dayanmalıdır, cinsiyeti, yaşı, kültürü, ekonomik ve sosyal geçmişi, yanı sıra öğrencilerin özel ihtiyaçları, ek öğrenme üzerinden veya tamamlayıcı öğrenme yönleri üzerinden olsun.

Öğretmenler kendi çıkarları ve ihtiyaçlarında, öğrencilerle önceki bireysel deneyimlerine ve uzmanlığına dayanarak, stratejileri, metodları, öğretim ve öğrenme tekniklerini, öğretim araçlarını, vb, bağımsız bir şekilde seçme olanakları bulmaktadır, ama prensip olarak, onların seçimi kapsamlı ve öğrenci merkezli öğretim ve öğrenmeyi hedeflemelidir. Bu öğretmenin, öğrenci merkezli öğretim ve öğrenme ilkelerine saygı duyması lazım, şu durumlarda:

- Öğrenci öğretim ve öğrenme merkezindedir;
- Öğretmen öğrencilerle iş/aktivizasyon sırasında, denetler, yardımcı olur ve öğrencilerin öğretimini kolaylaştırır;
- Öğrenci, öğrencilerin ilgi ve öğrenimini teşvik eden faaliyetlere dahil/etkin ve aktif katılımcıdır,
- Öğrenme konuları ilginç ve uygundur;
- Öğrenciler sorumlu, bağımsız ve yansıtıcı olmak ve hayatları boyunca öğrenime devam etmeleri için teşvik edilirler,
- Öğretmen gözlem ve etkileşim yoluyla öğrencilerin bireysel farklılıklarını takip eder;
- Öğretim faaliyetleri öğrencilerin gelişim seviyesine göre adapte olunmalıdır;
- Öğretim ve değerlendirme öğrencinin öğretime stillerini ve kişisel gelişimini dikkate alarak planlanır,
- Öğrencinin farklı öğrenme stillerini desteklemek için çeşitli öğrenme fırsatları ve değerlendirme metodları sunulmaktadır,
- İleride ki öğretimi sağlamak için öğrencilerin gözlemleri ve değerlendirmeleri kullanılır.

Her öğretmenin öğretim metodlarını geniş bir yelpazede kullanabilmesi önemlidir, öğrenci merkezli ve öğrenci merkezli metodolojisini dengeleyerek, her bir ders için belirlenen öğrenme sonuçlarına ve öğrencilere uyum sağlayarak.

5.Entegre bir yaklaşıma dayalı öğretim ve öğrenme

Öğretim konuları,birbirinden ayrılmış olarak, öğrencilerin bilgi,beceri,parçalanmış (ayrılmış)tutumları kazanmak için fırsat sağlarlar.Bu yönleri bütünleştirmek amacıyla,düşük orta öğretim için Ana Müfredat,Müfredat alanlarına entegre edilen öğretim dersleri,ve entegre yaklaşıma dayalı öğretim ve öğrenme aracılığıyla gerçekleştirilir.

Seviye ve derece için-entegre yaklaşıma dayalı öğretim ve öğrenme,öğretim sonuçların temel yetkilerine ve öğretim alanın sonuçlarının başarısına ulaşmak amacıyla öğretim konuların özel içeriğini sağlar..

USES 1 için ve KMÇ ve Ana Müfredatın taleplerini yerine getirmek için ,EBTB düşük ortaöğretimin öğretmenlerini,entegre erişime dayalı öğretim ve öğrenmeyi uygulamaları için davet etmektedir,şunları yaparak:

- Müfredat/öğretim alanları arasında bağlantıyı,ki burada,öğretimin özel içerikleri temel yetkinliklerin gelişiminde katkıda bulunurlar;
- Müfredat alanları öğrenme sonuçları ve seviye ve derece için öğrenme sonuçların bağlantısı,bilgilerin,becerilerin,tutum ve değerlerin uygulanması günlük hayatı ile bağlantılı olması amacıyla;
- Belirli alan konuların ortak özelliklerini öğretim ve öğrenmeye entegrasyonu(örneğin,anadilini ingilizce diliyle)ya da Müfredat alanların ortak özelliklerini (örneğin,Çevre ve toplum alanın Doğal bilimler alanıyla);
- Dijital çağda elektronik öğrenmeyi,mevcüt ve gelecekteki teknolojilerin kullanımı için,sorumlu ve etkin bir şekilde bilgileri işletme ve bulma yetkinliklerini geliştiren öğrenci faaliyetleri;
- Toplumda,günümüz ve geleceğin ekonomisinde ki gelişmelerin içerisinde zorluk ve fırsatlarla başa çıkmak için yetkinliklerin gelişiminde yardımcı olan yaşam boyu öğrenme perspektifini sunan öğrenci faaliyetleri.

6.Yetkinlik bazlı öğretim ve öğrenme

KMÇ –si,yetkinliklere dayalı perspektifi sunar böylece öğrencilerin bilgileri,becerileri ve tutumları,temel yetkinlikleri elde etme fonksiyonunda gelişmeleri ve öğrencilerin çeşitli ihtiyaçlarını adreslemek amacıyla,derece ve seviye için temel öğrenme sonuçların ve Müfredat taleplerini karşılamak.

Yetkinliklere odaklanan ve yönlendirilen öğretim ve öğrenme,öğretmenlerden,öğrencilerin değerlerle uyumlu bilgi,tutum ve becerilerini entegre eden öğretim deneyimlerin organizasyonu ve seçimini talep etmektedir. Yetkinliklere dayalı öğretim ve öğrenmenin temeli,öğretim sonuçlarıdır,öğrenci ne bilebilir,yapabilir,anlayabilir,değerlendirebilir ve ,Müfredat seviyesinin başarıyla tamamlanması için nasıl bir tutum alabilir.

EBTB öğretmenleri,Müfredat alanı ve derece/seviyesi için öğretim sonuçlarına dayanarak,her öğretmenin planlamasını yıllık,aylık ve günlük planlara ayrıştırılmasını,eğitimin belirli seviyesi için Müfredatla öngörülen yetkinliklerin elde edilmesi amacıyla,öğretim ve öğrenmeyi planlamaları için davet eder. Ayrıca ,EBTB interaktif öğretim ve öğrenme uygulamaları için öğretmenleri davet eder,böylece öğretmen daha az açıklar ve öğrencilerle öğretim yetkinliklerini nasıl öğrenip geliştirmeleri gerektiği hakkında yardımcı olur.

Yetkinliklere dayalı öğretim ve öğrenme,öğretmenin öğrencilerle çalışma için stratejileri,metodları,teknikleri ve formları seçmelerini gerektirir,ve beceri,değer ve tutumlarla uyumlu bilgileri entegre eden öğrencilerin öğretim deneyimlerinin organize edilmesini.

Yetkinliklere dayalı öğretim ve öğrenme,değerlendirme süreci ile yakından bağlantılıdır,biçimlendirici ve ilerleyici değerlendirmeye özel olarak odaklanarak. Öğrencilerin yetkinliklerini değerlendirmek için,her öğretmenin değerlendirme teknik ve araçları seçmesi önemlidir,böylece öğrencilere sadece olgusal bilgileri değil,bilgi,beceri ve yeteneklerini göstermeleri ve sunmaları için olanak sağlar.

Bu şekilde öğrenciler öğretim ve öğrenme kalitesi, öğrenci ilerlemesi ve yetkinliklerin gelişmesi hakkında bilgi alırlar.

Yetkinliklere dayalı öğretim ve öğrenmenin başarılı olması için ve öğrencilerin yetkinliklerinin gelişmesi için bazı strateji ve yaklaşımlar vardır, Müfredat alanına bakılmaksızın. Yetkinliklere dayalı yaklaşım dahil, KMÇ-sinin ilkelerini destekleyen en önemli yaklaşımlardan üçünü ayırmaya değer:

- Okulda ve sınıfta uygun ortam yaratmak, böylece öğrenciler hoş karşılanmış ve birbiriyle, öğretmenleriyle ve okullla bağlı hissederler;
- Etkin öğrenme teknikler ve yaklaşımlarla dersleri geliştirmek;
- Öğretim ve öğrenme stratejilerin, problem çözme ve eleştirel düşünme gelişim stratejilerin uygulanması.

7. Farklılaştırılmış öğretme ve öğrenme

Farklılaştırılmış öğretim ve öğrenme, tüm öğrencilerin öğretimde kapasitelerini geliştirmek için, planlamaya, uygulamaya, kontrole, desteğe ve değerlendirmeye dayanarak bir erişim sağlar..

Sınıftaki öğrenciler arasında mevcut farklılıkların özellikle öğrenecekleri içeriğin, metodik-didaktik öğrenmenin gidişatının, ve öğretim süreci boyunca ne istedikleri ve ne kullanabileceklerinin ölçüsünü ve malzemelerinin uyumunu sağlar.

Farklılaştırılmış öğretim yoluyla, her öğrencinin bireysel özelliklerine göre öğretim ve öğrenmenin zamanın ve hızın uyumu sağlanır..

Aynı zamanda, içerik, görev ve bireysel özellikleri ile öğrencilerin yükümlülüklerin hacmin, türün ve zorluk derecesinin uyumu.

Farklılaştırılmış öğretim ve öğrenmeyi başarılı bir şekilde uygulamak ve organize etmek için, öğretmen öğrencilerin motif, beceri, ilgi alanı ve öğrenme stillerine dayanmalıdır. Bunlar öğretmenin farklılaştırılmış öğretim ve öğrenmeyi desteklemesi gereken önemli yönlerdir.

Eğitimin birinci seviyesinin öğretmenleri, farklılaştırılmış öğretim ve öğrenmenin başarı ile uygulanma ve organize edilmesi için, gerektirir:

- Öğretimin öz-denetim mekanizmaların ve öğrencilerin iç motivasyonun gelişimine yardımcı olan ve tanıtan , öğretim organizasyonun formlarını yaparlar;
- Öğrencilerle öğretimi tanıtan faaliyetleri etkin kullanırlar;
- Öğrencilerin mevcut bilgilerin, görüşlerin, deneyimlerin belirlenmesi ve araştırılmasını kolaylaştıran ve olanak sağlayan çeşitli yaklaşımlarla öğretim sürecini organize eder, böylece öğrencilerin, öğretim için yetkinliğe ulaşması için olası yanlışlıkların düzeltilmesinde, ve prosedürel ve maddi bilgilerini yeniden organize etmek için öğrencileri destekleyerek aktif katılımını sağlarlar.
- öğretim sürecinde çeşitli işbirlikli formları ve teknikleri kullanırlar;
- özgüveni, girişimciliği, problem çözme ve öğrencilerin yaratıcılık faaliyetlerine odaklanan, öğretim ve öğrenmenin çeşitli şekillerini uygularlar (sınıfta faaliyetler, grup çalışması, ikili çalışma, bireysel öğrenme);
- farklılaştırılmış ödevde, yerine getirilmesinde, kontrol, değerlendirme ve öğretmen tarafından sağlanan her öğrenciye uygun yardım seviyesi yoluyla, öğretim ve öğrenmeyi organize ederler;

- favori öğrencilerin özel becerilerini geliştirme üzerinden,belirli bir ödevde uyumlu olan öğretim organizasyonu tekniklerini uygularlar;
- Özel tedavi gerektiren ve özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için,öğrenme güçlüğü veya davranış sorunları olan öğrenciler de dahil,öğrenme organizasyonu için çeşitli formlar kullanır;
- Öğretim için eşit fırsatlar sunan organizativ formların kullanımı (örneğin, dahil edilmeyi)ve işbirliği aracılığıyla öğretimi organize ederler,yanısıra öğrencilerin sınıf/okul içi veya dışında faaliyetlerdeki işbirlikleri alanında olduğu gibi;
- Öğrenciler için öğretim sürecini daha cazip hale getirerek,öğretim ve öğrenim organizasyonun ilerlemesi için daha büyük fırsatlar sağlayan çeşitli öğretim teknolojileri kullanırlar.

8.Müfredat arası konular

Düşük ortaöğretimi için Ana Müfredat konuların sınır ötesinde öğrenme alanı içerir,böylece öğrenciler/çocuklar Müfredat alanları ve çeşitli konuların arasında bağlantı kurabilirler.

Müfredatın farklı alan sonuçların ve deneyimlerin gruplamasına Müfredat arası konulara dayanan Müfredat arası çalışmalar,ve gençlerin,çocukların çeşitli ihtiyaçlarını ve gereksinimlerini karşılama bağlamında memnun edici,iddialı,ilgili deneyimler sağlamalıdır.

Müfredat alanları arasında bağlantılar oluşturarak öğrencilerin becerileri, yeni kavramların bilgi ve anlayış ya da farklı bakış açılarından kavramları ve becerilerini gözden geçirmek ve güçlendirmek için geliştirilmesinde ilerleme için fırsatlar yaratır. Ayrıca bu yaklaşım,öğrenciler açısından Müfredatın tutarlı ve anlamlı olması için yardımcı olur.

Ana Müfredatta,düşük ortaöğretimi için,müfredat arası konuların entegre edilmesi şu şekilde yapılabilir:

- Müfredat Çerçevesinin bazı yetkinliklerin gerçekleştirilmesi amacıyla,konular/temalar veya öğretim birimleri arasında ki korelasyonu bulma,örneğin,eğer öğretim konusu çevre korunmasından ise o dil,edebiyat,aynı zamanda da matematik,yurttaşlık,vb,konularla da bağlantılıdır.Yani,çeşitli Müfredat alanların ,elde edilen bazı öğretim sonuçları aracılığıyla böyle çözüm bulmak için birçok fırsat vardır;
- Bireysel projelerin şekline veya kurslara,ki bunlarda,birbirine yardım ederek,farklı konu veya alanla bağlantılı olurlar,örneğin ,özel yetkinliklere ulaşmak için yardım eden,kariyer rehberli vatandaşlık eğitimi alanındaki projeler.

9.Müfredat dışı konular

Resmi öğretim konu ve alanların bağlamı dışında yapılandırılmış öğretim faaliyetleridir,fakat Müfredat seviyesi ve resmi öğretim derecelerinde yetkinliklerin ulaşılmasında yardımcı ederler. Olası faaliyetlerin her biri için,öğretmen ve okul haotik ya da rastgele olaylar değil,hedeflerle kapsamlı bir plan ve program hazırlamaları gerekir.

Okul öncesi ve ilköğretim sınıflarında,Müfredatın çeşitli alanlarında ,öğretim ve öğrenme öğrenciler için organize edilen ders dışı faaliyetlerle desteklenir,şunlar gibi :

- Müzeler,parklar,doğada ve tarihi yerlerde,kurumlarda,galerilerde,tiyatrolara ziyaret ;
- Özel tarihlerde,olaylarda,geleneklerde,başarılarda kutlamalar;
- Okulda ve okul demokrasinin diğer şekilleri ile karar almakta katılım;
- Öğretim gruplarına,serbest faaliyetlere ve derneklere katılım;

- Konuklarla tartışma(yani,toplum liderleri,veliler,yerel işletme temsilcileri,politikacı,medya insanları ile);
- Öğrencilerin yaşları ile eşleştirilmiş çok boyutlu karakteri ile özel konulara ve temalara odaklanan projelerle iş;
- Sergiler (yani, güzel sanatlar, fotoğrafçılık);
- Topluma hizmet(yani,muhtac kişilere yardım,çevre korunması,kuşaklar arası bağlantıların güçlendirilmesi);
- Oyunlar,korolar,okul dergileri;
- Gönüllü iş.

Tüm öğrencilerin Müfredat dışı konularda yer almalarını sağlayarak,kişisel tercihleri ve yeteneklerine göre bir grubun parçası olarak çeşitli faaliyetlerde bulunmak:spor takımları,müzik grubu,dans ensemblesi,koro,topluma destek sağlayan grup,tiyatro ensemblesi.

VII

Değerlendirme – genel talimatlar

Giriş

Değerlendirme amaçları

Değerlendirme temel ilkeleri

İç değerlendirme

Dış değerlendirme

1. Giriş

Okulun temel amacı öğrenmeyi tanıtmaktır ve değerlendirme bu sürecin entegral bir parçasıdır. Öğrenme sürecinin karmaşık olması dolayısıyla, değerlendirme de benzeri bir süreçtir.

Öğrencilerin değerlendirme seviyesine dair bilgi sağlar, öğretmenlere ise öğrencileri daha kaliteli bir öğrenime teşvik etmelerini sağlar, aynı şekilde eğitim kurumlarına geri bilgi akışı sağlar.

Değerlendirmenin amaç, ilkeler ve değerlendirme türleri aracılığıyla gerçekleşir.

Değerlendirme Kosova'da eğitim sisteminde reformun en önemli hedefidir, ki onun sayesinde eğitimin ne seviyede olduğu ve ne seviyede olması istenildiği saptanır.

Bütün bir süreç olarak değerlendirme öğretmenin/değerlendiricinin, öğrencilere sadece yazılı kriter sunmakla beraber farklı değerlendirme türleri ve modelleri ile hedeflenen amaçların somut bir şekilde anlaşılmasını sağlayarak öğretimin ve öğrenimin işlevinde gerçekleşir,

2. Değerlendirme amaçları

Değerlendirmenin şu ana amaçları vardır:

- Öğrenimin desteklenme ve güçlendirilmesi;
- Öğrencilerin bireysel ilerlemenin düzenli raporlanması;
- Müfredatta belirlenen sorumlulukların başarıyla yerine getirilmesi;
- Her seviye için başarı standartlarının kurulup gözlemlenmesi.
- İleri eğitimleri için öğrencilerin karşılaştırma, belgelendirme ve oryantasyonu.

3. Değerlendirme temel ilkeleri

Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı değerlendirme için değerlendirme etik kodu ve okul düzeyinde ulusal standartlar belirlemiştir.⁴ Değerlendirmenin her zaman bu iki belgenin normlarına uyması gerekmektedir:

- Değerlendirme için her zaman müfredat, konu, sınıf alanlarına ve okul seviye ve derecelerine göre, ana yetkilere ve öğrenim sonuçlarına başvurmalıdır.
- Değerlendirme araçları, her zaman değerlendirme amacına bağlı olarak, uygun olmalıdır.
- Değerlendirme türü ve şekli ve özel olarak sonuçların raporlanma yollarının her zaman değerlendirmenin amacını yansıtması gerekir.
- Değerlendirmesinin yapısı her zaman şeffaf ve adil olmalıdır.
- Değerlendirme her zaman en yüksek etik standartlara göre, sorumluluk olarak ve hesaplanarak yapılmalıdır.

4. İç değerlendirme

İç değerlendirme veya okul düzeyinde değerlendirme, temel olarak öğrenimin desteklenmesi ve güçlenmesi, aynı zamanda öğrencilerin kişisel ilerlemelerinin düzenli olarak raporlanmasını amaçlar.

İç değerlendirmede genellikle bu iki tür değerlendirme uygulanır:

- Sürekli değerlendirme;
- Nihai değerlendirme.

Sürekli değerlendirme

Sürekli değerlendirme tüm ders yılı süresince öğrenimi sınıf seviyesinde yönlendirir ve destekler, öğrenim yılı sonunda ise öğrencilerin gelişmesini raporlar.

Öğrencilerin öğretmenler tarafından öğrenim süreci içerisinde sürekli değerlendirmesi şu fiillere odaklanır:

- öğrenme sonuçları, hedef ve başarı kriterlerinin belirlenmesi;
- başarı kriterlerini temel alarak öz-değerlendirme ve karşılıklı değerlendirmenin desteklenmesi,
- başarı kriterlerine göre öğrencilerin performansı hakkında geri bildirim verme;
- başarı kriterlerine göre öğrencilerin başarı kriterlerine göre ilerlemelerinin belgelendirilip raporlanması.

4. İdari talimatlar "Okul-tabanlı değerlendirme için Ulusal Standartlar" ve "değerlendirme için Etik Kodu" bölümüne bakın.

Sürekli değerlendirme öğrencilerin bilgi, beceri ve tutumlardaki başarı ölçeğini temsil eden sayısal işaretler (1-5) ile yapılır. Okul yılı boyunca düzenli zaman aralıklarında, öğrencilerin sayısal not olması gerekir. Öğretmenler öğrencilerin gelişimini sadece resmi testlere dayalı değil, aynı zamanda gözlem, anket, ders ödevleri, deneme, dosya kayıtları, grup etkinlikleri, proje çalışmaları vb. gibi öğretim yılı süresince düzenlenen başarı verileriyle de takip edecektir. Onlar sonuçları notların temsil ettiği değerlendirme ölçekleriyle raporlayacaklardır. Öğrenciler performansa ulaşma seviyelerini bilgi, beceri, tutum ve değerleri gösterilen güçlerin miktar, derinlik, yardım, yaratıcılık ve kalite halinde gösterebilir.

Not 1 (zayıf/yetersiz) verilen ödevi yapmak için yetersiz performansı tanımlar. Öğrenci yetkinliklerin minimum seviyesine ulaşmış değildir, o ders/ders alanının en alt geçiş sınırına da ulaşmamıştır.

Not 2 (yeterli) verilen ödevin yapılması için yeterli performansın var olduğunu belirler. Öğrencinin az bilgisi vardır, nadir olarak görünür, yavaş, yüzeysel ve taklit edicidir. O yetkilerin mevcudatı için kabul edilebilecek asgari ve dersi/ders alanını geçmek için izin verilen kriteri doldurur.

Not 3 (iyi) verilen ödevin yapılması için iyi performansın mevcudiyetini belirler. Öğrencinin kısmi ve sig bilgileri vardır, bazen görünür ve genel bir yaratıcılığı vardır, o ders yetkinliklerinin ortalama seviyesine ulaşmıştır.

Not 4 (pek iyi) verilen ödevin yapılması için çok iyi performansın mevcudiyetini belirler. Öğrencinin genellikle bütün ve derin bilgileri vardır, hızlı sergilenir, hayal gücü vardır, o “istenilen” hedeflerin çok iyi seviyesine ulaşmıştır.

Not 5 (mükemmel) istenen ödevin yapılması için mükemmel ve orjinal performansı belirler. Öğrencinin sürekli geniş ve derin bilgileri vardır, otomatik olarak görünür ve yaratıcıdır, o bütün güçlere sahip olmanın mükemmel seviyesine ulaşmıştır, aynı zamanda da ek malzeme ve kaynaklar kullanır.

Ders/ders alanının değerlendirme süresi boyunca, öğrenci bilgi seviyesi, öğrenme sonuçları ve yetkinliklere sahip olma derecesi temel alınarak not ile değerlendirilir.

Nihai değerlendirme

Nihai değerlendirme her okul yılında sonunda yapılır ve öğrencinin bir okul stili süresinde performans seviyesini yansıtır.

Ders yılının sonunda, öğrencilere nihai notlar verilir. Bu nihai değerlendirme bir harf (A, B, C, D) şeklinde olup, yıl süresinde sürekli değerlendirmenin aritmetik ortalamasından çıkacaktır.

Değerlendirme basamağına göre final notunun açıklaması şu şekildedir:

A notu (4.5 ‘ten 5.00’e kadar)

B notu (3.5’ten 4.49’a kadar)

C notu (2.5 ‘ten 3.49’a kadar)

D notu (2.0 ‘ten 2.49’a kadar)

Nihai değerlendirme örneği: Nihai değerlendirme, bir ders yılı boyunca sınıf seviyesinde gerçekleşmiş olup ders/ders alanlarının birinde (3, 4, 5, 3, 2, 5, 2, 5) değerlendirme derecelerine göre yapılır 8 sayısal değeri olan not ile yapılır. Sayısal notların aritmetik ortalaması ders sonunda şu sonuçları çıkarır:

$$\frac{3+4+5+3+2+5+3+5}{8} = \frac{30}{8} = 3.75 = (B \text{ Notu})$$

Ders/ders alanının notu öğrenciler ve veliler için raporlama temeli olacaktır. Okul raporunda notlara öğrencilerin sonuçları nasıl düzeltilebileceklerine veya yetenekli öğrencilerin nasıl desteklenilebileceğine dair kısa öğretmen yorumları eklenmelidir .

Değerlendirmeye dair bu yaklaşım tüm öğrencileri ve ders alanlarını kapsar. D seviyesine ulaşamamış öğrenciler (2.00-2.49), ders/ders alanına ve ilgili derse göre mecburi olan asgari öğrenme sonucuna ulaşamamışlardır.

Eğer öğrenci gerekli minimum öğrenme sonuçlarına ulaşmış değil ise, üç ders/ders alanından daha çok, ona tamamlayıcı ders sağlanır. Tamamlayıcı dersi iki ders haftasından ve günde iki şer saatinden daha az olmaması ve belirli ders/ders alanlar üzerine olması şartıyla okul organize eder. Tamamlayıcı ders belirli ders/ders alanının öğretmenleri tarafından düzenlenir.

Tamamlayıcı derslere girmiş öğrencilerin nihai değerlendirmesi, okulda ilgili ders/ders alanı öğretmenleri tarafından yapılır.

Eğer öğrenci nihai değerlendirme sonrasında öğrenme için gerekli asgari sonucu elde edememişse, ona ders yılı bitiminden önce tekrar nihai değerlendirmeye tabi tutulma hakkı vardır⁵.

Kapatma değerlendirmesi

Kapatma değerlendirmesi öğrenimin birinci seviyesinde birinci derecenin (II. sınıf) ve ikinci derecenin (V. sınıf) sonunda yapılır.

Bu değerlendirme cetvel de kaydedilen not'ların aritmetik ortalamasından çıkartılamaz, Müfredatın belirli seviyesi ile kapsanan zamanda, fakat öğrencilerin değerlendirilmesi Müfredat basamaklarına göre belirli müfredat alanları için yapılır. Öğrenme sonuç listesi temelinde ve her bir sonuç sayısal not ile değerlendirilir (1-5). Bu notların aritmetik ortalaması sonuç olarak kapatma notunu (A, B, C, D) çıkarır.

Öğrencilerin değerlendirilmesi Müfredat basamaklarına göre Ana Müfredat'ta belirlenen Müfredat alanlarına göre olur ve her sonuç (1-5) sayısal notlar ile değerlendirilir.

Kapatma değerlendirilmesi örneği: Bir derecenin içerisindeki bir ders alanı, örneğin, 1-12 'ye kadar ders sonuçları vardır ve herbir sonuç için sayısal bir nota ulaşır, notların aritmetik ortalaması ise kapatma notunu çıkarır.

$$\frac{3+4+5+3+4+5+2+5+4+5+4+3}{12} = \frac{47}{12} = 3.92 = B \text{ Notu}$$

Bu değerlendirme yaklaşımı bütün ders alanlarını ve öğrencileri kapsar.

(2.00 - 2.49) D seviyesine ulaşamamış öğrencilerindeki dereceye/sınıfa belirli alanlarda ek programlarla devam ederler

Ek programdan ve kapatma değerlendirmesinden sonra, D seviyesine ulaşamamış öğrenciler sıradaki dereceye/sınıfa devam edemez⁶.

Kapatma notu belediye otoriteleriyle işbirliğinde, ana yetkinliklerin mecburi seviyesinin tüm öğrencilerin muvaffak olması önlemlerinin planlanıp gerçekleştirilmesi amacıyla okul temelinde yapılan bir değerlendirme değildir. Öğretmen sonuçların kürriküler dereceye göre değerlendirmesinde herbir sonucu beş başarı seviyesine ayırması gerekir öyle ki herbir öğrencinin her ders sonucuna göre başarısını doğru bir şekilde ayırd edebilirsin. Daha sonra, herbir ders sonucundaki başarı seviyesine göre, hem zayıf hem de yüksek sonuçlar alan öğrenciler için ek faaliyetler ve planlar hazırlayabilirsin.

5. İdari yönelge ile düzenlenir.

6. İdari yönelge ile düzenlenir.

Öğrencinin kitapçığında ve okulun birinci seviyesini bitirme makbuzunda sadece Mufredat alanlarının kapatma notları kaydedilir.

5.Dış değerlendirme

Öğrencilerin başarılarının dış değerlendirmesi öğrenimin merkezi otoritesi tarafından okul,belediye veya ülke seviyesinde öğrenim hal ve kalitesinin doğrulanması için yapılır.

Dış değerlendirmenin temel hedefleri şunlardır:

- Öğrencilerin sınıflandırılıp gelecekteki eğitimlerine yönlendirilmeleri;
- Bireyin Mufredat amaçlarına göre yetkinliklere sahip olduğuna dair sertifikalanması;
- Eğitim sisteminin izlenmesi öğrenci, okul ve belediyelerin ülke seviyesinde karşılaştırılması ve başarıların gelişiminin raporlanması,ilgili her taraf (eğitim sisteminin düzelmesi için politikalar derleyici ve karar veren her yetkili makam) için önerilerin verilmesi.

Yetkinliklere sahip olma sertifikası ulusal değerlendirme düzeneğinde, EBTB tarafından yetkilendirilmiş olarak merkezi profesyonel otoritenin denetimi altında hazırlanır.Ulusal değerlendirme üniversite eğitiminin ikinci seviyesinin sonunda (IX.sınıfın sonu) veya derecenin/sınıfın bitiminde, eğitim politika çıkarlarına bağlı tatbik edilir.Bu değerlendirmeler standart bir yapıya sahip ve başlıca ana yetkinliklere sahip olma ve başarı seviyesini ölçmeye odaklıdır.Sınavın gereksinimleri (soruları)Müfredat yetkinliklerinin ve temel ders sonuçlarını genel/ince ve dengeli bir şekilde kapsamalıdır.Bu değerlendirmeler için kural ve prosedürler ilgili kanun ve idari kurallardan belirlenir⁷.

Eğitimdeki durumun dış değerlendirme işlemi ile izlenmesi. Profesyonel merkezi otorite ile EBTB tarafından yapılır.

Müfredat Çerçevesi aynı şekilde,dış değerlendirmenin yanı sıra okullara ve belediye otoritelerine Müfredat derecesinin sonunda belediye seviyesinde (yani II.sınıfın sonunda) dış değerlendirilmelerin organizasyonunu sağlar.

Bu değerlendirme şunlar için organize edilir:

- öğrencilerin ana yetkinliklerin kazanmalarını desteklemek,
- öğretmen,okul ve belediyelerin sorumluluk duygularını güçlendirmek için
- tüm öğrencilerin ana yetkinliklere sahip olmalarının sağlama alınması

Bu değerlendirme, eğitim hizmetlerinin kalitesine okullar, veliler, toplum ve belediye yetkililerine geribildirim sağlayacaktır.

Sonuçlar öğrenci dosyalarına kaydedilir⁸.

⁷ Idari yonergeye göre duzenlenmistir.

8. İdari yönergeye göre düzenlenmiştir.

Örnek

-İletişim ve ifade yetkinliği – Etkin iletişimci

-Öğrenme sonuçları no.1 üçüncü seviye için (III):Daha önce okunmamış bir metni sesli okuyor, en azından iki sayfalık, yaşı ile uygun bir konu hakkında

Öğrencinin başarı seviyesi				Öğrenciyi destekleme yolları				
1	2	3	4	5	Düzeltilici destekleme	Yollar	Yetenekli öğrencilerin desteklenmesi	Yolları
Oğrenci ödev metne hızlı bir bakış yapmadan başlar; o harflerin artikulasyonunda ve bütün olarak kelimelerin okunmasında, kelimelerin cümledeki bağlanışında zorluk çeker	Oğrenci ödev metne hızlı bir bakış yapmadan başlar; o harflerin artikulasyonunda, bazı kelimelerin iyi okunmasında ve cümlelerin bir bütün olarak akıcı okunmasında zorluk çeker	Oğrenci ödev metne hızlı bir bakış yaptıkta n sonra başlar: o harfleri iyi artikule eder, cümledeki kelimele ri iyi bağlar, buna rağmen yeterli derecede ve akıcı bir şekilde okumaz	Oğrenci ödev metne hızlı bir bakış yaparak başlar Oğrenci ödev metne hızlı bir bakış yaptıktan sonra başlar belirli cümleleri n içinde kelimeleri iyi bağlar, kesintisiz okur; buna rağmen yeterince akıcı okuyamaz	Oğrenci ödev metne hızlı bir bakış yaptıktan sonra başlar: o harfleri çok iyi artikule eder; kelimeleri cümlede içinde çok iyi bağlar ton, hız ve vurguyu doğru yapar; çok akıcı okur	Oğretmen öğrenciyi nasıl destekleyeceğine, hangi aktiviteyi veya hangi tamamlayıcı aktiviteyi uygulayacağına karar verir	Oğrencinin öğrenme tarzını göz önünde bulundurarak hangi metodları kullanacağına karar verir	Oğretmen nasıl destekleyeceğine, hangi ek aktiviteyi uygulayacağına karar verir	Oğrencinin öğrenme tarzını göz önünde bulundurarak hangi metodları kullanacağına karar verir

Öğretmenler için Terimler Sözlüğü⁹

KONSEPT	ANLATIM	EŞDEĞER ŞARTLARI (ingilizce,arnautça ve sırpça)
Hesap verme	Etik yönetimin kavramı(okulun etik yönetimini kapsar)kararlar,hareketler ve sonuçları için sorumluluk alma ve tanımaya dayanan ve ilgili paydaşlara hesap vermek beklentileri ile bağlanır.	
Yapay dil	Bu tür uluslararası ya da iletişim bilgisayar programlama gibi bir icat dil, öngörülen kurallara dayalı ve belirli bir amaç için geliştirilmiş.	Örn. Esperanto, Pascal vb.
Değerlendirme	Bilgi toplama ve öğrenci başarı ya da performans ile ilgili kararlar verilmesi süreci	
Öğretim için değerlendirme	Öğrencileri öngörülen ders sonuçlarına göre nerede olduklarını göstererek ana yetkinliklere ulaşmaları için desteklemeyi amaçlar.Öğrencileri ders sonuçlarının, kalite kriterlerinin ve kişisel başarı göstergelerinin belirlenmesinde katılımcı yapmaya ve bilinçlendirmeye dayanır.Öğrenciler o belirlenmiş sonuçlara ulaşmak için neler yapacaklarını ve nasıl ulaşacaklarını öğrenirler.	Biçimlendirici değerlendirme
Öğretim değerlendirmesi	Geçerli delilleri toplama,güvenilir ve karşılaştırılabilir,öğrencilerin öğretimdeki ilerlemelerini değerlendirmek için(yani öğretim müfredat/konuların çeşitli alanlarda ki, başarıları ve temel yetkinliklerin elde edilmesi)	Kapanış değerlendirmesi
Değerlendirme Metodolojisi	Stratejiler ve faaliyetler genellikle öğretmenler (iç değerlendirme) yoluyla veya öğrenci başarısını ve performansını ölçmek için uzman kuruluşların (dış değerlendirme) tarafından uygulanmaktadır.	
Tutum	Insanlar, gerçekler, olaylar, eylemler, inançlar ve durumlara karşı iç konumlandırma; hareket için iç hazırlık.	Hükümler
Temel eğitim	Temel yetkinliklerin elde edilmesinde ki minimal standartlara ulaşmak için gerekli okul yılları.	Genelde zorunlu eğitimi kapsar
Blok öğretim	Ders saatlerinin belirlenmesi için ders/ders birimleri için daha kompakt zaman süreçlerinin belirlenmesi için son derece esnek bir yol'dur (örneğin,bir dersin bir semester boyunca tüm ders yılına dağıtılmış haftasal dersler yerine 6 hafta içerisinde işlenmesi) Bu başlıca olarak son derece sıkı dizilerin istenilmediği derslerde uygulanabilir.	

⁹.Öğretmenler için uygun olmayan terimler kaldırılabilir.

Taşıyıcı dersler	Kapsamı ve yapısı temel alınarak dersin belirli amaçlarına katkıda bulunan öğrenciler de belirli yetkinliklerin gelişmesini sağlayan derslerdir (örneğin: iş ve teknoloji öğrenimi; kişisel gelişim, hayat bilgisi, sosyal bilimler).	
Öğrencilere dost bir çevre	Hakları temel alan, genel kapsamlı, bütün çocuklar için sağlıklı ve koruyucu öğrenmeye dost ortamlar. Onlar aynı zamanda aile/topluluklar arasında güçlü bağları da kapsar..	Okullar ve çocuk dostu adalete dayalı eğitim sistemleri için UNICEF'e bak
Sınıf tabanlı değerlendirme/ Öğretmenlerin değerlendirmesi	Öğretim ve öğrenme stratejilerinin bir parçası olarak sınıfta öğretmenler tarafından düzenli olarak yürütülen öğrenci başarısı ve öğrenme sorunları açısından acil ve sürekli bilgi sağlayan değerlendirme.	
Kod	Kod enformasyonun bir kısmın (örneğin, bir harf, bir söz, ifade ya da jest) başka bir şekil veya görünümde (bir işaretin başka bir işaret şeklinde), ille de aynı tür içerisinde olmayan değiştirilmesi için koyulan kuraldır. Kodlama, bilginin iletişimde veya işlenmesinde, bilginin bir kaynaktan sembollere iletişim için değiştirilmesi sürecidir. Kod çözme bunun ters işlemidir, bu sembollerin bir alıcı tarafından tekrar anlaşılabilir enformasyona kod formunda dönüşümüdür.	Bu bilgiler için başvurmamız gereken yerler: Dilbilim kodu (enformasyonun ses, kelime, harf, cümle gibi değişik dilbilim araçları ile ifade edilmesi) Sanat kodu (renk, resmin şekli /tasarımı /mimarisi; sesi Müzik tonu; dans figürleri; dil – hareketler – drama mimikleri,vb.
İletişim	İletişim anlamlı bilgiyi iletme faaliyettir. İletişim bir gönderen, bir mesaj ve bir alıcı gerektirir buna rağmen iletişim zamanında alıcının mevcudiyeti veya göndericinin amacını bilmesi zaruri değildir; böylece iletişim büyük zaman veya mekan uzaklıklarında da gerçekleşebilir.	İletişim tarafların birbirleriyle ortak bir paylaşım alanlarının olmasını, yani bir bağlamın olmasını gerektirir. Alıcı göndericinin mesajını aldığı zaman iletişim süreci gerçekleşmiştir.
İlgi alanı uygulama toplulukları	Antropolog Jan Wave'e göre ilk Pratik ilgi Alanı grupları ,aynı ilgi alanına, sanate, ve ortak meslekere sahip topluluklarla oluşmuştur. Bu ortak ilgi alanından dolayı grup doğal bir şekilde gelişebilir veya amaçlı olarak kendi ilgi alanlarıyla ilgili grupları oluşturmak için oluşmuş olabilir.	Uygulama topluluğu Grup ile bilgi ve tecrübe paylaşımı ile meydana, bu bağlamda üyeler birbirlerinden kendi ilgi alanlarına göre yararlı şeyler öğrenir ve böylece bireysel ve profesyonel olarak gelişme imkanı bulur. (Lave & Wenger 1991). İlgi Alanı uygulama grupları fiilen var, veya munazara/haberleşme grupları olarak veya gerçek hayatta bir sitede, mutfakta ,fabrika dışlarında veya çevrede başka bir yerde var olabilirler.

Kosova Düşük Ortaöğretimi için ANA MUFREDAT

Yetkinlik	Bilgi, beceri, tutum, rutinler, değerleri uygulamak ve kapsamlı becerileri bağımsız duygular, pratik ve anlamlı.günlük olayları,değerleri ve duyguları bağımsız,Pratik ve anlamlı bir şekilde uygulayabilmek için geniş yetenekler.	Yetkinlikler/ Beceriler (bazen yetenekler, özellikle su “hayat becerileri”ifadesine “beceriler”ile esitlenirler. Buna rağmen, Yetkinliklerin daha uygun bir tanıma göre,beceriler de bilgiler,değerler ve tutumları da içerir.(yetkinlikler aynı zamanda günlük alışkanlıkları,düşünce modellerini ve davranışları da kapsar).
Zorunlu eğitim	Yasa ile zorunlu olarak kabul edilir ve (genellikle) öğrenciler ve aileleri için ücretsizdir. ‘Mecburi Egitimin içeriği’ Kosova’da ilköğretim, ortaöğretim ve lise eğitimini (ISCED 1, 2 ve 3) içerir.	
İletişim dönemi	Bir sınıf, ders ve / veya ders konusu çerçevesinde öğretmen ve öğrenciler arasında genellikle sistematik etkileşim için belirlenen zaman	
Yapılandırmacı yaklaşımlar	Öğrenimde ve gelişim hakkında çeşitli yapılandırmacı teorilerden ilham alan felsefeler ve uygulamalar öğrenmenin kültür,bireysel ve sosyal tecrübe,etkileşimler ve bağlamlar yoluyla inşa edildiğini vurgular.Yapılandırmacı teorilere göre öğrenme, etkili olması için öğrenciler için (absurd öğrenilmemesi için) anlamlı olmalıdır.	
Ana müfredat	Temel yetkinlikler için tüm öğrencilerin ortak gereksinimleri,ortak dersler ve genel yönlendirmeler	
Müfredat arası konular	Mufredatın sadece bir dersine veya alanına ait olmayan birkaç ders içerisinde en iyi işlenen önemli mufredat içerikleri. Bunun için yaygın örnekler barış için eğitim, insan hakları ve yurttaşlık eğitimi, cinsiyet sorunları, iletişim becerileri ve kültürlerarası eğitim’dir..	Bagli konular
Müfredat	Bir eğitim sistemi içerisinde bulunan ders alanı,ders ve kesişen konular.Konsept genellikle”Formal” veya “öngörülen”(yazılan) mufredatı içerir ama “öngörülme” veya “gizli” Mufredatı da icerebilir. Aynı şekilde,”öngörülen”(resmi), “uygulanan” , (sınıftaki interaktif etkinlikler sonucu gelen)”interaktif” ve (ogrencilerin gerçekten ne öğrendiklerine dair) “etkili” Müfredat vardır.	Mufredatlar

Kosova Düşük Ortaöğretimi için ANA MUFREDAT

Müfredat Çerçevesi	<p>Diğer öğrenim programlarını ve belgelerin gelişimini yönlendiren Müfredat gelişimi ve uygulaması için gerekli olan bir dizi politikalar, düzenlemeler, yönlendirme ya da talimatlar..Eğitim sistemini bir düzeneği olarak Mufredatin durumunu göz önünde bulundurarak, Mufredatin çerçeveleri genellikle üniversite öncesi öğrenimin “anayasası”ıdır. Mufredat çerçeveleri bütün sistem için,(temel eğitim gibi) özel safhalar veya Müfredatın özel alan ve konuları için yazılabilir.(örneğin Mufredatta kesişen konuların birleştirilme çerçevesi).</p> <p>Diğer öğrenim programlarını ve belgelerin gelişimini yönlendiren.</p>	
Müfredat entegrasyonu	<p>Bütünsel ve kapsayıcı öğrenmeyi teşvik etme amaçlı ders içeriklerini kombine/ artırmak etme işlemi.Bu bir dizi ayrı derslerin azalmasına yol açar ve genellikle ilköğretim ve ortaöğretimde uygulanır.</p>	
Müfredat politikaları	<p>Hükümet veya öğrenim otoriteleri tarafından verilen ve Müfredat gelişiminde doğrudan doğruya veya önemli etkisi olan resmi kararlar. Bu kararlar genellikle hükümetin resmi belgelerinde kaydedilir.</p>	
Müfredat yapısı	<p>Herhangi bir sistemde Müfredatın organize edilme şekli, Mufredatin ders ve alanlarını, ne zaman ve hangi “modelle” öğrenilmesi gerektiğini kapsar.Müfredat,örneğin Ana Mufredat ve seçmeli Mufredattan oluşabilir,bu da bazı farklılıklarla değişik sınıflar arasında öğrenilir.</p>	
Müfredat sistemi	<p>Müfredat yapısının ve belgelerinin bütünü aracılığıyla öğrencilerin neyi,niye,nasıl ve ne kadar iyi öğrenmesi gerektiğine dair öğretmenlere ve diğer taraflara talimatlar verilir. Müfredat sistemi genellikle öğrenim yasalarından,Müfredat çerçevelerinden,der Müfredatından,değerlendirme standartlarından,okul metinlerinden ve diğer ders malzemelerinden oluşur.</p>	
Teshis edici değerlendirme	<p>Genellikle ders işleminin başlangıcında gerçekleşir ve öğrencilerin öğrenme sürecindeki değişik problemlerin üstesinden gelmelerini desteklemek için becerilerinin ve zayıflıklarının tespit edilmesine odaklanır.</p>	
Farklılaştırılmış öğretim	<p>Farklılaştırılmış öğretim öğrencilerin becerilerini,ilgi alanlarınıveya değişik ders ihtiyaçlarındaki konseptleri benimsemek, kullanmak, geliştirmek ve günlük işlemin bir parçası olarak sunmak,eşit derecede yaşaması için çoklu programların geliştirilmesini kapsar.Öğrencilere dersleri için sahiplik duygusu ve büyük sorumluluk almalarını ve arkadaş aracılığı ile veya etkileşim içerisinde öğrenme olanağı sağlar.</p>	

Kosova Düşük Ortaöğretimi için ANA MUFREDAT

Etkili Mufredat	Öğrencilerin bilgi, beceri ve tutum bakımından gerçekten ne öğrendikleri.	Gerçekleşmiş Müfredat
E-öğrenme	Bilgilere ulaşmanın gelişmesi amacıyla yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımına dayalı öğrenme, aynı zamanda onların etkili ve sorumlu olarak uzak ve ağ etkinliklerini genel bağlamında etkili ve sorumlu kullanımı	
Seçmeli Müfredat	Öğrencilerin ilgi, yetenek ve ihtiyaçları doğrultusunda seçebilecekleriders alanları/dersler	
Girişimcilik eğitimi	Dar anlamda: çocukların ve gençlerin, ekonomide girişimci rol almalaları için hazırlanmaları, demek ki kendi iş yerlerini/işletmelerin kurmaları. Geniş anlamda: çocukların ve gençlerin girişim, karar verme, risk alma, liderlik, yönetim ve organizasyon becerileri gibi girişimci becerileri ile donatılması.	
Genişletilmiş öğrenme ve öğrenme süresi	Belirli bilgi, beceri ve tutumların kazanılması, aynı zamanda derin ve kalıcı bilginin teşviki için öğretim ve öğrenime daha fazla zamanın harcanması	
Ifade	Ifade su anlamlara gelebilir: sembolik ifade olarak: ifade (dil), dil aracılığıyla taşınan bir düşünce; Ifade (matematik), uygulanabilir kurallara göre iyi oluşturulmuş sembollerin ayrıntılı bir kombinasyonu; ifade (programlama), bir değeri uygululama için verilen bir talimat; ifade (sanat yoluyla) (müzik) müzikal dinamikleri işaretler ile yazmak.	Beden ifadeleri: Duygusal ifadeler, sözel olan ve olmayan duygu ifade eden davranışlar ; yüz ifadeleri, duygu yansıtan yüz hareketleri; genlerin ifadesi: bir gen enformasyonunun biokimyada kullanılma işlemi; sanatsal ifadeler (dans etmek, tiyatro, pandomim, vb.)
Dış değerlendirme	Okul dışında bir ajans tarafından yapılan veya okulun dışındaki ajanslar tarafından sunulan prosedürlere ve entrümanlara (demek ki dış sınavlar; uzman kuruluşlar tarafından sağlanan testler) göre yapılan değerlendirmeye denir. (ulusal) Öznellik puanının düşürebilmesi için bu değerlendirme standartlara dayalı olmalıdır.	
Müfredatin ilave etkinlikleri	Formal ders/ders alanlarının bağlamlarının dışında gerçekleşen yapılandırılmış ders-dışı faaliyetler. Bazı sistemlerde, bu faaliyetler iş deneyimi veya organize sporları içerebilirler.	
Formal Müfredat	Formal ders bağlamında sunulan olanaklar ve ders tecrübeleri. Formal Mufredat sertifika ve diplomaların verilmesinde temel alınan toplum tarafından kabul edilen müfredattir.	Öngörölmüş/resmi/mecburi Mufredat

Kosova Düşük Ortaöğretimi için ANA MUFREDAT

Formal öğrenim	Hierarkik olarak ve kronolojik sınıflar ile yapılandırılmış okul-öncesi eğitimden başlayan, genel akademik araştırmaların dışında çeşitli uzmanlaşma programları ve tam zamanlı teknik ve profesyonel eğitim kurumlarını da kapsayarak üniversiteye kadar devam eden eğitim sistemidir. Formal eğitimde kazanılan sonuçlar ve yeterlikler diploma ve sertifikaların verilmesiyle toplum tarafından kabul görür.	
Biçimlendirici değerlendirme	İlke olarak sınıf temelli olan öğretmen tarafından belirli bir zaman sürecinde öğrencilerin derslerde gelişmeleri için desteklenmeleri amacıyla gerçekleşen değerlendirme. Bu değerlendirme dersi bir sonuç gibi değil bir süreç gibi öngörür (ilgili olarak Öğrenme için değerlendirmeye bak)	
Genel öğrenim (okullar)	Öğrencilerin genel başarı ve gelişiminin akademik ders/derslerle aynı zamanda hayat ve iş ile ilgili olan tutum ve becerilerin daha geniş bir yelpazede gelişmesi.	
Gizli Mufredat	Öğrencilerde mevcut olan veya kişisel tecrübeleri ile gelişen inan., tutum ve beceriler. Gizli Mufredat Resmi Mufredat ile uyum içinde olması gerekir.	
Holistik	Fenomenlerdeki işlemlerin doğal, toplumsal ve kişisel boyutlarının bağlantısını vurgulayarak bir bütün olarak ilerlemeye çalışan ve öğrencilerin gelişimindeki akademik yönleri entegre eden değerlendirme çeşididir.	
ve		“Tümleşik öğrenme”ye bak
cok yönlü değerlendirme		
Holistik gelişim	Tüm kişilik boyutlarının, demek ki entelektüel, duygusal ve motor yönlerin uyumlu bir şekilde gelişmesi.	Bireyin “bir bütün olarak” gelişmesi yaklaşımı
Holistik ders ortamı	Öğrenciyi entelektüel, duygusal ve motorik becerilerini eş zamanlı geliştirmesine davet eden ders organizasyonu.	
Kapsamlı eğitimi	Kaynaştırma eğitimi bütün çocukların özel olarak ta marjinalleşme ve dışlanma eğilimi olan öğrencilerin ders için gereksinimlerini adres alır. Bu demektir ki tüm öğrencilerin - Özürlü olan veya olmayan - aynı okul öncesi ve okul ortamında veya toplulukların eğitim tesislerinde beraber çalışabilirler	
Informal eğitim	Öngörülmemiş günlük tecrübeler boyunca ve sistematik ders işlemi yokluğunda bilgi, beceri ve tutumların formal olan veya olmayan ders ortamlarının dışında edinilip gelişmesi.	

Kosova Düşük Ortaöğretimi için ANA MUFREDAT

Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT)	Bilgilere ulaşma ve onları geliştirme,değişik işlemler uygulama, aynı şekilde iletişim için bilgisayar, TV, internet,veya diğer elektronik ekipmanların ders anlatımı ve uygulaması için kullanılması.	
Entegre Öğretme ve Öğrenme	Kişisel ve toplumsal hayattaki bağlantıları (faaliyetleri),dogayı ve bilgiyi yansıtan ve vurgulayan ders cesidi.	Bütüncül ve kapsamlı öğrenme
İnteraktif Sınıf	Sınıf seviyesindeki ders ortamı,öğretmenler ve öğrenciler arasında arama,problemlerin çözümü ve somut uygulamalar bağlamında devamlı iletişimin temel alan ders turu.	
İnteraktif öğretme ve öğrenme	Öğrencilerin filozofi ve kapsama pratiği,onların öğretim deneyimini geliştirmek ve belirlemek için,ihtiyaçlarını,ilgilerini,önceki bilgiyi ve içeriği dikkate alarak.	
Temel yetkinlikler	Her toplum üyesinin hayatında önemli katkısı olan bireylerin ve tüm öğrencilerin eğitim ve öğrenim sistemi tarafından önemli varsayılan yetkinlikler. “Temel öğrenime”yakın olan ana yetkinlikler “temel yetkinlikler” olarak ta kabul edilebilir.	Genel,transversal veya kapsamlı yetkinlikler
Müfredatın temel seviyesi	<p>Müfredatın değişik seviye ve sınıflar sayesinde uygulandığı belirli safhalar.Öğrencilerin gelişmesi,Müfredatın gereksinimleri açısından ve öğrencilerin,öğretimin ve öğrenimin gelişmesi yaklaşımlarına göre ortak özellikler kapsayan süreçler.Kosova Mufredati çerçevesinde,öğretim seviyesindeki belli safhalardaki önemli aşamalar şu sonuçları temin etmek için gereklidir:</p> <ul style="list-style-type: none">• Öğrenim amaçlarının artikulasyonu ve görevleri için daha çok şeffaflık ve doğruluk;• özel metodlara odaklı okul organizasyonu,ders sonuçları ve değerlendirme araçları için somut talimat alma imkanı;• öğrenci gelişimi ve Mufredatın her kilit basamağının özel amaçları bağlamında yeni zorlukların sunulma imkanı	
Tanıma	Konseptler dhe olgusal bilgileri (veriler) ve aynı şekilde onların arasındaki bağlantılar (orneginyapi ve modeller) dogal ve yapay ortam, insanlar ve toplum, kultur ve ekonomi ile ilgili vebizim insanlar,dunya ve toplum hakkındaki bakis acilarimizi icerir.Açıklayıcı bilgi “ne?”sorusunun cevabini bilmemizi, diger yandan daprosedurel bilgi “nasil?”in cevabini bulmamizi saglar.	

Kosova Düşük Ortaöğretimi için ANA MUFREDAT

Ekonomi ve bilgi toplumu	Gelişimin ve ilerlemenin ana kanağının (özellikle internet, elektronik ders ve elektronik ekipman aracılığı ile) bilgi olduğu bir toplum ve ekonomi.	
Müfredat alanı	Ortak amaç ve görevleri olan dersleri gruplaştıran bilgi, beceri, değer ve tutumların geniş bir ders kategorisinde birleştirilmesi.Derslerin belli bir alanda okullardaki eğitim sürecinin genel ve özel amaçları doğrultusunda birleştirilmesinin öğrencilerin gelişimindeki özel katkısı göz önünde bulundurulur. O aynı şekilde çoklu ve disiplinler arası yaklaşımlar ve aynı şekilde çapraz müfredat hedefleri uygulanması olanağını göz önünde bulundurulur.	Curriculum area
Dil	Dil,insanın karmaşık iletişim sistemlerinin ihtilası ve kullanımı için özel kabiliyetlerine, veya öyle karmaşık bir iletişim sisteminin özel ifadesine denir. Dilin her yönüyle bilimsel araştırmalarına dilbilim denir.	Bugün insanlar tarafından konuşulan yaklaşık 3000-6000 diller en önemli örneğini temsil eder, ancak doğal diller de sadece işitsel değil görsel uyarana dayalı olabilirler,örneğin işaret dili ve yazılı dil.İnşa edilen yapay sistemlerin diğer çeşit ve kodları,bilgisayarın programlanmasında kullanılanlardan,aynı zamanda dil çağırılabilir.
Öğrenci merkezli perspektifler	Öğrencinin ihtiyaç,ilgi alanı ve kabiliyetleri perspektifinden çıkan öğretim ve öğrenim felsefesi,uygulaması,organizasyonu ve değerlendirmesi.	
Öğretim	Yeni bilgilerin,becerilerin ve tutumların,kazanma,emme ve geliştirme süreci,önceden var olan yapılara entegre edilmiştir ve aynı zamanda yeni kazanımlar için temel oluşturur.	
Öğrenme içeriği	Genellikle bir ders veya mufredat alanı içerisinde bilgi, beceri, değer ve tutumlar altında gruplandırılan öğrenimin ve öğretimin temelini oluşturması beklenen konu, inanç, davranış, kavram ve gerçekler.	İçerik
Öğretim Deneyimi	Öğrencilerin uyguladıklarında bilgi,beceri,değer ve tutum kazandığı durum ve süreçler.	
Öğretim Olanakları	Öğrenciye öğrenimin teşviki için potansiyel durum ve süreçler.	
Öğretim sonuçları	Öğrencilerin ne bilgilendirilmelerini,inanmalarını, değerlendirmelerini uygulamalarını öğreten ifadeler.. Sonuçlar Mufredat Çerçevesinde bilgi,anlama,beceri ve yetkinlik,değer ve tutumlar gibi bir dizi domenler halinde ifade edilmişlerdir.	Sonuçlar Ders sonuçları Öğrencilerin yetkinlikleri Öğrencilerin sonuçları Öğrencilerin basarıları

Kosova Düşük Ortaöğretimi için ANA MUFREDAT

Öğretim kaynağı	Öğrencilerin öğrenmesi için ders metinlerini, öğrenim yazılımlarını, deney araçları, atlaslar, alıştırmalar vb. içeren referans ve destekler.	
Yaşam boyu öğrenim	Öğrencilerin yaşam boyu başarılı öğrenci olmaları için gerekli yetkinliklerle donanılması.	
Yaşam Becerileri	Öğrencilere günlük hayatlarıyla bağlı görevlere veya süreçlere kapasite sağlayan beceriler.	
Düşük ortaöğretim	Ortaöğretim (Kosova’da dört yıl) ilk döngüsü (2 ISCED).	
Anlamli öğrenme	Ezberci öğrenme aksine, farklı durumlarda uygulanabilen ve problemlerin çözümünde yaratıcılık sağlayan kavramsal ağların (yani, kavramsal haritalar) geliştirir. Yapılandırmacı görüşlerine gelince, aynı zamanda (yani, kendi kişisel deneyimleri ile ilgilidir ve uygulama ve somut çalışmaya yönlendirir) öğrenciler için mantıklı öğrenme anlamına gelir.	
Çok katmanlı bir kimlik kavramı	Küreselleşmenin güncel fenomenleri bağlamında farklı kültür gruplarından bireylerin katılımı ve maruz kalması dolayısıyla varsayım ve gelişim faktörlerinin karmaşık bir sonucu olarak kimliğin anlaşılması.	
Çoklu zeka	Zeka ve kişilikle ilgili etkili bir çadaş teori olan (H. Gardner), beyinde genel veya jenerik bir zekanın yanında, genellikle etkili problem çözmek için özel zeka tipleri detekte edilebileceğini vurgular. Mufredatın gelişimi ve uygulamasında bu buluşun önemli sonuçları vardır, özellikle çocuk veya öğrenci merkezli kavramın bireyin “bir bütün” olarak ders sürecindeki gelişimi modelini kapsar. Bugüne kadar 8 çoklu zeka tanımlanmıştır: dilbilim; mantık, matematik; uzaysal; bedensel kinestetik; muziksel; kişiler arası; içsel; doğal zeka. Bu sekiz zeka çeşidi arasında, ek olarak varoluşsal / ahlaki / manevi zekadan da bahsedilir.	
Doğal dil	Dil felsefesinde, doğal dil (ya da sıradan bir dil) insan aklı tarafından doğuştan dil becerileri sonucunda istemeden ortaya çıkan herhangi bir dildir. İletişim için kullanılan ve konuşulabilen doğal bir dil, işaretler ile işaretlenebilir veya yazılabilir. Doğal dil gibi bilgisayardaki programlama dilleri gibi inşa edilen dillerden veya biçimsel mantık, özellikle matematiksel mantık için "dil" olarak inşa edilen dillerden farklıdır.	

Resmi olmayan eğitim	Formal eğitimin tanımına uymayan herhangi bir organize veya kalıcı faaliyet. Bundan dolayı, forml olmayan öğrenim, eğitim kurumlarının içinde veya dışında düzenlenebilir ve her yaşatan bireylere hizmet eder. Yetiskinler için okuma-yazma öğrenim programları,okulu bırakmış öğrenciler için temel eğitim, günlük hayat becerileri veya genel kültür içerebilir.Formal olmayan eğitim programları zorunlu olarak dereceler halinde olması gerekmez ve zaman açısından değişik şekillerde olabilirler veya derste ulaşılan başarı için sertifika vermeleri gerekmez.	
Seçmeli Müfredat	Okul seviyesinde bulunan müfredat konuları ve faaliyetleri temsileneden seçmeli Müfredat parçasıdır.	
Arkrdş-arkdş.değerlend	Öğrencilerin birbirlerinin işlerini değerlendirmeleri (formativ veya nihai olabilir).	
Arkardaş-arkardaş eğitimi	Bilgilerin değişimini temel alan ders işlemleri,arkadaşlar arası bilgi ve tecrübenin paylaşılması.Bu sırada onlar kaynak insan veya dersi kolaylaştırıcı mentor gibi davranırlar.	
Arkardaş-arkardaş öğretimi	Öğrencilerin okul ortamında kendi bilgi ve becerilerini diğer öğrencilerle paylaşma amacıyla öğretmenlerin rolünü üstlenmeleri uygulanması.	
Öngürülen değerlendirme	Etkili programların önerilmesi,geliştirilmesi veya olası eksikliklerde gerekli tamamlayıcı girişimlerin düzenlenmesi amacıyla öğrencilerin gelişimindeki potansiyel başarı ve başarısızlıklarının tahminini öngörmeyi hedefleyen değerlendirme.	
İlköğretim	Kosova'da,okul öncesi bir sınıf daha içeren eğitimin beş yıl süren birinci devri/süreci (ISCED 1).	
İyileştirici faaliyetler	Öğrenme zorluklarının etkili bir biçimde üstesinden gelmeleri için öğrenciye yardım için sağlanan olanak ve ders tecrübeleri	
Okul özerkliği	Mali kaynakların yönetimi açısından(özel veya kamu finansmanıya okullara verilen özerklik), insan kaynaklarının yönetilmesi(okul müdürleri, öğretmenler ve diğer personeller) ve okul içinde karar almalar ve aynı şekilde okulların bu özerklik ile ilgili değerlendirme (hesap verme)sistemleri.	
Okul temelli Müfredat (yada kurum temelli)	Okul (veya kurum) seviyesinde düzenlenen Mufredat Parçası.	
Ortaöğretim	Düşük ve yüksek (ISCED 2 ve 3) - iki aşamaya ayrılır eğitiminin ikinci aşaması veya döngüsü.	

Kosova Düşük Ortaöğretimi için ANA MUFREDAT

Selektif değerlendirme	Öğrenciler tarafından öz değerlendirme, öğretimde ki başarı ve problemleri hakkında. Arkadaş-arkadaş değerlendirmesinde ki gibi yüksek dereceli entelektüel becerilere dayanır, öğrencilerin sonuçlar ve süreçler yönlerini değerlendirmeleri kullanır.	
Özdeğerlendirme	Öğrencilerin derslerdeki başarı ve sorunlarını özdeğerlendirmeleri. Arkadaşların birbirlerini değerlendirme durumundaki gibi yüksek seviyedeki entelektüel becerilerini işlem veya sonuç olarak değerlendirmelerini temel alır.	
Hizmete dayalı öğretim	Öğrenci faaliyeti olarak, genellikle yerel veya daha geniş bir toplulukta organize bir hizmetin sunulmasında verilen dersler	Topluluk hizmetlerini temel alan ders
İşaret	İşaret kendin ve bir nesne arasındaki mantık bağlantısı anlamına gelir. Doğal bir işaret kendi nesnesinin alakasını taşır – örneğin, şimşek, gök gürültüsü bir fırtına işaretidir. Geleneksel bir işaret noktanın cümlelerin sonu anlamına gelmesi gibi uyumlu olur.	İşaretin bir anlam taşımasına semiosis adı verilir . Semiosis denilen şey, bu şekilde dil felsefesinde ve semiyotikte bu şekilde tanınır. İşaretin bir şekli (a) ve bir anlamı (b) vardır
Sembol	Sembol fikir gösteren bir gerçektir, fiziksel bir varlık veya bir süreç gibidir ama ondan farklıdır. Sembolün amacı, iletilen gerçekten farklı olan yapay bir şeklin anlamını taşımaktır. Örneğin, kırmızı bir oktagon “dur” işaretini simgeleyebilir. Haritada, bir çadırın fotoğrafı bir kampin olduğunu gösterebilir. Sayılar numaraların sembolleridir. İsimler bireylerin görünümünün sembolleridir.	Mesela matematiksel semboller, bilgisayar ikonları, ulusal ikonlar (bayrak, mars, vb.) dini semboller (hac, hilal, vs.), isimler vb.
Beceri	Bilgiyi özel bir ödevin içinde sürdürülebilir bir standarda göre uygulayabilmek için kullanma kabiliyetidir. (Bilginin prosedurel-isletilebilir boyutu).	
Spiral Müfredat	Bilginin periyodik tekrarlanmasını, ders/Mufredat alanları ile ilgili yeni ders tecrübeleri bağlamında, daha geniş ve karmaşık bilgi, beceri ve tutumları içeren Mufredat Gelişim Modeli. Bu, bir önceki dersin sağlamlaştırılmasına ve çeşitli ders içeriklerinin daha derin bir şekilde işlenmesine hizmet eder.	Müfredatin/dersin spiral büyümesi
Standard	Uygulanması beklenen karar, istek veya kural (örneğin, “Mufredat/Kalite standartları”). Mufredat (kalite) standartlar ders içeriği (içerik standartları), işlemler (işlem standartları), sonuçlar/sonuç standartları, ve çevre (çevre standartları) temel alınarak değerlendirilebilir. Başarı seviyesi veya eğer belirli bir sonucun verilmesi gerekirse öğrencilerin ulaşılması beklenen başarı seviyesi. .	

Kosova Düşük Ortaöğretimi için ANA MUFREDAT

Ders	(Matematik ve Tarih gibi) Özel ders disiplini	
Nihai değerlendirme	Öğrencilerin belirli bir zaman süresi için gelişim ve başarılarını özetleyen değerlendirme.	
Sürdürülebilir Öğrenme	Öğretim ve toplum, ekonomi ve çevrenin, sürdürülebilir kalkınmasına hizmet ile ilgili/için öğrenme.	
İstikrarlı öğrenmenin ilerlemesi	Önceki derslerin yeni bilgi, beceri ve tutumlar ile birleştirilmesine dayalı öğrenme	
Öğretim programı	Özel bir ders ile ilgili ders sonuç içeriğini ve öğrenme hedeflerini açıklayan belge. Uygulanmaları için öğrenim için ilgili metodoloji ve değerlendirme talimatları sunan modern ders programları	Belirli bir ders için ders konuları programı
Öğretim	Öğrencilerin öğrenme stillerine uygun geniş bir yelpazede metodlar kullanarak öğrencilerin öğrenmelerini teşvik amacıyla gerçekleştirilen etkinlik.	
Ders fonu	Özel bir ders/ders alanı için bir ders yılı veya okul haftası içerisinde ayrılan süre. Mufredat çerçevesi proje işleri için zaman tahsisi ve interaktif öğrenim ve öğretim sağlar.	
Değerler	İnsanların kendi seçim ve davranışları için yol gösterici veya ana kaynak olarak önemsedikleri ilkeler	
Mesleki eğitim ve öğretim	Mufredat Çerçevesi tarafından tanımlanan anahtar yetkinlikleri elde etmenin yanı sıra, bazı meslekler için istihdam ve mesleki niteliklerin becerileri kazandırmak için eğitim ve öğretim.	

Bibliyografya

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2011), Kosova Cumhuriyeti, Priştine Üniversite Öncesi Eğitim Müfredat Çerçevesi

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2011), Kosova'da Üniversite Öncesi Eğitim Kanunu

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2007), Kosova'da 2007 Üniversite Öncesi Eğitim Stratejisi

2007-2017 Priştine

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2010). Kosova'da eğitim için stratejik plan

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2012), Sınıf uygulamalarını geliştirme kılavuzu, Anaokulunda 0-3 veya 3-5 yaş arası okul öncesi eğitimciler için yayın.

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2012), Sınıf uygulamalarını geliştirme kılavuzu, okul öncesi eğitimciler ve öncesi-ilköğretim okulları için yayın; 5-6 yaş arası ; okul öncesi sınıf, Mufredatin 1.derecesi.

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2012), Sınıf uygulamalarını geliştirme kılavuzu. Öğretmenler için kılavuz ilk okul, 6-10 yaş arası, I – V sınıflar, Mufredatin 1. Ve 2.derecesi, SNKA'ya göre 1.seviyesi

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2012), Sınıf uygulamalarını geliştirme kılavuzu, öğretmen yayını, alt orta eğitim, 11- 14 yaş arası, VI-X sınıflar, Mufredatin SNK'ya göre 1. ve 3. Dereceleri.

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2012), Sınıf uygulamalarını geliştirme kılavuzu, öğretmen yayını, yüksek orta eğitim - liseler / profesyonel okullar, 15-17 yaş arası, X-XII sınıflar, Mufredatein 5. Ve 6. derecesi, SNKA'ya göre 3.seviyesi

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2012), Sınıf uygulamalarını geliştirme kılavuzu, Okulöncesi müdürleri için kılavuz, okul öncesi 0-5 yaş arası.

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2012), Sınıf uygulamalarını geliştirme kılavuzu, Okul müdürleri için kılavuz, 5-6 yaş arası okul öncesi eğitim için, , Mufredatin 1.derecesi, ilk okul öğrenimi, 6-10 yaş arası, I-V sınıflar, Mufredatin I ve II derecesi , SNKA'ya göre 1.seviyesi, 11-14 yaş arası alt orta eğitim, VI-IX sınıflar, Mufredatin 3 ve 4, SNKA'ya göre 2.seviye.

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2012), Sınıf uygulamalarını geliştirme kılavuzu, Okul müdürleri için kılavuz, orta yüksek eğitim - lise / profesyonel okullar, 15-17 yaş arası, X-XII sınıflar, Mufredatin 5 ve 6 dereceleri, SNKA'ya göre 3.seviye.

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2012), Seçmeli Müfredat Kılavuzu, Priştine Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2012), Öğretmenlerin rehberlik Rehberlik okul müdürleri, Priştine

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2003), Ders planı ve programı 1

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2004), Ders plan ve programı 2

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2005), Ders plan ve programı 3.

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2005), Ders plan ve programı 4

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2005), Ders plan ve programı 5

Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2003), Ders plan ve programı 6
Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2004), Ders plan ve programı 7
Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2005), Ders plan ve programı 8
Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2002), Ders plan ve programı 9
Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2005), Ders plan ve programı 9
Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2003), Ders plan ve programı 10
Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2004), Ders plan ve programı 11
Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2005), Ders plan ve programı 12
Milli Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (2005), Ders plan ve programı 13

Sternberg, R. & Subotnik, R., eds. (2006). Öğrenci başarısını: Muhakeme, Esneklik ve Sorumluluk ile en iyi şekilde kullanmak. Grinvic, CT: Bilgi Çağı Yayıncılık

Vagner, T., Kegan, R. , Lahey, L., Lemons, R., Garnier, J., Helsing, D., Howell, A., Rasmussen, H. (2006). Değişim Liderliği: Okullarımızın Dönüşümü İçin Pratik Kılavuz. San Francisco: Cossey Bass

Perkins, D. "Müfredat genelinde Düşünme ve Öğrenme Becerileri Entegrasyonu." Yakobs, H. (1989). Disiplinlerarası Müfredat: Tasarım ve Uygulama

Aleksandria, VA: Denetim ve Müfredat Geliştirme Derneği. Takir, M.S. & Koding, Y.B. (2002/1998)

Avrupa resmi belgenin Konseyi, Danyel Koste (ed.), Marisa Kavalli, Aleksandru Krişan, Piet-Hein van de Ven, Eğitim Dilleri için Avrupa Referans Belgesi. Avrupa Konseyi, Dil Politikaları Bölümü, Strasburg, 2007, 88 pp

Eğitim ve Bilim Bakanlığı (2001), Kosova'nın yeni Müfredat Çerçevesi

Finlandiya Ulusal Eğitim Kurulu (2004), Temel Eğitim için Ulusal Çekirdek

Müfredat İngiltere'de İlköğretim Öğretmenleri için Ulusal Müfredat Kitapçığı (www.nc.uk.net)

İngiltere'de Ortaöğretim Öğretmenler için Ulusal Müfredat Kitabı (www.nc.uk.net)

Eğitim ve Bilim Bakanlığı, Tiran (2008), Liselerin Mufredat Çerçevesi

Çekirdek Müfredatın bileşiminde olanlar:

Ana Müfredatı sonuçlandıran komisyon

- 1.Nehat Mustafa, EBTB bakan yardımcısı
2. Drita Kadriu, Bakanlık odasının siyasi danışmanı
3. Ragip Cosi, Bakanlık odasının siyasi danışmanı
4. Cavit Dakay, EBTB’de genel sekreter
5. Alus Istogu, Üniversite Öncesi Eğitim İdaresi Bölümü Direktörü
6. Agim Berduna, Üniversite Öncesi Eğitim Geliştirme Bölümü Direktörü
7. Zecir Veselay, Eğitim Fakültesi Dekan Yardımcısı
8. Ramus Lekay, Üniversite eğitiminde kalite güvencesi için Bölümü Başkanı
9. Enesa Kadic, Azınlık Bölümü Başkanı
10. Ruve Prekoroca, Mesleki Eğitim Bölümü
11. Mustafi Kadriu, Ölçme ve Standartlar Bölümü Başkanı

Ana Müfredatın koordinasyonu ve bilişiminin Yönetici Kurulu

- 1.Ramus Lekay, Mufredatların geliştirme Koordinatörü ve Başkanı
- 2.Scipe Gasi, ISCED I birinci seviyesi koordinatörü
- 3.Laberie Luja, ISCED I birinci seviye koordinatörü
- 4.Ismet Potera, ISCED II ikinci seviye koordinatörü
5. Selim Mehmeti, ISCED III üçüncü seviye koordinatörü
- 6.Ruve Prekoroca, ISCED III üçüncü seviye koordinatörü
- 7.Valbona Kadriu, ISCED III üçüncü seviye koordinatörü

Müfredat alanlarına göre Ana Mufredatın bileşim ve koordinasyonu

Diller ve iletişim

- 1.Feime Lapastica – EBTB, Alan yazarı ve koordinatörü
- 2.Nezafete Kutlovci –EBTB, Yazar ve koordinatör
- 3.Seynaze Elezi -EBTB, Plan programlar için memur
- 4.Afirdita Haydari –kl. I-V, “Elena Cika”ilk okulunda öğretmen, Priştine
- 5.Dragoslava Macula – EBTB, Priştine
- 6.Hurisahe Korça - X-XII Arnavutça,” Sami Frasëri”orta okulu, Priştine
- 7.Igbal Bivernik - VI-IX Türk dili,Priştine
8. Kuytim Rrahmani – Priştine Albanoloji Enstitüsü
- 9.Merita Zeciri - I-Vsınıfları öğretmeni, “Vilezirit Frashëri”ilk okulu, Lipyan
- 10.Sadik Idriz – Boşnak dili ve edebiyatı, Priştine, Priştine Üniversitesi
- 11.Sevdiye Malici - “Meto Bayraktari” alt orta okulu Priştine
- 12.Skindiye Meyzini - I-V okul öncesi, “Fatmir Berisa” ilk okulu, Priştine
13. Sukrane Gërmizay – Priştina Üniversitesi,Priştine
14. Valona Gasi - “Hasan Priştina”ilkokulu, Priştine

Sanatlar

1. Besa Luja, Muzik Fakültesi, P Ü– bileşim Alanı koordinatörü
2. Haki Cakli, Fakülteti i Edukimit, PÜ – koordinatör ve bileşimci
3. Adhurim Rasimi, Müzik sanatı profesörü – Priştina Üniversitesi
4. Gazmend Osmani, Öğretmen, Figurativ Sanat – Lise, Priştine
5. Muhamet Ahmeti, Figurativ Sanat Fakültesi, PU, Priştine
6. Necmi Bardhi, Öğretmen, Figurativ Sanat, Priştine
7. Violeta Krasnici, Müzik okulu müdiresi, Priştine

Matematik

1. Mustafi Kadriu – EBTB, koordinatör ve bileşimci , EBTB
2. Nezir Haydini - EBTB, koordinatör yardımcısı ve bileşimci, EBTB
3. Armend Sabani – Doğa Bilimleri fakültesinde öğretmen.- bütün seviyeler için
4. Fadil Latifi – ilk okulda sınıf öğretmeni – I. seviye için – Gjilan
5. Fehmi Suleymani – ilkokulda matematik öğretmeni.-II.seviye için– Gjilan
6. Hadiye Yashari – okul müdürü – “Jusuf Rexha”ilk okulu, Mitrovica
7. Ibe Gasi – ilk okulda matematik öğretmeni. –II .seviye için– Priştine
8. Indira Huruglica ilk okul öğretmeni – I.seviye - Priştine
9. Isane Bajrami – lisede matematik öğretmeni – III.seviye- Priştine
10. Necmiye Barani-ilk okulda matematik öğretmeni –II.seviye - Mitrovica
11. Teuta Zogiani – lisede matematik öğretmeni – III.seviye - Priştine
12. Cevat Krasnici – Eğitim Fakültesi Profesoru – her seviye için
13. Ziyadin Ibrahimî – teknik okulunda matematik öğretmeni – III.seviye için – Priştine

Doğa bilimleri

1. Recep Kastrati, EBTB - koordinatör ve bileşimci
2. Mirlinda Dehari Zeka, EBTB – koordinatör yardımcısı ve bileşimci
3. Agim Gasi - Biyoloji Bölümü, PÜ-Doğa Bilimleri Fakültesi, Priştine
4. Drita Curri - X-XII sınıflar biyoloji öğretmeni, “Gjergj Kastrioti”lisesi, Drenas
5. Fetah Podvorica, Kimya Prof. Dr., Priştine Üniversitesi, Priştine
6. Mirniye Halili - VI-IX öğretmen, “Meto Bajraktari”ilk okulu, Priştine
7. Rasim Beytullahu – Fizik Bölümü, PÜ-Doğa Bilimleri Fakültesi, Priştine
8. Sadik Berisha - X-XII Kimya öğretmeni, “Bedri Pejani”lisesi, Peja
9. Selvete Muyay, I-V öğretmen, “Faik Konica”ilk okulu, Priştine

Toplum ve çevre

1. Arbir Salihu, EBTB - koordinatör ve bileşimci
2. Besa Halimi Zagraca, EBTB –koordinatör yardımcısı ve bileşimci
3. Dasamir Bërxuli, Psikoloji Bölümü, Felsefe Fakültesi – Priştina Üniversitesi,
4. Fehmi Recepti, Tarih Bölümü, Tarih Enstitüsü, Priştine
5. Necat Reca, Coğrafya, “Zenel Hajdini”lisesi, Gjilan
6. Pranvera Semsedini , Yurttaşlık Eğitimi öğretmeni, “Jeronim De Rada”ilk okulu
7. Semsî Krasniqi, Sosyoloji Bölümü, Felsefe Fakültesi, Priştina Üniversitesi
8. Semsî Reçica, Felsefe Bölümü, Felsefe Fakültesi – Priştina Üniversitesi
9. Seribane Bahtiri, VI-IX sınıfları öğretmeni, “Faik Konica”ilk okulu Priştine

Sağlık ve refah

- 1.Lulavere Behluli, EBTB - koordinator ve bileşimci
- 2.Enesa Kadic, EBTB – koordinator yardımcısı ve bileşimci
- 3.Albana Desku, Psikologe - “Zenel Hajdini”ilk okulu, Priştine
- 4.Bedri Çeyku, Beden Eğitimi Öğretmeni “Mustafa Bakiu”ilk okulu, Prizren
- 5.Diana Carkaxhiu, I-V seviyesi öğretmeni - “Zekirya Reca”ilk okulu, Gjakova
- 6.Emine Ahmetay, I-V öğretmen - “Pavarësia” ilk okulu, Priştine
- 7.Hayriye Balidemay, “Naim Frasheri”ilkokulu, Priştine
- 8.Merita Berisha, Beslenme doktoru – Priştina Üniversitesi – Tıp Fakültesi,Priştine
- 9.Cazim Elshani, Beden Egitimi Fakültesi – Priştina Üniversitesi
- 10.Ramziye Krasnici, SOS'ta Okul öncesi Enstitüsü müdürü

Hayat ve iş

1. Binak Girguri, EBTB – koordinator ve bileşimci
- 2.Radica Berisa, EBTB – koordinator yardımcısı ve bileşimci
- 3.Agron Zeciray, ilkokul (sınıf VI-IX) - “Bajram Curri”, Istog
- 4.Arbnor Payaziti, Bilisim Fakultesi, Priştina Üniversitesi
- 5.Besiana Blakay, ogretmen - “Bayram Curri”ilkokulu, Priştine
- 6.Kastriot Buza, Egitim Fakultesi – Profesor, Priştina Üniversitesi
- 7.Mustafë Ukay, lise X-XII, AAP okulları- “Saban Spahiya”teknik orta okulu, Peza
- 8.Muzafer Ademay, yüksek orta okul - liseler (X –XII sınıflar - “Gani Çavdırbasa”teknik orta okulu, Prizren
- 9.Nebi Caka, Elektronik Fakültesi, Profesor, Priştina Üniversitesi
10. Rizah Hacıu, yüksek orta eğitim X-XII ,AAP okulları - “Saban Spahiya”,Teknik Orta Okulu,Peza
11. Ceylane Aliu, öğretmen – “Elena Cika”ilkokulu, Priştina

Diğer katılımcılar:

- Arif Demolli - EBTB, Ders Metin ve araçları sektörü
- Abdurrahman Simnica – EBTB, Öğrenim Bölümü Profesyonel Fatime Yasıcı – EBTB, Cinsiyet Ofis Başkanı
- Igballe Cakay – EBTB, Eğitim Dairesi Başkanı
- Leonora Sala – EBTB, Sağlığın teşviki ve geliştirilmesi için okullar koordinatörü
- Luan Sahiti – EBTB, Eğitim Sektörü
- Merita Yonuzi – Bajraktari, EBTB - İnsan Hakları Dairesi Başkanı
- Nuhi Gasi - EBTB, Diaspora sektörü
- Sukri Macuni – EBTB, Mesleki Eğitim Bölümü
- Suhrete Reçica – EBTB, eğitim müfettişi

Uluslararası ve ulusal danışmanları :

- Alexander Chrisan – EU SWAP
- Chris Waller – EU SWAP
- Eda Vula – EU SWAP
- Meriat Shala – EU SWAP
- Naser Zabeli – EU SWAP
- Osman Buleshkaj – EU SWAP
- Tom Gougeon – EU SWAP

- Xhavit Rexhaj – EU SWA

